شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报
(维 文)

1992 - يىل
سېنتەبىر
1
سەيشەنبە

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65 — 0002 /Z
(ۋەكالەت نومۇرى: 1— 57)
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۇ سان 6 بەت)

لى پېڭ زۇڭلى ئۈرۈمچى كېڭشىش يىغىنىغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى

تيەن جىيۈن، سەيپىدىن ئەزىزى، ۋاڭ ئېنماۋ، ئىسمايىل ئەھمەد قاتارلىق كىشىلەرمۇ يىغىنغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى

ئۆز خەۋىرىمىز. يېقىندا لى پېڭ زۇڭلى ۋە گوۋۇيۈەن، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش، ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكى ۋە غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايوننىڭ رەھبەرلىرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1992 - يىللىق ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭشىش يىغىنىغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى، ئۇلار تۆۋەندىكىچە:

لى پېڭ زۇڭلىنىڭ بېغىشلىمىسى: ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈپ، سودىنى راۋاجلاندۇرۇپ، دوستلۇقنى كۈچەيتەيلى.

گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى تيەن جىيۈننىڭ بېغىشلىمىسى: ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭشىش يىغىنىنى پائال ياخشى ئېچىپ، غەربىي شىمال رايونىنىڭ ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش ئىشىنى يۈكسەلدۈرەيلى.

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىيۈەنجاڭى سەيپىدىن ئەزىزنىڭ بېغىشلىمىسى: چېگرا سودىسىنىڭ مۇھىم رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتەيلى.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ ئېنماۋنىڭ بېغىشلىمىسى: ئىشىكنى ...

تۆمۈر داۋامەتنىڭ بېغىشلىمىسى: ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭشىش يىغىنىنى تېخىمۇ ياخشى ئېچىپ، غەربىي شىمال رايونىنىڭ ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشكە تۆھپە قوشايلى.

چىڭخەي ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى جىن جىفېڭنىڭ بېغىشلىمىسى: غەربىي قىسمىنىڭ چېگرا سودىسىنى راۋاجلاندۇرۇپ، غەربىي قىسىم ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى.

نىڭشىيا خۇيزۇ ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى بەي لىچېننىڭ بېغىشلىمىسى: بىرلىشىش ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىقتىساد - سودا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرەيلى.

شەنشى ئۆلكىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى جېڭ سىلىننىڭ بېغىشلىمىسى: ئىقتىساد - سودىنى راۋاجلاندۇرۇپ، دوستلۇقنى كۈچەيتىپ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىكنى ئېچىۋېتىشنى كېڭەيتەيلى.

گەنسۇ ئۆلكىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى لى پىڭنىڭ بېغىشلىمىسى: چېگرا سودىسى كېڭشىش يىغىنىنى تىرىشىپ ياخشى ئېچىپ، غەربىي شىمال رايونىنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرەيلى.

*****

ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈپ،
سودىنى راۋاجلاندۇرۇپ، دوست-
لۇقنى كۈچەيتەيلى

لى پېڭ
1992 - يىل 8 - ئىيۇل

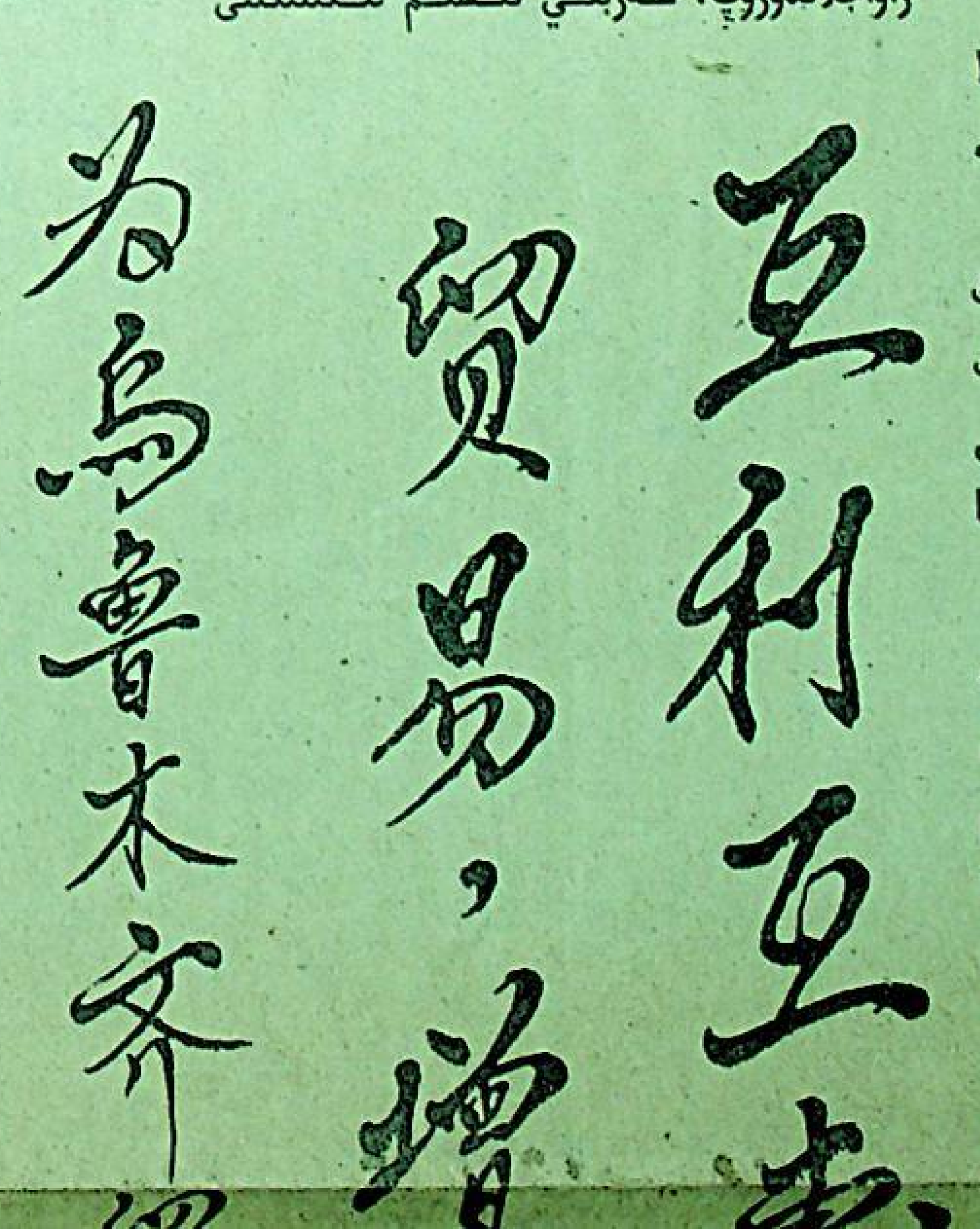

ئۈرۈمچى كېڭشىش يىغىنىنىڭ ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا ئۈرۈمچى كېڭشىش يىغىنىنىڭ 9 - ئاينىڭ 2 - كۈنى رەسمىي ئېچىلىدىغانلىقى جاكارلاندى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ئۆركەش جاپپار، يادىكار ئابدۇراخمان خەۋەر قىلىدۇ: 8 - ئاينىڭ 31 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى كېڭشىش يىغىنى رەھبەرلىك كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جىن يۈنخۇي ئۈرۈمچى كېڭشىش يىغىنىنىڭ ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا 1992 - يىللىق ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭشىش يىغىنىنىڭ 9 - ئاينىڭ 2 - كۈنى رەسمىي ئېچىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

8 - ئاينىڭ 31 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئېچىلغان ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىغا گەنسۇ ئۆلكىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ۋاڭ جىنتاڭ رىياسەتچىلىك قىلدى.

جىن يۈنخۇي يىغىنغا قاتناشقان 250 تىن كۆپرەك جۇڭگو، چەت ئەل مۇخبىرىغا ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ئۈرۈمچى كېڭشىش يىغىنىنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرى ئىشلىنىپ بولدى. بۇ قېتىمقى كېڭشىش يىغىنىغا تەكلىپ بىلەن قاتنىشىدىغان جۇڭگو ۋە چەت ئەللىك 10 مىڭ مېھمان كېلىپ بولدى. بۇنىڭ ئىچىدە مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە ئەزا دۆلەتلەر، شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى، موڭغۇلىيە، پاكىستان، ھىندىستان، ئافغانىستان، ئىران ۋە شياڭگاڭ، ئاۋمېن قاتارلىق 41 دۆلەت ۋە رايوندىن كەلگەنلەر 800 دىن ئارتۇق. دۆلەت ئىچىدىكى ئۆلكە، شەھەر، ئاپتونوم رايوندىن ۋە پىلان ئايرىم چۈشۈرۈلىدىغان شەھەرلەردىن كەلگەنلەر 5000، يىغىنغا تەكلىپ بىلەن قاتنىشىش ئۈچۈن كەلگەن ھەر قايسى ئەل ھۆكۈمەت ۋەكىللىرى ۋە چەت ئەللىك مۇخبىرلار 100، دۆلىتىمىزنىڭ 32 مىنىستىرلىك، كومىتېت، ئىشخانا ۋە 44 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شەھەر، پىلان ئايرىم چۈشۈرۈلىدىغان شەھەر، سودا جەمئىيىتى، باش شىركەتلەرنىڭ 300 رەھبىرى ۋە مەركەزدىكى 11 ئاخبارات ئورنىنىڭ مۇخبىرلىرىمۇ يېتىپ كەلدى.

بۇ قېتىمقى كېڭشىش يىغىنىغا قاتنىشىدىغان شىركەت، كارخانا، زاۋۇتلار 668، كېڭشىش يىغىنى تەسىس قىلغان يايما 1049، بۇنىڭ ئىچىدە زال ئىچىگە ئورۇنلاشتۇرۇلغىنى 819، زال سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغىنى 230، تاللاندى يەرمەنكە ئورنى 1306 كۋادرات مېتىر كېلىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا موڭغۇلىيە، قازاقىستان، ئىران، پاكىستان، روسىيە قاتارلىق دۆلەتلەرمۇ يايما تەسىس قىلدى. كېڭشىش يىغىنىغا قاتناشقۇچى ئورۇنلار ئەنئەنىۋى ئاۋارلىرىنى ۋە داڭلىق، ئالاھىدە، سۈپەتلىك مەھسۇلاتلىرىنى كۆرگەزمە قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدىكى بىر مۇنچە مەھسۇلاتلار دۆلىتىمىزنىڭ داڭلىق ۋە يۇقىرى تېخنىكىلىق يېڭى مەھسۇلاتلىرىدۇر.

بۇ قېتىمقى كېڭشىش يىغىنىنىڭ ئويۇشتۇرغۇچىسى بولغان غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شىئەن شەھىرى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى قاتارلىق ئورۇنلار ماشىنىسازلىق، ئېلېكترون، توقۇمىچىلىق، يېنىك سانائەت، نېفىت - خىمىيە سانائىتى، قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى، دورا، يېمەكلىك، مېتاللورگىيە، ئېنېرگىيە، قاتناش، پوچتا - تېلېگراف قاتارلىق كەسىپلەر ۋە يەر ئۆزلەشتۈرۈشنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 1000 خىلغا يېقىن ئىقتىساد - سودا كېڭشىش تۈرىنى كۆپچىلىكنىڭ تاللىشىغا، كېڭشىشىگە قويۇپ، ئەكس تەرەپ ئورۇنلار قىزىقىدىغان تۈرلەردە پىكىر ئالماشتۇرۇپ، كېلىشىم ھاسىل قىلىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

جىن يۈنخۇي ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا غەربىي شىمال رايونىنىڭ يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيانقى ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىشتە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى تونۇشتۇردى. غەربىي شىمال رايونى دۇنيادىكى 100 نەچچە دۆلەت ۋە رايون بىلەن دوستانە ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى. 1991 - يىلى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايوننىڭ تاشقى سودا ئىمپورت - ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 1 مىليارد 650 مىليون دوللارغا، ئىشلىتىلگەن چەت ئەل مەبلىغى 1 مىليارد 180 مىليون دوللارغا يەتتى. تەستىقلانغان ئۈچ خىل كارخانا 411 بولۇپ، بۇنىڭ 211 ى تىجارەت قىلىشقا باشلىدى.

بۇ قېتىمقى كېڭشىش يىغىندا يەرلىك چېگرا مال ئالماشتۇرۇش سودىسى ئاساس، نەق پۇل سودىسى، بالانس سودىسى قاتارلىق شەكىللەر قوشۇمچە قىلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىقتىساد، تېخنىكا ھەمكارلىق كەسپىي پائال قانات يايدۇرۇلۇپ، غەربىي شىمالدىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شەھەرلەرنىڭ مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى، شەرقىي ياۋروپا ۋە ئەتراپتىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان ئىقتىساد، سودا ئالاقىسى راۋاجلاندۇرۇلىدۇ.

ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىغا قاتناشقان رەھبىرىي يولداشلار يەنە جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك مۇخبىرلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى.

ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى گۇيۇگجياڭ، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي، نىڭشىيا خۇيزۇ ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى چېڭ فاگۇاڭ، چىڭخەي ئۆلكىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى سەي جۇلىن، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۇەنىنىڭ مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى نى خاۋمى، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ باشلىقى يۈسۈپ ئەيسا، شىئەن شەھىرىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ما جېنخۇا، شەنشى ئۆلكىلىك ئىقتىساد - سودا كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى چۇن يىڭلىن قاتارلىق كىشىلەر ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىغا قاتناشتى.

شىنجاڭ يەر شارى مەيخانىسى سىناق تەرىقىسىدە تىجارەت باشلىدى

ۋاڭ ئېنماۋ قاتارلىق كىشىلەر تىجارەت باشلانغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن لېنتا كەستى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز جۇ شىلىڭ، پېڭ ۋېنمىڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئۆت يۇلتۇزلۇق مېھمانخانا ئۆلچىمى بويىچە قۇرۇلغان جۇڭگو - شياڭگاڭ شېرىكچىلىكىدىكى ... باشلاش مۇراسىمىدا سۆز قىلدى.

يەر شارى مەيخانىسى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە تۇنجى چەت ئەل مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ قۇرۇلغان ...

... كۈتۈۋالىدۇ. ئىچىدە كافېيخانا، مەيخانا، دىسكو ئۇسسۇلخانىسى، كۆپ ئىقتىدارلىق زاللار، سودا مەركىزى، چېنىقىش ئۆيى، ... كۆلچىكى ...

惠发展
进友谊
贸易洽谈会题
李鹏
一九九二年七月八日

رەئىسى ۋاڭ ئېنماۋنىڭ بېغىشلىمىسى: ئىشكنى سىرتقا ئېچىۋېتىشنى كېڭەيتىپ، غەربىي شىمال ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت مىللىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئىسمايىل ئەھمەدنىڭ بېغىشلىمىسى: ئىشىكنى ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، تەرەققىياتنى تېزلىتىپ، چېگرا رايوننى گۈللەندۈرۈپ، خەلقنى بېيىتايلى.

ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى لى لەنچىڭنىڭ بېغىشلىمىسى: غەربىي شىمال رايونىنىڭ جۇغراپىيىلىك ئۈستۈنلۈكىنى جارى قىلدۇرۇپ، غەربكە ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، تاشقى ئىقتىساد - سودىنى راۋاجلاندۇرايلى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى

قۇرۇلغان جۇڭگو - شياڭگاڭ شېرىكچىلىكىدىكى كارخانا. شىنجاڭ يەر شارى مەيخانىسى 8 - ئاينىڭ 28 - كۈنى سىناق تەرىقىسىدە تىجارەت باشلىدى.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، شاڭخەي شەھەرلىك جېنجياڭ (گۇرۇھى)نىڭ مۇئاۋىن زۇڭسەيى جاۋ خېڭشەن، شياڭگاڭ خۇيخېڭ بانكىسىدىن لۇسىۇ ئەپەندى ۋە چى گولاڭ تىجارەت باشلىنىشلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن لېنتا كەستى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جىن يۈنخۇي تىجارەت

تونجى چەت ئەل مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ ئۈرۈمچىدە قۇرۇلغان يۇقىرى ئۆلچەملىك ساياھەت مېھمانخانىسى. قۇرۇلۇشنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 52 مىڭ 372 كۋادرات مېتىر، ئاساسىي بىنانىڭ ئېگىزلىكى 107 مېتىر، يەر يۈزىدىن يۇقىرى قىسمى 24 قەۋەت، يەر ئاستى بىر قەۋەت، مېھمانخانا ئۆيى 398 ئېغىز بولۇپ، ئىچىدە ناھايىتى ھەشەمەتلىك زىياپەت زالى، ئايلانما رېستوران، جۇڭگوچە رېستوران، ياۋروپاچە رېستوران، مىللىيچە رېستورانلار بار، بۇ رېستورانلار پۈتىسە 712 كىشى

مەركىزى، سېنتىش ئۆيى، مۇنچا، سۇ ئۈزۈش كۆلچىكى، مەملىكەت ئىچى ۋە چەت ئەللىك مېھمانلار سودا سارىيى، كىر يۇيۇش ئۆيى، پوچتىخانا، بانكا، چەت ئەل كىتابلىرى، گۈللۈك، ئايروپىلان بېلىتى سېتىش ئورنى قاتارلىق مۇئەسسەسەلەر بار.

مەيخانا باشقۇرغۇچىلىرىنىڭ ھەممىسى شاڭخەي شەھىرىنىڭ جېنجياڭ گۇرۇھى ئەۋەتكەن. ئۇقتۇرۇشىمىزچە، يەر شارى مەيخانىسى بۇ قېتىمقى ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىدا جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك سودىگەرلەردىن 500 كىشىنى كۈتۈۋالىدىكەن.

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ كۆرگەزمە ئىشخانىسى ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ،

كۆرگەزمىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا ئائىت كونكرېت ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئۆركەش جاپپار خەۋەر قىلىدۇ: 8 - ئاينىڭ 31 - كۈنى ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ كۆرگەزمە ئىشخانىسى ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ كۆرگەزمە زالىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا ئائىت كونكرېت ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇردى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدۇ: 1992 - يىللىق ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭەشىش يىغىنىنىڭ نورمال خىزمەت تەرتىپىگە كېپىللىك قىلىش، سىرتقا قارىتىلغان كېڭەشىش، سودا پۈتۈشۈش خىزمىتىگە قولايلىق مۇھىت يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، كۆرگەزمە زالىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا ئائىت ئىشلارنى تۆۋەندىكىدەك ئۇقتۇرۇش قىلىمىز. 1) بۇ قېتىمقى كېڭەشىش يىغىنى ھەرگىز تاۋار يەرمەنكىسى ئەمەس. يىغىننىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى تاشقى سودىدا كېڭەشىش ۋە ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تۈرلىرىنى ئىمزالاش، شۇڭا كۆرگەزمىخانىدىكى ھېچقانداق تاۋار سېتىلمايدۇ؛ 2) 9 - ئاينىڭ 1 - ۋە 2 - كۈنلىرى كۆرگەزمىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىش پائالىيەتلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلمايدۇ؛ 3) ئېكسكۇرسىيىچىلەرنىڭ سانىنى كونترول قىلىش ئۈچۈن، سېتىلىپ كەتكەن كوللېكتىپ بېلەتلەرگە قايتىدىن قوشۇمچە بېلەت تارقىتىش قارار قىلىندى. كوللېكتىپ بېلەت سېتىۋالغان ئىدارىلەرنىڭ 9 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئەتىگەندە ئاپتونوم رايونلۇق كۆرگەزمىخانىغا كېلىپ، قوشۇمچە بېلەت تاپشۇرۇۋېلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. ئېكسكۇرسىيە قىلىش ۋاقتى قوشۇمچە بېلەتكە يېزىلغىنى بويىچە ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ، بولمىسا ئىناۋەتسىز قىلىنىدۇ.

سۇڭ خەنلياڭ كېڭەشىش يىغىنىنىڭ ئاساسىي كۆرگەزمە زالىنى كۆزدىن كەچۈرگەندە مۇنداق دېدى:

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ مەركىزى تېمىسى كېڭەشىشتىن ئىبارەت

ئۆز مۇخبىرىمىز ئۆركەش جاپپار خەۋەر قىلىدۇ: 8 - ئاينىڭ 30 - كۈنى چۈشتىن كېيىن سۇڭ خەنلياڭ، جانابىل، جىن يۈنخۇي قاتارلىق ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى ۋە ئىقتىساد - سودا تارماقلىرىنىڭ بىر قىسىم مەسئۇللىرى ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ ئىككى ئاساسىي كۆرگەزمە زالى - «خەلق» سارىيى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق كۆرگەزمىخانا ئىچىدىكى پوكەيلەرنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى كۆزدىن كەچۈرۈپ، ئۆزگەرتىش پىكىرلىرىنى بەردى.

سۇڭ خەنلياڭ مۇنداق دېدى: ھەرقايسى ئۆلكە ھەرقايسى تارماقلارنىڭ تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى بىلەن كۆرگەزمىنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى. تەييارلىق خىزمەتلىرى ئاساسەن ئاياغلاشتى. ئەمما شارائىتنىڭ چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن تولۇقلىماسا بولمايدىغان بەزى كەمتۈكلەر بار.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ قېتىمقى ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىدا كېڭەشىش مەركىزى تېما. بۇ يىغىن ھەرگىز ئادەتتىكىچە ئېچىلىدىغان كېڭەشىش يىغىنى ئەمەس، شۇڭا يىغىندا كېڭەشىش ئۈچۈن قولايلىق شارائىت ۋە مۇھىت يارىتىش كېرەك. ئۇ كېڭەشىش خادىملىرىنىڭ كۆرگەزمىخانىلارغا كىرىش مەسىلىسى، كېڭەشىش مەيدانلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە كۆرگەزمىخانىنىڭ تازىلىق، ئامانلىق ساقلاش ئەھۋاللىرى ھەققىدە تۈزىتىش پىكىرلىرىنى بەردى.

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىغا رەھبەرلىك قىلىش كومىتېتى دەرھال ھەرىكەتكە كېلىپ، كۆرگەزمىخانا ئىشخانىسى، يىغىننى باشقۇرۇش ئىشخانىسى ۋە كەسپىي ئىشخانىلارنى تەشكىللەپ ئۆزگەرتىش تەدبىرلىرىنى مۇزاكىرە قىلدى ھەمدە كۆرگەزمە ئېچىلىشتىن ئىلگىركى خىزمەتلەرنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن كىرىشىپ كەتتى.

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنى مەزگىلىدە مول، رەڭدار ئەدەبىيات - سەنئەت پائالىيىتى ئۆتكۈزۈلىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز جۈرئەت كامىل خەۋەر قىلىدۇ: 1992 - يىللىق ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭەشىش يىغىنى مەزگىلىدە ئۈرۈمچىدە مول مەزمۇنلۇق رەڭدار ئەدەبىيات - سەنئەت پائالىيىتى ئۆتكۈزۈلىدۇ.

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمى ۋە يېپىلىش مۇراسىمىدا مۇنەۋۋەر سەنئەتچىلەردىن تەشكىللەنگەن ئويۇن قويۇش ئەترىتى ئىككى مەيدان ئويۇن كۆرسىتىدۇ ۋە ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت كېچىلىكى ئۆتكۈزۈلىدۇ. كېڭەشىش يىغىنى مەزگىلىدە ھەر قايسى تىياتىرخانا، تانسىخانىلاردا مول مەزمۇنلۇق پائالىيەت ئېلىپ بېرىلىدۇ. شىنجاڭ ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى، شىنجاڭ ئوپېرا ئۆمىكى، مۇقام ئانسامبلى ۋە بىڭتۈەن ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى قاتارلىق ئەدەبىيات - سەنئەت تەشكىلاتلىرى جۇڭگو ۋە چەت ئەللىك مېھمانلارغا مۇنەۋۋەر ناخشا - ئۇسسۇل نومۇرلىرى ۋە ئەنئەنىۋى سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسىتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، كىچىك تىپتىكى ئون ئويۇن قويۇش ئەترىتى ھەر قايسى مېھمانلارغا بېرىپ سەييارە ئويۇن قويىدۇ. شىنجاڭ سېرك ئۆمىكى ئويۇن كۆرسىتىدۇ. بىر قىسىم ئەدەبىيات - سەنئەت خادىملىرى ناخشا - ئۇسسۇل، ئېپىزوت، كىيىم مودىلى نومۇرلىرىنى تەييارلىدى. ئۈرۈمچىدىكى توققۇز سىنئالغۇ قويۇش زالى، كارا OK ناخشا ئېيتىش زالى ھەر كۈنى مېھمانلارغا ئېچىلىۋاتىدۇ. ھەر قايسى كىنوخانىلار 14 يېڭى فىلىم قويىدۇ.

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ رەھبەرلىك كومىتېتى ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى

ئۆز مۇخبىرىمىز پېڭ ۋېنمىڭ خەۋەر قىلىدۇ: تۈنۈگۈن چۈشتىن ئىلگىرى ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد - سودا كېڭەشىش يىغىنىنىڭ رەھبەرلىك كومىتېتى ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزۈپ، ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىغا ئالاقىدار مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلدى.

بۇ يىل 5 - ئايدا ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ رەھبەرلىك كومىتېتى بۇ يەردە تۇنجى قېتىملىق تەييارلىق يىغىنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىز مەركەز ۋە شەنشى، گەنسۇ، نىڭشيا، چىڭخەي، شىئەن، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى ۋە پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر قايسى جايلارنىڭ قوللىشى ۋە ياردىمى ئارقىسىدا، نۇرغۇن تەشكىللەش ۋە تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئىشلىدى، ھازىر تەييارلىق خىزمەتلىرى پۈتۈنلەي ئىشلىنىپ بولدى. مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىن كېلىدىغان سودىگەرلەرنىڭ ھەممىسى ئۈرۈمچىگە كېلىپ بولدى. تۈنۈگۈنكى يىغىندا رەھبەرلىك كومىتېتىنىڭ ئەزالىرى ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ باش كاتىپى، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇينىڭ تەييارلىق خىزمىتى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى، ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنى كۈنتەرتىپلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە ئېچىلىش مۇراسىمىنىڭ لايىھىسى توغرىسىدىكى ئىزاھاتىنى ئاڭلىدى. يىغىنغا قاتناشقان ئەزالار ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ ۋاقىت جەدۋىلىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، يىغىننىڭ كۈنتەرتىپى، كىنىشكا تارقىتىش قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە كېڭەشتى.

ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنى رەھبەرلىك كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى گۇ يۇڭجياڭ يىغىندا رىياسەتچىلىك قىلدى ھەم سۆز قىلدى. ئۇ شىنجاڭ ئىشلىگەن تەييارلىق خىزمەتلىرىدىن رازى بولدى، يىغىن خىزمەت ئاپپاراتىدىن رەھبەرلىك ۋە تەشكىلاتچىلىقنى كۈچەيتىپ، خىزمەتلەرنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىنغا غەربىي شىمالدىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شىئەن شەھىرى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ جىنتاڭ، چېڭ فاگۋاڭ، جىن يۈنخۇي، ۋاڭ لېچۈەن، ماجىنخۇا، جاڭ خېڭ قاتارلىق كىشىلەر قاتناشتى.

يىغىنغا يەنە رەھبەرلىك كومىتېتىنىڭ باشقا ئەزالىرى، مەسلىھەتچىلەر گۇرۇپپىسى، سودا ئۆمەكلىرى ۋە يىغىن ئىشخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىرىمۇ قاتناشتى.

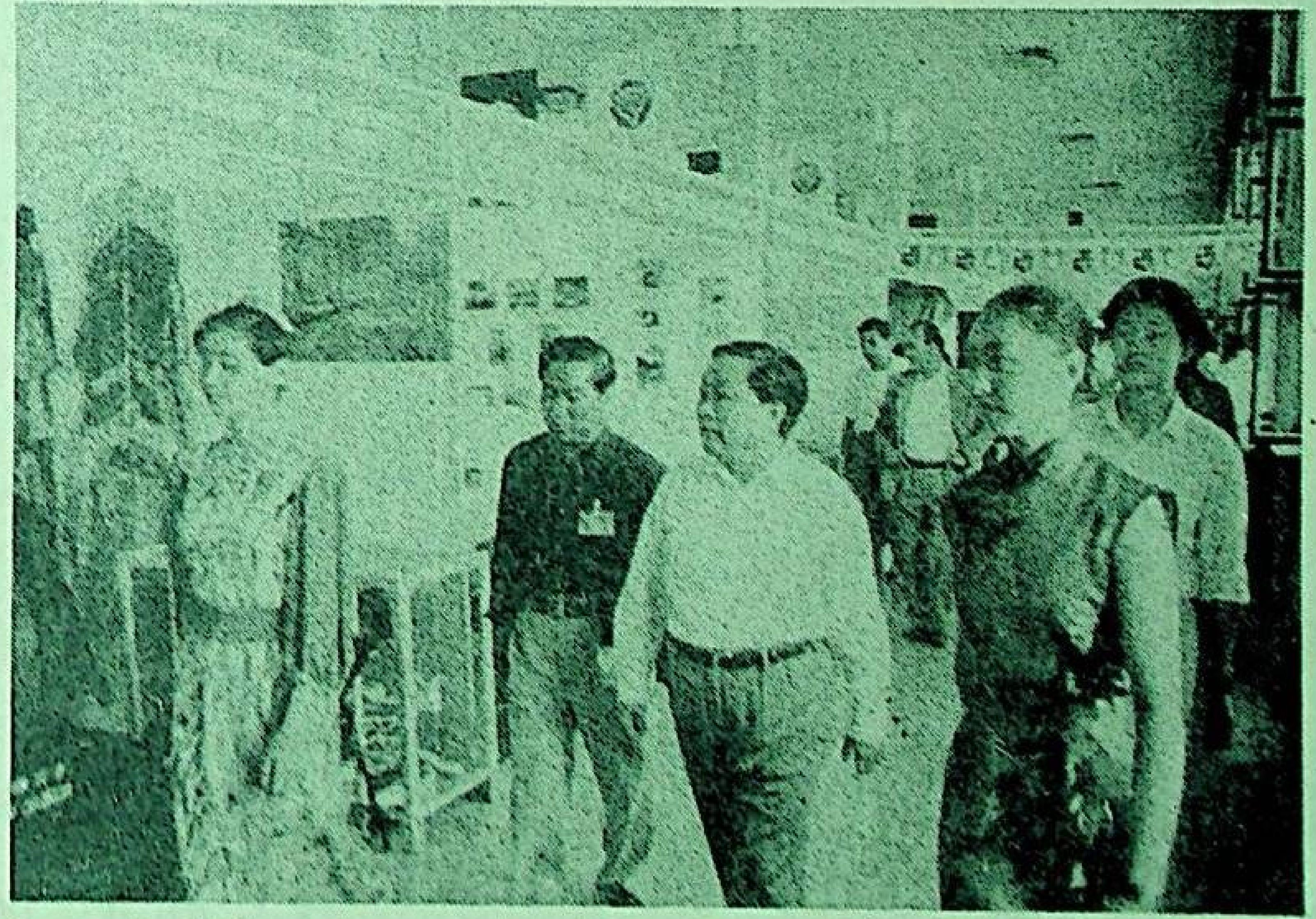

8 - ئاينىڭ 30 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، سۇڭ خەنلياڭ، جانابىل، جىن يۈنخۇي قاتارلىق ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى ۋە ئىقتىساد، سودا تارماقلىرىنىڭ بىر قىسىم مەسئۇللىرى ئۈرۈمچى كېڭەشىش يىغىنىنىڭ كۆرگەزمە زالىغا بېرىپ، كۆرگەزمىنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى كۆزدىن كەچۈردى.

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

ئۇنىڭغا ھاجەتمەنلەر ئاز ئەمەس

بەختىيار ئابلىز، قادىر ئىسلام

جەمئىيىتىمىزدە ئۆزىنىڭ ئاددىي خىزمىتى بىلەن كىشىلەرنىڭ ھاجىتىنى راۋا قىلىپ، ئۇلارنىڭ چوڭقۇر ھۆرمىتىگە ئېرىشكەن ياشلار ئاز ئەمەس. پەيزاۋات ناھىيىلىك چارۋا مال دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى ھەسەنجان ئوسمان ئەنە شۇنداق ياشلارنىڭ بىرى. ئۇ ئۆز كەسپىگە قىزغىن ئىشتىياق باغلاپ، كەسپىي - تېخنىكا سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، چەكلىك بىلىمنى باشقىلار ئۈچۈن ئايىماي ئىشلىتىپ، تەشكىل ۋە ئاممىنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. تۆۋەندە بىز ئۇنىڭ بىر نەچچە ئىشىنى تونۇشتۇرۇپ ئۆتىمىز.

«مەن ئاددىي چارۋا مال دوختۇرى»

1992 - يىل 3 - ئاينىڭ مەلۇم بىر شەنبە كۈنى ئىدى. ھەسەنجان ئوسمان قىزىلبۇيى يېزىسىدىكى چوڭ ئائىلىسىنى يوقلاش ئۈچۈن ۋېلىسىپت بىلەن يولغا چىقىپ، پەيزاۋات - قەشقەر تاشيولىدا قىزىلبۇيى يېزىسىغا ماڭىدىغان چوڭ يولغا بۇرۇلدى. يولدا 45 ياشلار چامىسىدىكى ساقاللىق بىر كىشى ياغاچ بېسىلغان كالا ھارۋىسىنى ھەيدەپ كېتىۋاتاتتى. كالا بىر دەم يولنىڭ ئۇ قېتىغا، بىر دەم بۇ قېتىغا ئۆتۈپ، ئېگىز - پەس يەرلەردە پات - پات مۈدۈرەپ كېتەتتى. ھەسەنجان ئوسمان كالىنىڭ بۇ ھالىتىگە دىققەت قىلدى. دە، ھارۋىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ، ۋېلىسىپتتىن چۈشۈپ سورىدى:

- ئاكا، كالىلىرىنىڭ كۆزى نېمە بولدى؟

خىيال بىلەن كېتىپ بارغان ساقاللىق كىشى ئۇنىڭغا قارىدى.

- شۇنداق ئۇكام، بىر ئايچە بولدى، كالىنىڭ كۆزى تازا كۆرمەس بولۇپ قالدى، - دېدى.

- كالىنى ھارۋىدىن چىقارسىلا، ...

ئاردىن بىر ئايچە ۋاقىت ئۆتۈپ، بىر يەكشەنبە كۈنى ھېلىقى ساقاللىق كىشى ھەسەنجاننى ناھىيە بازىرىدا ئۇچرىتىپ، كالىنىڭ كۆزى ساقايغانلىقىنى، ھەسەنجاننى ئىزدەپ تاپالمىغانلىقىنى، ھازىرنىڭ ئۆزىدە ئۇنى مېھمان قىلىپ رەھمىتىنى ئىزھار قىلماقچى ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ چىڭ تۇرىۋالدى. ھەسەنجان ئۆزرە ئېيتىپ خوشلاشتى.

تۈن كېچىدىكى سادا

1991 - يىل 12 - ئاينىڭ 28 - كۈنى، تۈن كېچە. ئەتراپ جىمجىت، كىشىلەر ئاللىبۇرۇن شېرىن ئۇيقۇغا كەتكەن. بازار ئىتلىرىنىڭ ئاندا - ساندا ھاۋشۇشلىرى ئاڭلىنىپ قالاتتى، بىر كىشى ناھىيىلىك چارۋا مال دوختۇرلۇق پونكىتىنىڭ دەرۋازىسىنى ئۇرىدى. دە، بىردەم تېڭىرقاپ تۇرغاندىن كېيىن جەنۇب تەرەپتىكى ئاي يورۇقىدا غۇۋا كۆرۈنۈپ تۇرغان ئۆيلەر تەرەپكە مېڭىپ تەۋەككۈل قىلىپ بىر ئىشىكنى چەكتى. ئاردىن بىر - ئىككى مىنۇتچە ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن ئۆيدىن بىرسى چىقتى.

- ئۇكام، - دېدى ھېلىقى كىشى ئىتتىرلىنىپ.

- تۈن كېچىدە ئۇيقۇلىرىنى ھارام قىلىپ ئاۋارە قىلدىم، خاپا بولماي ھەسەنجاننىڭ ئۆيىنى كۆرسىتىپ قويغان بولسىلا.

- نېمە ئىشلىرى بار ئىدى، ھەسەنجان دېگەن مەن بولىمەن، - دېدى ھەسەنجان ئىللىقلىق بىلەن.

- ئۇكام، مەن يېڭى مەھەللە يېزىسىدىن ئابدۇشۈكۈر بولىمەن، بىر كالام بار ئىدى. ئىككى سائەتنىڭ ئالدىدا كالا تۇغقان، ئەمما بالىياتقۇ سىرتقا ئۆرۈلۈپلىپ، ئۆزۈم ھېچ ئامال قىلالمىدىم. شۇڭا ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلغىلى كەلدىم، خۇدا ھەققى بىر ياردەم قىلغان بولسىلا.

- ئۆزلىرى نېمىدە كەلدىلە؟

- ۋېلىسىپت بىلەن.

ھەسەنجان ئۆيىگە كىرىپ كىيىنىپ، بەش مىنۇتتىن كېيىن ۋېلىسىپتىنى ئېلىپ چىقتى ۋە ھېلىقى كىشى بىلەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە غايىپ بولدى.

«جىددىي پەيتتە ئەسقاتتىڭىز، سىزگە رەھمەت»

1990 - يىلى 7 - ئايدا ناھىيە بازىرىدىن 138 ...

... دوختۇرلۇق پونكىتىغا ئاپىرىپ، تەكشۈرتۈپ، زۆرۈر بولغان مۇداۋىئە تەدبىرلىرىنى ئىشلەپ، چارۋا ماللارنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قالدى. بۇنىڭدىن تەسىرلەنگەن يېزا مەسئۇللىرى ۋە ئامما ھەسەنجاننىڭ قولىنى سىقىپ تۇرۇپ:

- ئۇكام، سىز جىددىي پەيتتە ئەسقاتتىڭىز، سىزگە رەھمەت! - دېدى.

«مەندىن يانمىسا، خۇدادىن يانار»

1992 - يىل 1 - ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى، ھەسەنجان ئىشتىن چۈشۈپ ئۆيىگە كېتىۋاتاتتى. 50 ياشلار چامىسىدىكى بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىنى توستى. بۇ ئايال بارىن بازىرى 3 - كەنتتىكى نامرات، تۇل ئايال زىلەيخان ئاچا بولۇپ، چىرايىدىن غەمكىنلىك چىقىپ تۇراتتى، ئۇ يىغلامسىرىغان ھالدا:

- ھەسەنجان بالام، بۇ دۇنيالىقتا ئارانلا بىر كالام بار ئىدى. تۇغىدىغان ۋاقتىمۇ مۇشۇ ئىدى. نېمىشقىدۇر بىر - ئىككى سائەت بولدى، كالا ئۆزىنى ئۇيان - بۇيان ئۇرۇپ جىم تۇرمايۋاتىدۇ، مەندىن يانمىسا، خۇدادىن يانار، سىز بېرىپ بىر كۆرۈپ بەرسىڭىز - دېدى.

ھەسەنجان قىلچە ئىككىلەنمەي ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، كالىنى تەكشۈردى. كالا تۆرەلمىنىڭ تەتۈر كېلىشى بىلەن تۇغالمىغانىكەن. يېرىم سائەتچە داۋالاش ئارقىلىق، ئۇ بۇ كالىنى تۇغدۇرۇپ بەردى، ئەمما بىر پۇڭمۇ ھەق ئالمىدى.

ھەسەنجان ئوسمان 1982 - يىلى 8 - ئايدا قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك تېخنىكۇمىنىڭ چارۋا مال دوختۇرلۇق كەسپىنى ئەلا نەتىجە بىلەن تاماملاپ، پەيزاۋات ناھىيىلىك چارۋا مال دوختۇرلۇق پونكىتىغا تەقسىملەندى. پونكىت مەسئۇللىرى ئۇنىڭ ئوقۇش نەتىجىسىگە قاراپ، ئۇنى ئامبولاتورىيىدە داۋالاش خىزمىتىگە مەسئۇل قىلدى. ئۇ مەكتەپتە ئۆگەنگەن نەزەرىيىۋى بىلىملىرىنى ئەمەلىيەتكە تەدبىقلىدى، تەجرىبىلىك چارۋا مال دوختۇرلىرىدىن ئۆگەندى. ھاجەتمەنلەر قانداق كۈندە ۋە قانداق ۋاقىتتا كەلسۇن، قىزغىن پوزىتسىيە تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىقتى . چارۋا مال داۋالاش جەريانىدىكى يىرگىنىشلىك، مېھنەت ئىشلاردىن زادى قاچمىدى. چارۋا مال داۋالاشتا نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى، يەرلىك ئۇسۇلدا داۋالاش بىلەن زامانىۋى داۋالاش تېخنىكىسىنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، چارۋا ماللاردىكى كېسەللىكلەرگە توغرا دىئاگنوز قويۇپ داۋالاپ، كېسەل چارۋا ماللارنىڭ ...

يەكەن ناھىيىسى قانداق قىلىپ پىلە- ئۈجمىچىلىكتە يۇقىرى سەۋىيە يارىتالدى؟

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئىبراھىم ئەيسا

يەكەن ناھىيىسى 1988 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە پىلە- ئۈجمىچىلىك بازىسى قىلىپ بېكىتىلگەندىن بۇيان، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ، بىر يىلدا ئىككى قېتىم پىلە قۇرتى بېقىشنى ئومۇملاشتۇرۇپ، پىلە- ئۈجمىچىلىكتە خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن. بولۇپمۇ 1991 - يىلى 20 مىڭ 727 قۇتا پىلە بېقىپ، ئومۇمىي مەھسۇلاتنى 415 توننىغا يەتكۈزۈپ، 1990 - يىلدىكىدىن % 20.8 ئاشۇرغان. پىلە غوزىسىنىڭ بىرلىك مەھسۇلاتىنى 19.3 كىلوگىرامغا يەتكۈزگەن. نەتىجىدە بۇلتۇر ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن تەقدىرلەنگەن. سەككىز نەپەر شەخس ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن مۇكاپاتلانغان. يەكەن ناھىيىسى بۇ نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشتە تۆۋەندىكى ئالتە تۈرلۈك ئىشنى ئەستايىدىل چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلىگەن:

1. رەھبەرلىك قاتلاممۇقاتلام كۈچەيتىلگەن. ناھىيە ۋە ھەر قايسى يېزا- بازارلاردا پىلە- ئۈجمىچىلىككە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ ناھىيىنىڭ، يېزا- بازارلارنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى گۇرۇپپىنىڭ مەسئۇللۇقىنى ئۈستىگە ئالغان. ئۇلار تېخنىكلار ۋە دېھقانلار بىلەن توختام ئىمزالاپ مەسئۇلىيەتنى كۈچەيتكەن.

2. ھەر خىل ئىلتىبار بېرىش چارە - تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، پىلىكارلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىغان. مەسىلەن، بىر كىلوگرام پىلە غوزىسى سېتىپ بەرگەنلەرگە ئىلتىبار باھادا بىر كىلوگرام خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىپ بېرىش، كوللېكتىپنىڭ ئۈجمە يوپۇرماقلىرىنى پىلىكارلار ھەقسىز ئىشلىتىش، پىلىكارلارنىڭ پىلە قۇرتى بېقىش مەزگىلىدىكى مەجبۇرىي ئەمگەك كۈنىنى كۆتۈرۈۋېتىش ئارقىلىق كەڭ پىلىكارلارنىڭ پىلە بېقىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىغان.

3. پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا پىلە بېقىشقا يېتەكلىگەن. ناھىيە بويىچە جەمئىي 50 نەپەردىن ئارتۇق پىلە- ئۈجمىچىلىك تېخنىك خادىمى يېتىشتۈرۈپ، ھەر يىلى ئىككى - ئۈچ كىشى سىچۈەن، ئەلخۇي، جېجياڭ قاتارلىق ئۆلكە- شەھەرلەردىكى بىلىم ئاشۇرۇش يۇرتلىرىغا ئەۋەتىلىپ تەربىيىلەنگەن. ناھىيە يېزا- بازارلاردىكى تېخنىك خادىملارنى، يېزا - بازارلار كەنت- مەھەللە تېخنىك تايانچىلىرىنى، كەنت - مەھەللىلەر پىلىكار ئائىلىلەرنى تەربىيىلەشتىن ئىبارەت «ئۈچ دەرىجىلىك تەربىيىلەش»نى ئىشقا ئاشۇرغان. ھەر يىلى تەربىيىلەشكە قاتناشقانلارنىڭ سانى 10 مىڭ ئادەم- ...

كۆپرەك پىلە باقىدىغان ئۆي يېڭىدىن ياسالغان ۋە رېمونت قىلىنغان.

5. پىلە قۇرتى سورتىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەرگەن. 1984 - يىلدىن بۇيان ناھىيىلىك پىلىچىلىك مەيدانى شەنشى ئۆلكىسى بىلەن بىرلىشىپ يېتىشتۈرۈش ئارقىلىق «شەنسەن 2 -» پىلە ئۇرۇقىنى يېتىشتۈرۈپ چىقىپ، دەسلەپكى قەدەمدە ئىلمىي بازىرى بىلەن ئىشقول يېزىسىدا سىناق تەرىقىسىدە 1050 قۇتا پىلەقۇرتى بېقىپ ھەر بىر قۇتا پىلە قۇرتىنىڭ ئوتتۇرىچە بىرلىك مەھسۇلاتىنى 16 كىلوگرامغا يەتكۈزگەن. 1987 - يىلغا كەلگەندە بۇ خىل سورتنى بېقىشنى ناھىيە بويىچە 26 يېزا- بازاردا ئومۇملاشتۇرغان. ناھىيە ئاپتونوم رايون بويىچە مۇشۇ خىل پىلە قۇرتى سورتىنى كېڭەيتىشتىكى تۇنجى ئىلغار ناھىيە دېگەن شەرەپكە ئېرىشكەن.

6. پىلىچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا پۇختا ئاساس سېلىنىش ئۈچۈن، ئۈجمە كۆچىتى يېتىشتۈرۈش ۋە سورتىنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتقان. 1988 - يىلدىن بۇيان بۇ ناھىيە 2 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ ئاجرىتىپ، ئۇنى ئۈجمىچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش، پىلەقۇرتى بېقىش ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاشقا ئىشلەتكەن. ناھىيە بويىچە ئۈجمە كۆچىتى 1987 - يىلدىكى 2 مىليون تۈپتىن 1992 - يىلى ئەتىيازغىچە 5 مىليون 150 مىڭ تۈپكە يەتكەن. 1 مىليون 260 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرنىڭ 70 پىرسەنتىگە ئۈجمە كۆچىتى تىكىلگەن يول بويلىرىدا غوللۇق ئۈجمە كۆچىتىنى يېتىشتۈرگەن. بۇ يىل سېلىنغان ئۈجمە كۆچىتى 1 مىليون تۈپكە يەتكەن. بۇ تارىختا ئەڭ يۇقىرى ئۈجمە كۆچىتى سېلىنغان يىلدىكىدىن بىر ھەسسىدىن كۆپرەك ئارتۇق.

يۇقىرىقىدەك تەدبىرلەر چىڭ تۇتۇلغانلىقتىن بۇ ناھىيىنىڭ پىلە- ئۈجمىچىلىكى يىلدىن - يىلغا تەرەققىي قىلىپ، يىللىق پىلە كىرىمى 2 مىليون 500 مىڭ يۈەندىن كۆپرەككە يەتكەن.

ياش ئەۋلادلارغا 40 يىل يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ 1989 - يىلى ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتىن پېنسىيىگە چىققان ئوقۇتقۇچى ئابدۇرېشىت ئابلا ئۇلاقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ، ۋىلايەت دائىرىسىدىكى كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ 20 مىڭ تۈپتىن ئارتۇق ھەر خىل كۆچەتلىرىنى ئۇلاپ بېرىپ ئاممىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئۇ شاگىرتلارغا ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگەتمەكتە.

تۇرغۇن ئىبراھىم فوتوسى

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تاشيول ترانسپورت باشقۇرۇش باش بېكىتى ...

- كالنى هارۋىدىن چىقارسىلا، ئالدىڭىزدە بىر توسۇل
بار، مەن داۋالاپ قوياي. ساقاللىق كىشى ھەسەنجاننىڭ
گېپىگە بىر ئىشىنىپ، بىر ئىشەنمەي ئىككىلىنىپ قالدى.
- ئۆزلىرى...؟ - ساقاللىق كىشى دودۇقلىغان ھالدا
گۇمانسىراپ سورىدى.
- مەن چارۋا مال دوختۇرى، ماڭا ئىشەنسىلە.
ساقاللىق كىشى ھەسەنجاننىڭ كۆزىدىن ئۇنىڭ
گېپىنىڭ راستلىقىغا ئىشەندى- دە، كالنى ھارۋىدىن
چىقاردى. ئىككىيلەن خېلى ھەپىلىشىپ، كالىنىڭ پۇتىنى
ماتاپ، كالنى يەرگە باسقاندىن كېيىن، يولدىن ئۆتۈپ
كېتىۋاتقان بىر ئات ھارۋىسىنى توسۇپ، ئاتنىڭ
قۇيرۇقىدىن ئۇزۇنراق بىر تال قىلنى ئۈزۈۋېلىپ كېلىپ،
كالىنىڭ تامغىقىدىن ئۆتكۈزۈپ، مەمنۇنىيەت بىلەن:
- بولدى، ئەمدى ئىش تۈگىدى، كالنى تۇرغۇزايلى،
كالا بەش-ئون كۈندىن كېيىنلا ساقىيىپ كېتىدۇ-
دېدى -دە، ۋېلىسىپىتكە مىنىپ يولغا راۋان بولدى.

1990-يىلى 7-ئايدا ناھىيە بازىرىدىن 138
كىلومېتىر يىراقلىقتىكى غولتوغراق يېزىسىدىكى بىر
قىسىم ئات- ئېشەكلەردە «كەم قانلىق» يۇقۇملۇق
كېسەللىكىنىڭ كۆرۈلگەنلىكىدىن خەۋەر تاپقان
ھەسەنجان ئوسمان ناھايىتى بىئارام بولدى. چۈنكى،
بۇ خىل كېسەلنىڭ تارقىلىشى تېز ھەم زىيىنى ئېغىر
بولۇپ، ئۆز ۋاقتىدا مۇداپىئە تەدبىرلىرى كۆرۈلمىسە،
ئېغىر ئاقىۋەت كېلىپ چىقاتتى. بۇ چاغدا ھەسەنجان
ئوسمان تەشەببۇسكارلىق بىلەن پونكىت
باشلىقلىرىغا ئۆزىنى غولتوغراق يېزىسىغا ئەۋەتىشنى
تەلەپ قىلدى ھەم بۇ يېزىغا ئۆزىنىڭ شەخسىي
موتسىكلىتى بىلەن بېرىپ، يېزىلىق چارۋا مال
دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى خادىملار بىلەن بىرلىكتە
كۈنىگە ئون نەچچە سائەتلەپ ئىشلەپ، ئوت كۈن
ئىچىدىلا 1800 تۇياق ئات، ئېشەكنىڭ قېنىنى
ئېلىپ ھەم ئۆز ۋاقتىدا ۋىلايەتلىك چارۋا مال

نوغرا دىئاگنوز قويۇپ داۋالاپ، كېسەل چارۋا ماللارنىڭ
ساقىيىش نىسبىتىنى %90 تىن ئاشۇردى. 150 تىن
ئارتۇق دېھقانغا چارۋا ماللاردا كۆپ كۆرۈلىدىغان
كېسەللىكلەرنى داۋالاشنىڭ ئاددىي ئۇسۇلىنى ئۆگىتىپ
قويدى. ئۇنىڭ خىزمەتتىكى مەسئۇلىيەتچانلىقى ۋە
تىرىشچانلىقى ئۇنىڭغا شان - شەرەپ ئاتا قىلدى. 1987-
يىلى تەشكىل ئۇنىڭغا دەرىجە ئۆستۈرۈپ ياردەمچى چارۋا
مال دوختۇرلۇق ئۇنۋانىنى بەردى. ئۇ ناھىيىلىك
چارۋىچىلىق ئىدارىسى ۋە چارۋا مال دوختۇرلۇق پونكىتى
تەرىپىدىن ئون قېتىم ئىلغار خىزمەتچى، ناھىيىلىك
ئىتتىپاق كومىتېتى، باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى
تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر ئىتتىپاق ئەزاسى»، «ئىشچىلار
ئۇيۇشمىسى ئاكتىپى» ۋىلايەت بويىچە «چارۋا مال
يەرلىك كېسەللىكلىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ يوقىتىشتىكى
ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى ۋە
مۇكاپاتلاندى.

تەربىيىلەشكە قاتناشقانلارنىڭ سانى 10 مىڭ ئادەم-
قېتىمدىن ئاشقان. بولۇپمۇ 1990-يىلى، 1991- يىلى
تەربىيىلەنگەنلەر 150 مىڭدىن كۆپرەككە يەتكەن. ھەر
قايسى يېزا- بازارلار ھەر يىلى ئىككى -ئۈچ كۈنلۈك
كۇرسلارنى ئېچىپ پىلە باققۇچى ئائىلىلەر ۋەكىلى،
كەنت- مەھەللىلەردىكى پىلە بېقىشقا يېتەكچىلىك
قىلىدىغانلاردىن بولۇپ 20 مىڭ 500 ئادەم- قېتىمنى
تەربىيىلىگەن.

4. پىلە- ئۈجمىچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا بولغان
مەبلەغنى كۆپەيتكەن. بۇ ناھىيە 1987-يىلدىن بۇيان
ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 50 مىڭ يۈەندىن،
1991- يىلىغا قەدەر 250 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ
ئىشلىتىپ، پىلەقۇرتلىرىنىڭ تېخنىكا تەلىپى بويىچە
بېقىلىشىنى ماددىي ئاساس بىلەن تەمىن ئەتكەن. 60
مىڭ دانە تەۋەك ۋە بورا تەييارلىغان. 23 مىڭ دانە
ياغاچ جازىسى ياسىغان ۋە رېمونت قىلغان. 20 مىڭدىن

* * * * * * * *

تۇرپان بىلەن داخيەن ئارىلىقىدا شەھەر تېلېفونىنى بىۋاستە بۇراپ ئېلىش بىرلەشمە تورى رەسمىي ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز زىبىبۇللا ئابلىز خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان بىلەن داخيەن ئارىلىقىدا شەھەر تېلېفونىنى بىۋاستە بۇراپ ئېلىش بىرلەشمە تورى يېقىندا رەسمىي ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى.

تۇرپان بىلەن داخيەن ئارىلىقى 38 كىلومېتىر بولۇپ، بۇ ئىككى ئورۇن ئارىلىقىدا شەھەر تېلېفونىنى بىۋاستە بۇراپ ئېلىش تورىنىڭ بارلىققا كېلىشى تۇنجى ئىش بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. بۇ قۇرۇلۇش بۇ يىل 5 -ئايدا باشلىنىپ پۈتكىچە ئۈچ ئايلا ۋاقىت سەرپ قىلىندى. قۇرۇلۇش ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا- تېلېگراف ئىدارىسى، تۇرپان شەھىرى، داخيەن قاتارلىق ئورۇنلاردىكى رەھبەرلەرنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشى ۋە ياردىمىگە ئېرىشتى. مەمۇرىي ئورۇنلار قۇرۇلۇش ئۈچۈن 350 مىڭ يۈەن ئۆسۈمسىز قەرز پۇل تەستىقلاپ بەردى. داخيەن بازىرى 500 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سالدى. ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا- تېلېگراف ماتېرىيال بۇيۇملىرى شىركىتى بىلەن پوچتا- تېلېگراف مىنىستىرلىكىنىڭ سانائەت باش شىركىتى ھەمكارلىشىپ قۇرۇلۇشنى ھۆددىگە ئالدى. شاڭخەي، بېيجىڭ، شىئەن قاتارلىق ئورۇنلار كېرەكلىك ئۈسكۈنىلەرنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەردى. پوچتا-تېلېگراف مىنىستىرلىكىنىڭ سانائەت باش شىركىتى، شاڭخەي 519-، 520- زاۋۇتى، شىئەن مىكرو دولقۇن زاۋۇتى ۋە تۇرپان پوچتا- تېلېگراف ئىدارىسىدىكى تېخنىك خادىملار يازنىڭ تومۇز ئىسسىقىغا بەرداشلىق بېرىپ، قۇرۇلۇشنىڭ چارلاش، لايىھەلەش، نازارەتچىلىك ئىشلىرىنى باشتىن - ئاخىر پۇختا ئىشلىگەچكە، قۇرۇلۇش سۈپەت جەھەتتىن ياخشى تاماملىنىپ ئۆز ۋاقتىدا ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى.

قاغىلىق ناھىيىلىك گىلەمچىلىك كارخانىسى تەدبىر قوللىنىپ، كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز بارات ئەمەت، سىدىق تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك 2- يىپنىڭ سانائەت ئىدارىسىگە قاراشلىق گىلەمچىلىك كارخانىسى تەدبىر قوللىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ ۋە ئېكسپورت گىلىمىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى.

ئىلگىرى بۇ كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇشى قالايمىقان، ئىشچىلارنىڭ تېخنىكا سەۋىيىسى تۆۋەن، توقۇلغان گىلەملەرنىڭ سۈپىتى ناچاربولغاچقا، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇپ كەلگەن، ئۆزىنى ئۆزى ئارانلا قامدايدىغان ھالغا چۈشۈپ قالغانىدى. بۇ خىل ھالەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، كارخانا، ئالدى بىلەن، رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سېلىپ، باشقۇرۇش ئىقتىدارى كۈچلۈك، تېخنىكا سەۋىيىسى يۇقىرى ئۈچ نەپەر خادىمنى ھەر قايسى سېخ- گۇرۇپپىلارغا مەسئۇل قىلدى. مەمۇرىي خادىملارنى ئىخچاملاپ، ئىشلەپچىقىرىش ھالقىلىرىنى كۈچەيتتى ھەمدە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئىقتىسادىي جەھەتتە مۇكاپاتلاش بىلەن جازالاشنى ئايمۇ - ئاي ئەمەلدە كۆرسىتىپ، ئىشچىلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ئۇندىن باشقا، بۇ كارخانا يەنە بازار رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئىشچىلارنىڭ تېخنىكا سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتى ۋە تۈرىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. مەخسۇس سۈپەت تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئۆلچەمگە توشمايدىغان گىلەملەرنى ئامبارغا كىرگۈزمىدى. بۇنىڭ بىلەن ئېكسپورت گىلىمىنىڭ سۈپىتى 1990-يىلدىكى %96 تىن %98 كە ئۆستى، گىلەم نۇسخىسى ئالتە خىلدىن ئون خىلغا يەتتى. نەتىجىدە، بۇ كارخانا بۇ يىلنىڭ بېشىدىن 7-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 98 كۋادرات مېتىر ئېكسپورت گىلىمى، 50 كۋادرات مېتىر يەرلىك گىلەم توقۇپ، 148 مىڭ 673 يۈەن كىرىم قىلدى. بۇ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن خېلى كۆپ.

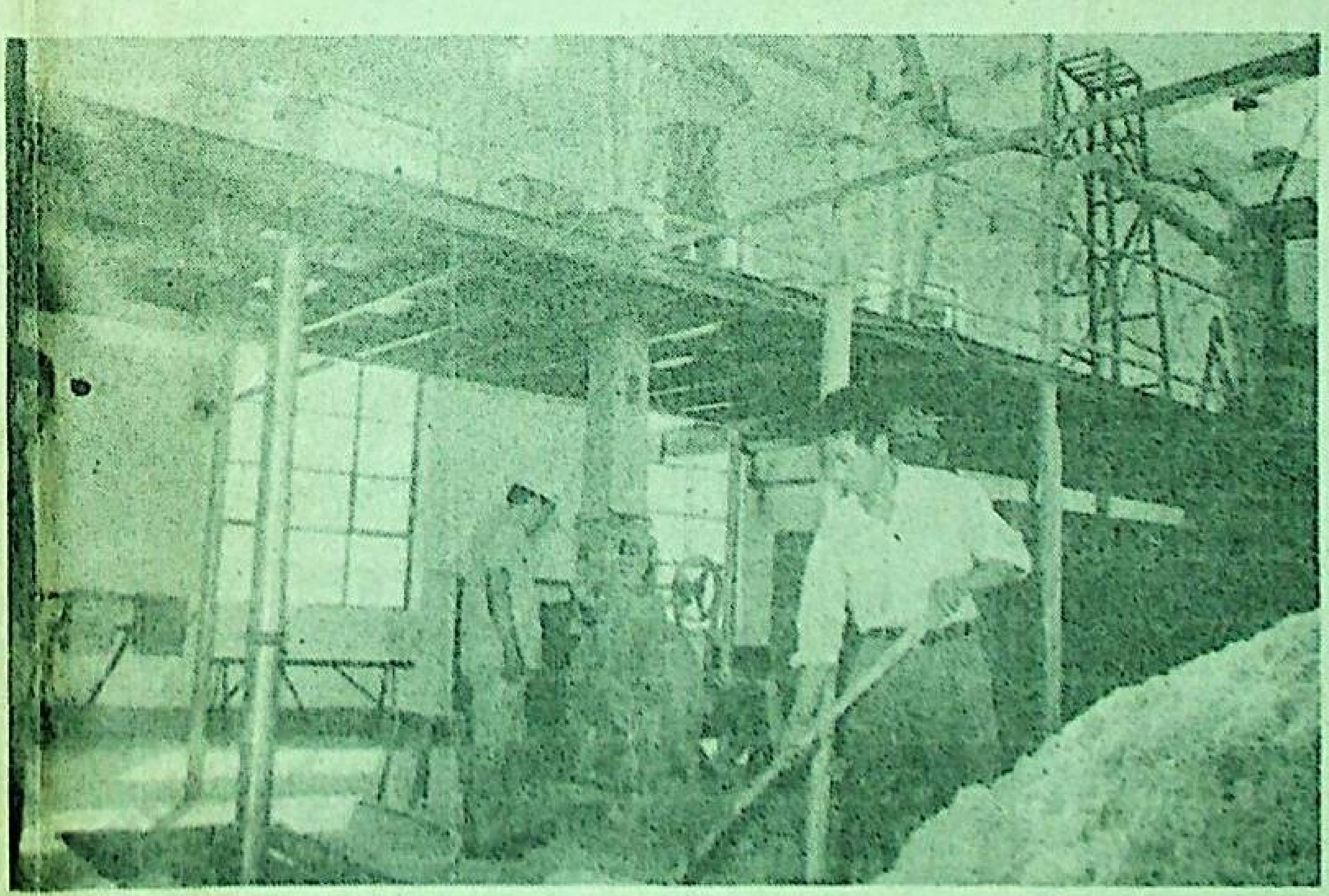

51-تۆمەن - مەيدان يېقىندا 1 مىليون يۈەن سەرپ قىلىپ، بىر يۈرۈش يېڭى تىپتىكى ئاپتوماتىك پاختا چىقىرىش ماشىنىسى، ياغ تارتىش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ پاختا چىقىرىش، ياغ تارتىش ئىشلىرىغا ئوڭايلىق يارىتىپ بەردى.

سۈرەتتە: پاختا چىقىرىش ماشىنىسى.

راخمان رىشت، لوك گۈيلەن فوتوسى

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تاشيول ترانسپورت باشقۇرۇش باش بېكىتى ترانسپورت بازىرىنى تۈزەش، تەرتىپكە سېلىش ئارقىلىق ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تۇرغۇن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تاشيول ترانسپوت باشقۇرۇش باش بېكىتى ترانسپورت بازارلىرىنى تۈزەش، تەرتىپكە سېلىش يولغا قويۇلغان ئۈچ يىلدىن بۇيان، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ترانسپورت كارخانىلىرىنىڭ تۈۋرۈكلۈك رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئارقىلىق كوللېكتىپ، يەككە ترانسپورت تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ ترانسپورت ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، ياخشى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە يەككە ئىگىلىكتىكى قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ بارغانسېرى كۆپىيىشى ۋە يولۇچى توشۇش جىددىيلىكى ترانسپورت باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ خىزمىتىگە نۇرغۇن قىيىنچىلىق پەيدا قىلدى. ئوبلاستلىق ترانسپورت باشقۇرۇش باش بېكىتى يېڭى ۋەزىيەتتىكى يېڭى ئەھۋال، يېڭى زىددىيەت ۋە قىيىنچىلىقلارغا ئاساسەن، ئىشنى ئىشچى- خىزمەتچىلەرگە ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىشتىن باشلاپ، ئۇلارنىڭ ترانسپورت باشقۇرۇش، ئەلا مۇلازىمەت قىلىش ئېڭىنى ئۆستۈردى. باشقۇرۇش، مۇلازىمەت جەھەتتە تۈرلۈك مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرىنى ئورنىتىپ، ئىجراسىنى ۋاقتى- ۋاقتىدا سۈرۈشتۈردى. شوپۇرلارنى قاتتىق- سوقتى قىلىدىغان ناتوغرا ئىستىللارغا ۋاقتىدا زەربە بەردى. بۇ باش بېكەت 1991- يىلى جەمئىي 60 مىڭ 203 ئاپتوموبىل (قېتىم) تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، 4336 قېتىملىق قائىدىگە خىلاپ ئىشنى تۈزەتتى. شوپۇرلار خىيانەت قىلغان 2813 يۈەنلىك كىرا بېلىتىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىدى. شەخسلەر يىغىۋالغان 3949 يۈەنلىك كىرا ھەققىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. 69 مىڭ 322 يۈەنلىك ترانسپورت باشقۇرۇش ھەققىنى تولۇقلاپ يىغىۋالدى. قائىدىگە خىلاپلىق قىلغانلاردىن جەمئىي 184 مىڭ 887 يۈەن جەرىمانە ئالدى؛ ترانسپورت كارخانىلىرىنىڭ 40 مىڭ يۈەنلىك زىيىنىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بەردى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 396 مىڭ يۈەن ترانسپورت باشقۇرۇش ھەققى، 158 مىڭ يۈەنلىك يولۇچى توشۇش قوشۇمچە ھەققى، 4226 يۈەن رېمونت ھەققى يىغىۋالدى. مۇشۇ ئۈچ تۈردە يىغىۋېلىنغان ئومۇمىي سومما ئۆتكەن بىر يىللىق يىغىۋېلىنغان ئومۇمىي سوممىغا يېقىنلاشتى.

قىسقا خەۋەر

△ ئىلى ۋىلايىتىدىكى ئىستېمالچىلار جەمئىيەتلىرى ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئىستېمالچىلار سۇنغان 342 پارچە ئەرزنىڭ 334 پارچىسىنى بىر تەرەپ قىلىپ ئىستېمالچىلارنى 74 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى زىياندىن ساقلاپ قالدى.

ئەخەتجان نۇراخۇن

△ ئاراتۇرۇك ناھىيىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار ئىككى يىلدا دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەر بىرلىشىپ مەبلەغ سېلىش يولى بىلەن 5000 مو بوز يەرنى ئۆزلەشتۈرۈپ، تېرىلغۇ يەر قىسلىقىنى ھەل قىلدى.

قادىر ئوسمان، مايمۇلەم ئېزىز

△ پوسكام نېفىت- خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىنىڭ خىمىيىۋى ئوغۇت شۆبە زاۋۇتى بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا كونىنى رېمونت قىلىپ، تەكرار پايدىلىنىش ئارقىلىق 134 مىڭ 289 يۈەن تېجەپ قالدى.

سادىر قادىر

△ يېقىندا ئاياغلاشقان سېلىشتۇرۇپ باھالاشتا چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىسىنىڭ جاغىستاي يېزىلىق ئاشلىق ئىدارىسى «تۆتتىن خالى ئامبار» قۇرغان ئورۇن بولۇپ باھالاندى.

ئادىلە ئابدۇۋەلى

△ غۇلجا ناھىيىسىنىڭ بايتوقاي يېزا رەھبەرلىكى كۆزلۈك زىرائەت تېرىلغۇ پىلانىنى ئورۇنداش، ئېتىز- ئېرىق، سۇ ئەسلىھەلىرىنى ئاسراش بويىچە مۇكاپاتلاش- جازالاش نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويىدى.

مەھەممەتجان ئەمەت

شنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报
(维 文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 /Z
(ۋەكالەت نومۇرى: 1— 57)
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۈ سان 6 بەت)

1992 - يىل
سېنتەبىر
9
چارشەنبە

ئاپتونوم رايون لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇشقا ياردەم بېرىش بويىچە سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئاچتى

پۈتۈن كۈچىمىز بىلەن ئاتلىنىپ لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلىق قىلىپ ياساپ چىقايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز فەن شىبىن، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جاڭ جياچى خەۋەر قىلىدۇ: پۈتۈن مەملىكەت خەلقى كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى باشلىنىش ئالدىدا تۇرغاندا، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 9 - ئاينىڭ 7 - كۈنى سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئېچىپ، شىنجاڭ خەلقىنى سەپەرۋەرلىككە كېلىپ، لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا پۈتۈن كۈچى بىلەن ياردەم بېرىپ، بۇ گۈزەل پىلاننى ئۆز قولىمىز ئارقىلىق رېئاللىققا ئايلاندۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشقا چاقىردى.

يىغىندا رەئىس تۆمۈر داۋامەت سەپەرۋەرلىك دوكلاتى بەردى. ئۇ مۇنداق دېدى: تۆمۈر يول قۇرۇلۇشىنى راۋاجلاندۇرۇش ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىشكىنى ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش، تۆتنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىشكە مۇناسىۋەتلىك. گوۋۇيۈەننىڭ لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئەستىقلىغانلىقى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مىللىي سىياسەتنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە قىلغان مۇھىم سۆزىنى ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز بىلەن ئىزچىللاشتۇرۇشنىڭ كونكرېت ئىپادىسى، ئۇ غەربىي شىمالنى گۈللەندۈرۈش، غەربىي شىمالنى ئېچىشتىكى يەنە بىر زور تارىخىي ۋەقە بولۇپ قالىدۇ ھەم شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى سەۋىيىگە يېتىشى ئۈچۈن پۇختا ماددىي ئاساس سالىدۇ.

تۆمۈر داۋامەت مۇنداق دېدى: لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى باشلىنىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ئۈچ يىل ئىچىدە 1622 كىلومېتىر ئۇزۇن تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇپ بولۇش ئېلىمىزنىڭ تۆمۈر يول قۇرۇلۇشى تارىخىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان بىر ئۇنى سۈرئەت، سۈپەت، ئۈنۈم جەھەتتىن چوققۇم 1- دەرىجىلىك قۇرۇلۇش قىلىپ ياساپ، لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تۆمۈر يول تارماقلىرى بىلەن يەرلىك ئورۇنلارنىڭ بىرلىكتە مەبلەغ سېلىپ تۆمۈر يول ياسىشى ئۈچۈن ئۈلگە قىلىپ بېرىشىمىز لازىم.

تۆمۈر داۋامەت شىنجاڭ خەلقىنى سەپەرۋەرلىككە كېلىپ، پۈتۈن كۈچ بىلەن لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا ياردەم بېرىشكە چاقىردى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مېيلى يەر سېتىۋېلىش، كۆچۈرۈش، ياكى خام ئەشيا، ماتېرىيال بىلەن تەمىنلەش، ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇشقا كېرەكلىك سۇ بىلەن تەمىنلەش جەھەتلەردە بولسۇن، پۈتۈنلەي قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت بۇ چوڭ ئومۇمىيلىقنى كۆزدە تۇتۇش لازىم. ئاپتونوم رايون لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى قوش رېلىسلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا دائىر ئېتىبار بېرىش چارىسىنى تۈزۈپ چىقتى. ۋىلايەتلىك، ناھىيىلىك، شەھەرلىك، يېزىلىق ھۆكۈمەتلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەننىڭ شى، تۇەن - مەيدانلىرى كادىرلار ۋە ئامما ئارىسىدا تەشۋىقات، تەربىيە ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت خەلقىنى تۆمۈر يول قۇرۇلۇشىغا پائال ياردەم بېرىپ، تۆمۈر يول قۇرۇلۇشىدىكى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ھەمكارلىشىشقا سەپەرۋەر قىلىشى لازىم.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى نۆۋەت ئالمىشىش سايلىمى ئۆتكۈزىدۇ

ئاپتونوم رايون سايلام خىزمىتى يىغىنى ئاچتى، يىغىنغا ھامۇدىن نىياز رىياسەتچىلىك قىلدى ۋە سۆز قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز يەن فېڭلى، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جاڭ ۋېيفېڭ يېقىندا ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق سايلام خىزمىتى يىغىنىدىن مۇنۇلارنى ئۇقتى: ئاپتونوم رايونىمىزدا بۇ يىلنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىن باشلاپ مەملىكەتلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، ئاپتونوم ئوبلاستلىق (شەھەرلىك)، ناھىيىلىك، يېزىلىق (بازارلىق) خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرىنىڭ نۆۋەت ئالمىشىش سايلىمى ئېلىپ بېرىلىدۇ.

بۇ قېتىمقى نۆۋەت ئالمىشىش سايلىمى بىۋاسىتە ھەم ۋاستىلىق ئېلىپ بېرىلىدۇ؛ ھەم بەش دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى سايلاپ چىقىلىدۇ ھەم ئاپتونوم رايونلۇق ھەر دەرىجىلىك يېڭى بىر نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ 1 - يىغىنى ياخشى ئېچىلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق، ئاپتونوم ئوبلاستلىق (شەھەرلىك)، ناھىيىلىك، يېزىلىق دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ رەھبىرىي خادىملىرى سايلاپ چىقىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ناھىيىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك يەرلىك ھەر دەرىجىلىك يېڭى بىر نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرىنىڭ 1 - يىغىنى قانۇن بويىچە شۇ دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ تەركىبىدىكى خادىملارنى تەيىنلەپ چىقىدۇ.

ئۈرۈمچى كېڭەشتىش يىغىنىدا ھازىرغىچە پۈتۈشۈلگەن سوممىسى 800 مىليون دوللارغا يېقىنلاشتى

— ئۈرۈمچى كېڭەشتىش يىغىنىنىڭ ئالتە كۈنلۈك پۈتۈشۈش ئەھۋالى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز پېڭ ۋېنمىڭ، جۇشىلىڭ

كىشىلەر تەقەززالىق بىلەن كۈتكەن ئۈرۈمچى كېڭەشتىش يىغىنى 9 - ئاينىڭ 2 - كۈنى داغدۇغىلىق ئېچىلغاندىن بۇيان، كىشىلەرنىڭ دىققىتى كېڭەشتىش نەتىجىلىرىگە مەركەزلەشتى. 9 - ئاينىڭ 7 - كۈنىگە قەدەر ئۈرۈمچى كېڭەشتىش يىغىنىنىڭ ئېچىلغىنىغا ئالتە كۈن بولدى، يەنى يىغىن ۋاقتىنىڭ ئۈچتىن ئىككى قىسمى ئۆتۈپ كەتتى. يىغىن كەسپىي ئىشخانىسىنىڭ 9 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتە كۆرگەزمە تاقالغانغا قەدەر ئالغان مەلۇماتىغا قارىغاندا، پۈتۈشۈش سوممىسى 789 مىليون دوللارغا يەتكەن. ئالاقىدار ئەربابلار بۇ ئاخىرقى سان بولمىسىمۇ، خۇشاللىنارلىق نەتىجە، دېدى.

سانلىق مەلۇماتلاردىن قارىغاندا، 789 مىليون دوللار پۈتۈشۈش سوممىسى ئىچىدە ئىمپورت - ئېكسپورت سودا سوممىسى 433 مىليون دوللارغا، ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق سوممىسى 356 مىليون دوللارغا يەتكەن.

ئالتە سودا باش ئۆمەكى ۋە 14 سودا ئۆمىكى چەت ئەللەر بىلەن پۈتۈشكەن. غەربىي شىمال سودا باش ئۆمىكىنىڭ پۈتۈشۈش سوممىسى ئەڭ كۆپ بولۇپ، 531 مىليون 210 مىڭ دوللارغا يەتكەن. بۇ مەلۇماتلار ۋە كېڭەشتىش، سودىلىشىش ئەھۋالىدىن قارىغاندا، ئالدىنقى ئالتە كۈنلۈك ئەھۋال مۇنداق ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە:

خېرىدارلار، سودىگەرلەر كۆپ، مەھسۇلات خىللىرى تولۇق، تەييارلىق تولۇق بولۇش. كېڭەشتىش يىغىنىنىڭ مول نەتىجىلەرگە ئېرىشىشتىكى سەۋەبلىرىدىن بىرى. يىغىن ئېچىلغاندا، مەملىكەت بويىچە 38 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شەھەر ۋە 29 تاشقى سودا، سانائەت - سودا باش شىركىتىدىن جەمئىي 660 نەچچە كارخانا يىغىنغا قاتناشقان، 1049 يايما ئورنى تەسىس قىلىنغان. روسىيىلىك، موڭغۇلىيىلىك سودىگەرلەرمۇ بىردىن يايما ئورنى ئالغانىدى. مەملىكەت ئىچىدىكى

خىزمەتلىرى تولۇق ئىشلەندى، شۇڭا يىغىن ئېچىلىپ ئىككى كۈندىلا پۈتۈشۈش سوممىسى 510 مىليون 560 مىڭ دوللارغا يەتتى. ئۈرۈمچى كېڭەشتىش يىغىنى باشلىنىشتىن ئىلگىرى 800دىن ئارتۇق چەت ئەللىك سودىگەر تىزىملاتقانىدى. 9- ئاينىڭ 6 - كۈنى يىغىن كەسپىي ئىشخانىسىغا تىزىملاتقان چەت ئەللىك سودىگەر 1463 كە يەتتى.

ئىككىنچى ئالاھىدىلىك شۇكى، تاۋار قۇرۇلمىسى ناھايىتى كۈچلۈك دەرىجىدە بىر - بىرىنى تولۇقلاش خاراكتېرىگە ئىگە بولدى. پۈتۈشۈش سوممىسى 1 مىليون دوللاردىن ئاشقان تاۋارلار ئىچىدە ئېكسپورت قىلىنىدىغان شېكەر، كۆممىقوناق، گازىر يېغى، شاۋرون، كىيىم - كېچەك، كۆيدۈرۈلگەن شۇلتا قاتارلىق قارشى تەرەپ جىددىي ئېھتىياجلىق بولغان تاۋارلار ھەم ماددىي ئەشيالار بار. ئىمپورت قىلىنىدىغان پولات ماتېرىياللىرى، ئېلېكترولىزلاشتۇرۇلغان مىس، ئاليۇمىن ۋە ئاليۇمىن ماتېرىياللىرى،

تۈرلىرى ناھايىتى زور سالماقنى ئىگىلىدى. پۈتۈشۈلگەن 196 ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرىنىڭ سوممىسى 356 مىليون دوللار بولۇپ، ئومۇمىي پۈتۈشۈش سوممىنىڭ يېرىمىغا يېقىنلاشتى. بۇ تۈرلەر ئىچىدە 10 مىليون دوللاردىن ئاشىدىغان تۈر سەككىز بولۇپ، ئەڭ چوڭىنىڭ پۈتۈشۈش سوممىسى 29 مىليون دوللارغا يەتتى. بۇ ئالاھىدىلىك دۆلىتىمىزنىڭ سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى ۋە شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى بىلەن بولغان ئىقتىساد - سودا مۇناسىۋىتىگە ئۇيغۇن كېلىدۇ.

ئۈچىنچى ئالاھىدىلىك شۇكى، سودىلىشىش ئۇسۇلى جانلىق، ئىمپورت - ئېكسپورت تەڭپۇڭ بولدى. كېڭەشتىش داۋامىدا مال ئالماشتۇرۇش سوممىسى 401 مىليون دوللارغا، نەق پىرېۋوت سودىسى 29 مىليون دوللارغا يەتتى، بىر قىسىم كەلگەن ماتېرىياللارنى پىششىقلاپ ئىشلەش، تولۇقلىما سودا ئۇستىدە كېڭەشلىۋاتىدۇ. مال ئالماشتۇرۇش سودىسىدا

تەيىنلەپ چىقىدۇ.

بۇ قېتىمقى سايلامنىڭ دائىرىسى كەڭ، خىزمەت ۋەزىپىسى ئېغىر، ۋاقىت تەلىپى جىددىي بولۇپ، ئىلگىرى زادىلا كۆرۈلۈپ باقمىغان. بۇ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ سىياسىي تۇرمۇشىدىكى زور ئىش، شۇنداقلا بىر تۈرلۈك مۇھىم سىياسىي ۋەزىپە.

ئاپتونوم رايونلۇق سايلام خىزمىتى يىغىنىدا ھامىدىن نىياز ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ نۆۋەت ئالمىشىش سايلام خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدا سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى نۆۋەت ئالمىشىش سايلىمىدا ۋەكىللەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئىنتايىن دىققەت قىلىش؛ ۋەكىللەرنىڭ قۇرۇلمىسىنىڭ مۇۋاپىق بولۇشىغا ئىنتايىن دىققەت قىلىش، بولۇپمۇ ئاياللار ۋە پارتىيە سىرتىدىكى ۋەكىل نامزاتلىرىنى كۆرسىتىشنى چىڭ تۇتۇش، خىزمەتلەرنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ ئۇنى بەلگىلەنگەن تەلەپكە يەتكۈزۈشكە تىرىشىش؛ ئىشچى - دېھقان ۋەكىللىرىنى، بولۇپمۇ 1 - سەپتىكى سانائەت ئىشچىلىرى ۋەكىللىرىنى مۇۋاپىق كۆپەيتىشكە دىققەت قىلىش؛ ئالدىنقى نۆۋەتتىكى بىر قىسىم ساپاسى يۇقىرى، رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرغان ۋەكىللەرنى ساقلاپ قېلىش؛ ھەرقايسى مىللەتلەردىن ۋەكىل سايلاشقا دىققەت قىلىش كېرەك.

ئۇ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى ۋە يېزىلىق، بازارلىق خەلق قۇرۇلتىيى ھەيئەت رىياسىتىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش؛ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك دۆلەت ئورگانلىرى رەھبەرلىرى ۋە ئۇنىڭ تەركىبىدىكى خادىملارنى سايلاش، تەيىنلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك.

9 - ئاينىڭ 7 - كۈنى ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنىغا قاتناشقان بىگتۇەن ۋۇجياچۈي بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش چېگرا سودا شىركىتىنىڭ خىزمەتچى ۋە تەرجىمان خادىملىرى ئۆزلىرى تەكلىپ قىلغان چەت ئەل سودىگەرلىرى بىلەن باشقا ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ سودا ئۆمەكلىرىنىڭ ئالاقىلىشىشىدا كۆۋرۈكلۈك رولىنى پائال جارى قىلدۇردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ياۋشىنشېڭ فوتوسى

... دۆلەت ۋە رايونلار قازاقىستان، روسىيە، قىرغىزىستان، ئۆزبېكىستان، پولشا، موڭغۇلىيە، پاكىستان ۋە شياڭگاڭ قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇلارنىڭ ئىچىدە پۈتۈشۈش سوممىسى ئەڭ كۆپ بولغىنىنىڭ 331 مىليون 220 مىڭ دوللارغا، ئەڭ ئاز بولغىنىنىڭمۇ 530 مىڭ دوللارغا يەتكەن. مەملىكەت ئىچىدىكى قاتناشقان ئورۇنلار ئىچىدە

كارخانىلار نەچچە سىڭ خىل ئەۋرىشكە ئېلىپ كەلدى، بۇنىڭ تۈرى، رەڭگى، پۇسۇنى بىر قەدەر تولۇق، مۇكەممەل، سورتلىرى، سۈپىتى خېلىلا يۇقىرى بولۇپ، كېڭەشمىدە بازار تاپتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغىندىن ئىلگىرىكى كەسپىي تەييارلىق

كەم ئۇچرايدىغان ... ماشىنا - سايمانلىرى قاتارلىق ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىدا ئېھتىياجلىق بولغان خام ئەشيالار بار. ئۇچىنچى ئالاھىدىلىك شۇكى، ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق ... ئۇغۇت، ئاپتوموبىل، يېزا ئىگىلىك

... سودىدا چىقىرىلىدىغان مال سوممىسى 197 مىليون دوللارغا، كىرگۈزۈلىدىغان مال سوممىسى 204 مىليون دوللارغا يەتتى، نەق پۇلبۇيۇت سودىسىدا چىقىرىلىدىغان مال سوممىسى 14 مىليون دوللارغا، كىرگۈزۈلىدىغان مال سوممىسى 15 مىليون دوللارغا يەتتى. ئىمپورت - ئېكسپورت مىقدارى خېلىلا يېقىنلاشتى.

92 - يىللىق قەشقەر ساياھەت - سودا يىغىنى داغدۇغىلىق باشلاندى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز جۇ يۈجىن، خەن ئەيمىن خەۋەر قىلىدۇ: «قەشقەرنى تەشۋىق قىلىش، كەڭ دائىرىدە دوست تۇتۇش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىشنى كېڭەيتىش، تاشقى ئىقتىساد - سودىنى راۋاجلاندۇرۇش»نى مەقسەت قىلغان 92 - يىللىق قەشقەر ساياھەت - سودا يىغىنى بۈگۈن قەشقەردە داغدۇغىلىق باشلاندى.

باشلىنىش مۇراسىمىغا سودا مىنىستىرى خۇيېك، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى جاڭ سىشۆ، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ يۈسەن، لەنجۇ ھەربىي رايونىنىڭ سىياسىي كومىسسارى فۇچۇمىيۇ، شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىياسىي كومىسسارى ۋاڭ كې، جەنۇبىي شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىياسىي كومىسسارى ۋاڭ لىجۇڭ قاتارلىق كىشىلەر قاتناشتى. مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئىسمائىل ئەھمەد ساياھەت - سودا يىغىنىغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى.

قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى شۇ شاۋچېڭ باشلىنىش مۇراسىمىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: قەشقەر ھەر ساھە ئەربابلار بىلەن قولنى قولغا تۇتۇشۇپ ھازىرقى زامان يىپەك يولىنى بىرلىكتە ئېچىپ ۋە گۈللەندۈرۈپ، قەشقەرنى ئىمپورت - ئېكسپورت تاۋارلىرى ئىشلەپچىقىرىلىدىغان، ئوبوروت قىلىنىدىغان بازا قىلىپ قۇرۇپ چىقىدۇ.

باشلىنىش مۇراسىمىدا چىرايلىق كىيىنگەن 10 مىڭغا يېقىن ئۇقۇغۇچى ۋە ئەدەبىيات - سەنئەت خادىمى ساماغا چۈشۈپ، قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ مىللىي سەنئىتىنى، مۇقاملىقىنى، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ خاتىرجەم تىرىكچىلىك قىلىۋاتقانلىقىنى ۋە بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى نامايان قىلدى.

باشلىنىش مۇراسىمىغا شياڭگاڭ، ئاۋمېن رايونىدىن ۋە قىرغىزىستان، پاكىستانلاردىن ھەمدە جياڭسۇ، جىلىن، گۇاڭدۇڭ، شەندۇڭ، شېنجېن، شىئەن قاتارلىق ئۆلكە، شەھەرلەردىن كەلگەن 200دىن ئارتۇق سودىگەر قاتناشتى. باشلىنىش مۇراسىمىدىن كېيىن، ئىچكى - تاشقى سودىگەرلەر يەرمەنكىگە قويۇلغان تاۋارلارنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى ھەمدە سودا بويىچە كېڭەشكە باشلىدى. ئىقتىساد - سودا كېڭىشىش كەيپىياتى قىزغىن بولدى، سودا ئورۇنلىرىدىكى تىجارەتمۇ ناھايىتى قىزىپ كەتتى.

روگاشوۋنىڭ شىنجاڭ توغرىسىدا ئېيتقانلىرى

ئۆز مۇخبىرىمىز جۇشىلىڭ

روسىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى روگاشوۋنىڭ ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنىغا كېلىدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ شىنجاڭدا تۇغۇلۇپ، شىنجاڭدا ئۈچ يىل تۇرغانلىقىنى، ئۇنىڭ ئاتاقلىق خەنزۇ شۇناس، جۇڭگو شۇناس ئىكەنلىكىنى خېلى بۇرۇنلا ئاڭلىغانىدىم. ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنى مەزگىلىدە مەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشتۈم، دەر ۋەقە ئاڭلىغانلىرىم يالغان ئەمەسكەن.

يېشى 50 تىن ئاشقا روگاشوۋ كەمتەر، ئېغىر بېسىق، پىكرى ئۆتكۈر، سالاپەتلىك دىپلومات ئىكەن.

ئۇ ماڭا ئۆزىنىڭ ئۆسمۈرلۈك دەۋرىنى دادىسى بىلەن بىللە شىنجاڭ، خارېبىن قاتارلىق جايلاردا ئۆتكۈزگەنلىكى، 50 - يىللاردا موسكۋا شەرق داشۆسىنىڭ خەنزۇ تىلى كەسپىنى پۈتتۈرگەنلىكى؛ 1956 - يىلى سوۋېت ئىتتىپاقى مۇتەخەسسىس سۈپىتىدە جۇڭگوغا يەنە بىر قېتىم كېلىپ، جۇڭگونىڭ نۇرغۇن جايلىرىغا بارغانلىقى، 1961 - يىلى جۇڭگودىن كەتكەنلىكى، ئۇنىڭدىن كېيىن سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ مۇئاۋىن دىپلوماتىيە مىنىستىرى بولغان مەزگىلدە جۇڭنىلەي زۇڭلى، دىپلوماتىيە مىنىستىرى چېن يىلار بىلەن ئالاقە قىلىپ تۇرغانلىقى ھەققىدە خەنزۇچە راۋان سۆزلەپ بەردى.

ئۇ شىنجاڭغا قايتا كەلگەنلىكى ئۈستىدە توختىلىپ ناھايىتى ھاياجانلىنىپ كەتتى: «شىنجاڭنىڭ كونا قىياپىتى ھەقىقەتەن يوقىلىپ كېتىپتۇ، ئۈرۈمچىدە ئېگىز بىنالار قەد كۆتۈرۈپتۇ، ھەممىلا يەر ئاۋاتلىشىپتۇ، تاۋارلار كۆزنى قاماشتۇرىدىكەن. مەن تونۇيالمىغۇدەك دەرىجىدە ئۆزگىرىپ كېتىپتۇ.» ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنىدا نۇرغۇن دۆلەت سودىگەرلىرىنىڭ ئۈرۈمچىگە كەلگەنلىكىنى كۆردۈم. بۇ، شىنجاڭنىڭ ئىشىكنى ئومۇميۈزلۈك ئېچىۋەتكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. ئۇ ئۈرۈمچى كوچىلىرىغا ئېسىلغان لوزۇنكىدىكى: «دۇنيا شىنجاڭنى چۈشەنسۇن، شىنجاڭ دۇنيانى چۈشەنسۇن» دېگەن سۆزلەرنى بەك ياقتۇرۇپ قاپتۇ. ئۇ ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنى دەل ئىككى تەرەپنىڭ ئۆز ئارا بىر - بىرىنى چۈشىنىشى ئۈچۈن ياخشى پۇرسەت بولدى، دېدى.

روگاشوۋ خارېبىن يەرمەنكىسىگە قاتناشقان، شۇڭا مەن ئۇنىڭدىن ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنى بىلەن خارېبىن يەرمەنكىسىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى سۆزلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلدىم. ئۇ مۇنداق دېدى: ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنى بىلەن خارېبىن يەرمەنكىسىنىڭ ئورتاقلىقى شۇكى، ئادەم كۆپ، سودا نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى. 9 - ئاينىڭ 6 - كۈنى مەن سان - پىتىربورگتىن كەلگەن 200 نەچچە قېرىندىشىم بىلەن ئۇچرىشىپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كەيپىياتى ناھايىتى ياخشى ئىكەن. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى شىنجاڭ بىلەن ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق تۈرلىرى ئۈستىدە كېڭىشىپ نەتىجە قازىنىپتۇ. ھازىر توختام ئىمزالاشقا تەييارلىنىۋېتىپتۇ. بۇ، روسىيە بىلەن شىنجاڭنىڭ دوستانە ھەمكارلىقىنىڭ باشلىنىشى. لېكىن ئوتتۇرا ئاسىيادىكى بەش دۆلەتكە سېلىشتۇرغاندا، شىنجاڭ بىلەن بولغان ئالاقىدە روسىيە كەينىدە قالدى. بۇ قېتىم بېيجىڭغا قايتقاندىن كېيىن، روسىيىگە تېزدىن بىر تۈركۈم مۇتەخەسسىلەر ۋە كارخانىچىلارنى شىنجاڭنى كۆزدىن كەچۈرۈشكە ئەۋەتىپ، ئىككى تەرەپنىڭ چۈشىنىشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا تەكلىپ بېرىمەن. روگاشوۋ مۇنداق دېدى: روسىيىنىڭ ئېغىر سانائىتى، ئېلېكتر ئېنېرگىيە سانائىتى قاتارلىقلار ناھايىتى تەرەققىي قىلغان، شىنجاڭنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇش بۇيۇملىرى، يېمەكلىكلىرى، يەل - يېمىشلىرى ناھايىتى مول، ئىككى تەرەپ بازىرىنىڭ ناھايىتى زور دەرىجىدە بىر - بىرىنى تولۇقلاش ئىمكانىيىتى بار، ھەمكارلىشىش يوشۇرۇن كۈچى ناھايىتى زور. ئۇ مۇنداق دېدى: روسىيىنىڭمۇ، شىنجاڭنىڭمۇ دۇنياغا مەشھۇر نۇرغۇن ئاسار - ئەتىقىلىرى بار، ئەگەر موسكۋا بىلەن ئۈرۈمچى ئوتتۇرىسىدا ھاۋا قاتناش لىنىيىسى ئېچىلسا، غەربىي ياۋروپالىقلار ئۈرۈمچىگە ساياھەتكە كېلەلەيدىغان، شىنجاڭلىقلارمۇ روسىيىگە بارالايدىغان بولىدۇ، مۇشۇنداق بولغاندا، ئىككى تەرەپنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇشى ناھايىتى تېز ئىسلىگە كېلىدۇ ۋە راۋاجلىنىدۇ.

ئۈرۈمچى كېڭەشمە يىغىنى - شىنجاڭ بىلەن روسىيە ئارىسىدىكى كۆۋرۈك، ھەم پۈتكۈل جۇڭگو بىلەن مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى ئارىسىدىكى كۆۋرۈك. بىز ئورتاق تىرىشىش ئارقىلىق ئىككى دۆلەتنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى تېزدىن ئۆستۈرۈشىمىز لازىم. كېڭەشمە يىغىنىنى تەشكىللىگۈچىلەرنىڭ ئىككى مەملىكەت خەلقىنىڭ قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى ۋە كەسپ جەھەتتىكى ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشتە يېڭى نەتىجىلەرگە ئېرىشىشىگە تىلەكداشمەن.

روگاشوۋ

1992 - يىل 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنى

Ярмарка в Урумчи — мост
между Синьцзяном и Россией, между
всем Китаем и Содружеством Незави-
симых Государств. Совместными уси-
лиями мы должны резко поднять
уровень благосостояния наших стран.
Желаю устроителям ярмарки новых
успехов в укреплении добрососедства
и делового сотрудничества между
нашими народами.

И. Рогачев
罗高寿
1992.9.5

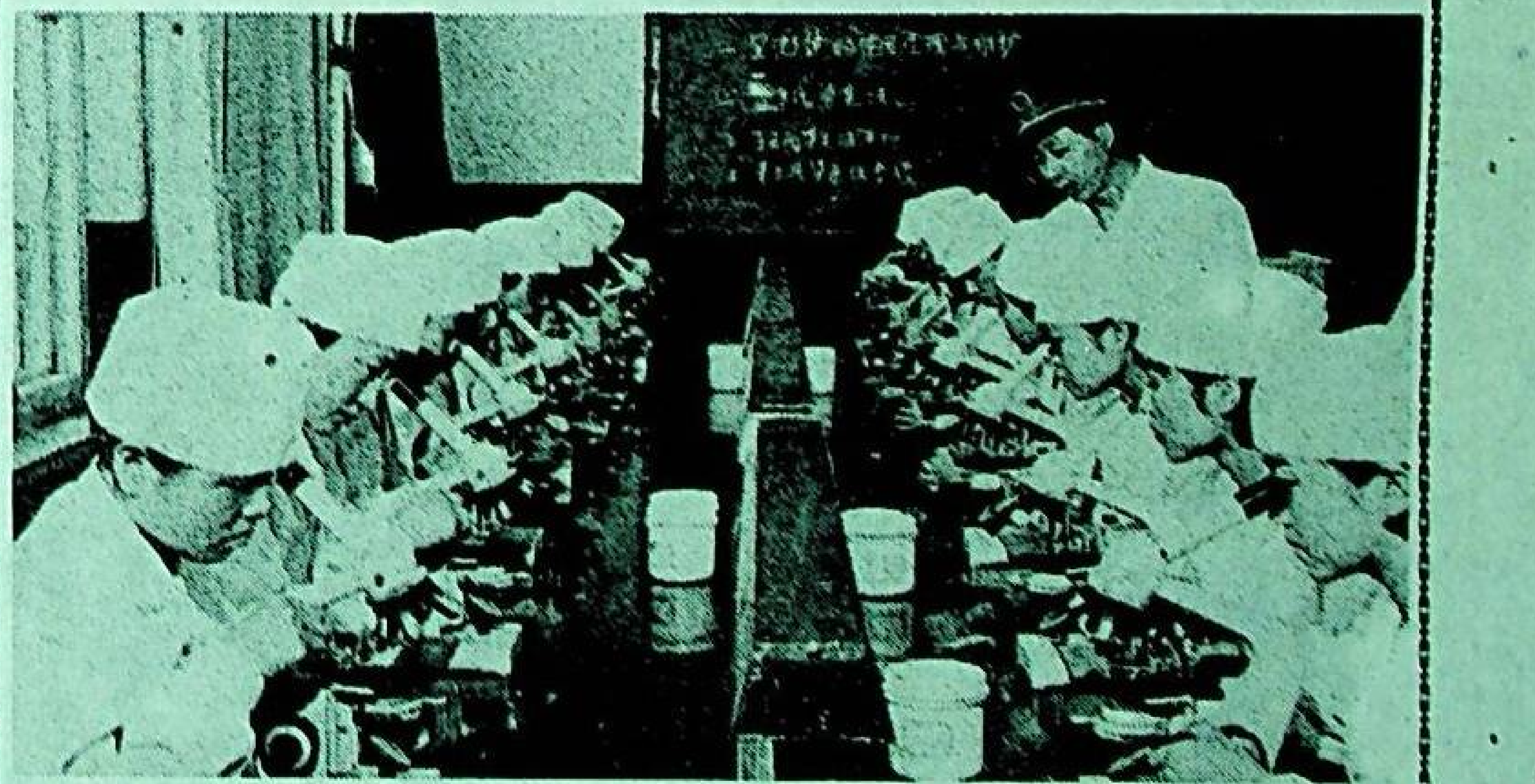

شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سېستىرالارنى تەربىيەلەش كافېدراسى يەرلىككە 200 دىن ئارتۇق فېلدشېر ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي داۋالاش خادىملىرىنى يېتىشتۈرۈپ بەردى.

ۋاڭ ۋېيدۇڭ فوتوسى

كۆپلەپ دوست تۇتۇپ، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈپ، سودىنى راۋاجلاندۇرايلى، ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرەيلى

مۇۋەپپەقىيەتلىك تاشلانغان قەدەم

ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىنىڭ شىنجاڭ كۆرگەزمە بۆلۈمى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز جۈرئەت كامىل

ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد-سودا كېڭىشىش يىغىنىنىڭ باشلانغانلىقىغا ھەش-پەش دېگۈچە بىر نەچچە كۈن بولۇپ قالدى. ئوتتۇرا ئاسىيا، شەرقىي ياۋروپا ۋە مەملىكىتىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن 10 مىڭغا يېقىن مېھمان ۋە سودىگەر ئاسىيا ياۋروپا 2-چوڭ قۇرۇقلۇق كۆۋرۈكىنىڭ ئەڭ ياخشى بۆلىكىدە ئۆتكۈزۈلگەن بۇ كاتتا سودا قىلىش سورۇنىدىن ياخشى پايدىلىنىش ئۈچۈن، بەس-بەس بىلەن قىزغىن سودىغا چۈشۈپ كەتتى. لېكىن، ساھىبخان شىنجاڭ خەلقى ئۆزلىرىنىڭ سودا ۋە كېڭىشىش ئەمەلىيىتىنىڭ قانداق بولۇۋاتقانلىقىغا ئالاھىدە دىققەت قىلىپ تەقەززالىق بىلەن ئۇچۇر تەكشۈرۈشكە ئالدىراشماقتا.

ئۇنداقتا شىنجاڭ سودا ئۆمىكىنىڭ ئەھۋالى قانداق؟ مەن تەقەززالىق ئىلكىدە تۇرغان كىشىلەرگە ئاز-تولا ئۇچۇر يەتكۈزۈش ئۈچۈن يىغىن باشلانغاندىن كېيىن، بىرنەچچە كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ، شىنجاڭ سودا ئۆمىكى ئورۇنلاشقان كۆرگەزمە زالىنى ئارىلىدىم. شىنجاڭ سودا ئۆمىكى، شىنجاڭدىكى ھەرقايسى تاشقى سودا كارخانىلىرى، ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست (شەھەر)، شۇنداقلا ئالاقىدار تارماق ۋە شىركەت بولۇپ 68 ئورۇندىكى 580 كىشىدىن تەركىب تاپقان ئەڭ چوڭ سودا ئۆمىكى بولۇپ، بۇ ئۆمەك كېڭىشىش يىغىنىغا شىنجاڭنىڭ يەرلىك ئالاھىدە مەھسۇلاتلىرى، ماشىنا سازلىق، ئېلېكترون، توقۇمىچىلىق، يېنىك سانائەت مەھسۇلاتلىرى قاتارلىق 1000 خىلدىن ئارتۇق مەھسۇلات قاتناشتۇردى. بۇ شىنجاڭنىڭ 40 يىلدىن بۇيان تۇنجى قېتىم كۆلىمى زور سودا كېڭىشىش يىغىنىغا كۆپ ئەمەك ۋە كۆپ تاۋار قاتناشتۇرۇشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. دەرۋەقە، شىنجاڭ ئىلگىرى بىر نەچچە قېتىم ...

ئادەم دېڭىزىغا ئايلاندى. ھەر خىل ئىرقتىكى، ھەر خىل مىللەتتىن بولغان بىر نەچچە مىڭ مېھمان ئايىغى ئۈزۈلمەي سارايى ئىچىدە مال كۆرۈش، سۆھبەتلىشىشكە ئوخشاش ئىشلار بىلەن ئالدىراش ئىدى. ئىچكىرى ئۆلكىدىن كەلگەن بىر نەچچە سودىگەر: «بۇ يەرگە قويۇلغان ماللار ناھايىتى سەرخىل ئىكەن» دېيىشىپ، شىنجاڭلىقلار بىلەن سودىلىشىشنى كۆڭلىگە پۈكتى. تۇنجى كۈندىكى بۇ مەنزىرىلەر شىنجاڭلىقلارغا ناھايىتى زور ئىلھام ۋە مەدەت بولدى. مەن شىنجاڭ سودا ئۆمىكىنى كۆزىتىپ، پوكەيلەرنى ئارىلاش جەريانىدا خېرىدارلارنىڭ مال ئەۋرىشكىسىنى كۆرۈۋاتقان، توختام تۈزۈشۈۋاتقانلىقىدەك قىزغىن مەنزىرىلەرنى كۆردۈم. ئىلى ئوبلاستىنىڭ سودا پوكەيلىرى كۆرگەزمە بۆلۈمىنىڭ كۆرۈنەرلىك يېرىگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، ھەر بىر كىچىك پوكەي ئىچىگە 22 دېيوملۇق رەڭلىك تېلېۋىزورلار قويۇلغان ئىكەن. تېلېۋىزوردا «گۈزەل، باي ئىلى ئوبلاستى»، «ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن كېيىنكى ئىلى ئوبلاستى» قاتارلىق ئالتە مەخسۇس فىلىم بېرىلىپ كەينىدىن بىرى ئۈزۈلمەي قويۇلۇۋاتاتتى، سودىگەرلەر ئىلى ئوبلاستىنىڭ كۆزنى قاماشتۇرغىدەك مەھسۇلاتلىرىدىن ھوزۇر ئالغاچ ئىلىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالى بىلەن تونۇشۇپ، ئۆزئارا ھەمكارلىشىش توغرىسىدا ئىزدەنمەكتە.

قەشقەر ۋىلايىتى بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىدىن پايدىلىنىپ، ئۈچ لىنىيە بويىچە سودا يولى ئىزدىدى. 500 خىلدىن ئارتۇق ئالاھىدە مەھسۇلاتى ئارقىلىق كېڭىشىش يىغىنىدا ئۇچۇر ۋە بازار ئىگىلەش؛ ۋەكىللەر ئۆمىكى تەشكىللەپ قىرغىزىستان، ئۆزبېكىستان، پاكىستان قاتارلىق دۆلەتلەرگە چىقىپ سودا يولى ئىزدەش؛ 5 - سېنتەبىردىن ...

مۇنداق دېدى: جۇڭگو ۋە چەت ئەللىك سودىگەرلەر بىزنىڭ ئەتلەس ۋە قاشتېشى مەھسۇلاتلىرىمىزغا ناھايىتى قىزىقتى، ئىككى كۈن ئىچىدە دۆلەت ئىچى ۋە سىرتى بىلەن ئون پارچە 16 تۈردە مۇددىئانامە ئىمزالىدۇق.

چەت ئەل بىلەن ئىقتىسادىي ھەمكارلىقنى بىر قەدەر بالدۇر باشلىغان ئىلى ۋىلايىتى بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىغا 278 كىشىدىن تەركىب تاپقان ئۆمەك تەشكىللەپ، 1000 خىلدىن ئارتۇق مەھسۇلاتنى قاتناشتۇرغانىدى. ئۇلارغا بۆلۈپ بېرىلگەن ئون پوكەيگە مەھسۇلاتلار پېتىشماي قالدى. بىر نەچچە كۈندىن بۇيان بۇ ۋىلايەت ئوتتۇرا ئاسىيالىقلارنى ئۆزىگە تولىمۇ جەلپ قىلدى. ھەر كۈنى دېگۈدەك سودىگەرلەرنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەي، ئىلى ۋىلايىتى بىلەن كېڭىشىشنى تەلەپ قىلدى. 3 - سېنتەبىرگە قەدەر بۇ ۋىلايەت 100 نەچچە تۈر بويىچە مۇددىئانامە ئىمزالىدى.

يۇقىرىقىلاردىن باشقا قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، ئاقسۇ ۋىلايىتى، قۇمۇل ۋىلايىتى، شىنجاڭ خەلقئارا ئىقتىسادىي ھەمكارلىق شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلارمۇ ئارقا-ئارقىدىن توختامنامە ۋە كېلىشىم تۈزۈپ، خەلقئارادا بازار تېپىشقا يۈزلەندى.

مانا بۇلار شىنجاڭ سودا ئۆمىكىنىڭ باسقان تۇنجى قەدىمى. ئۇلار ئۆزلىرى ئوتتۇرىغا قويغان «كۆرگەزمىنى ياخشى ئېچىش، ياخشى كېڭىشىش، ياخشى تەشۋىق قىلىش، ياخشى ئۆگىنىش، ياخشى كۈتۈۋېلىش»تىن ئىبارەت بەش ياخشىغا ئەمەل قىلسا كېيىنكى، قەدەمنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بېسىلىشى مۇقەررەر.

بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىنىڭ مەقسىتى-كېڭىشىش بولۇپلا قالماي، بەلكى يەنە رىقابەتلىشىش. رىقابەت بولمىسا، تەرەققىيات بولمايدۇ. بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىدا دائىرىسى كەڭ سودا پائالىيىتىگە تۇنجى قېتىم قاتناشقان شىنجاڭ قالغان 66 سودا ئۆمىكى بىلەن ...

كۆز قاراشنى يېڭىلاپ، داۋاملىق ئىزدىنىپ قەشقەرنى غەربىي شىمالدىكى ئېچىۋېتىلگەن پورتلىكى سودىنىڭ مۇھىم تۈگۈنىگە ئايلاندۇرىمىز

— قەشقەر مەمۇرىي مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن ۋالىيسى ئەمەتجان ئالىمنى زىيارەت

ئۆز مۇخبىرىمىز تۇردى مەتنىياز

ئۈرۈمچى چېگرا سودىسى، يەرلىك ئىقتىساد-سودا كېڭىشىش يىغىنى ئېچىلغاندىن بۇيان، تەرەپ - تەرەپتىن كەلگەن سودا ۋەكىللەر ئۆمەكلىرى جۇڭگو ۋە چەت ئەللىك مېھمانلار سودىگەرلەرنى ئىزدەپ ئۆز رايونلىرىنىڭ تەبىئىي بايلىق ئەۋزەللىكى، جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكى قاتارلىقلارنى تونۇشتۇرۇپ ئۇلار بىلەن سودا، ئىقتىساد، تېخنىكا جەھەتتە كېڭىشىش ئېلىپ باردى. چېگرا بويلىرىدىكى ئېچىۋېتىلگەن شەھەرلەر جايلاشقان ۋىلايەت، ئوبلاستلارنىڭ قىزغىنلىقى يۇقىرى بولۇپلا قالماستىن، بەلكى بايىنغولىن، ئاقسۇ قاتارلىق ئوبلاست، ۋىلايەتلەرمۇ بوش كەلمىدى. تارىختا قەدىمقى «يىپەك يولى»نىڭ مۇھىم تۈگۈنى بولغان قەشقەر ۋىلايىتى سىرتقا قارىتا ئىشىكنى ئېچىۋېتىشتە نىمىلەرنى ئويلاۋاتىدۇ، ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىغا قانداق تەييارلىق بىلەن كەلدى، قانداق پىلان، تەسەۋۋۇرلىرى بار، دېگەنلەرنى كەڭ مۇشتىرىلار بىلەن يۈز كۆرۈشتۈرۈش مەقسىتىدە قەشقەر سودا ۋەكىللەر ئۆمىكى تۇرۇشلۇق ئورۇنغا بېرىپ، بۇ ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، مۇئاۋىن ۋالىي ئەمەتجان ئالىمنى زىيارەت قىلدىم. ئۇزۇن مۇددەت قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ سودا، پىلان، ئىقتىساد ساھەسىدە ئىشلەپ مول تەجرىبە ھاسىل قىلغان، قەشقەر بىلەن ئوتتۇرا ئاسىيادىكى دۆلەتلەر ئارا سودا، ئىقتىساد ئالماشتۇرۇشتا مەلۇم تەسىراتقا ئىگە، بۇ مۇئاۋىن ۋالىي مۇنداق دېدى:

— قەشقەردىكى ھەر مىللەت خەلق ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىنىڭ ئېچىلغانلىقىنى قىزغىن ئالقىشلايدۇ، قەشقەر سودا ۋەكىللەر ئۆمىكى بۇ كاتتا يىغىنغا زور ئۈمىد ۋە ئىشەنچ بىلەن كەلدۇق. چۈنكى بۇ شىنجاڭنىڭ ئىشكىنى تېخىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىشنىڭ ياخشى باشلىنىشى ...

ئىشىك ئالدىمىزغا چاقىرىپ كەلگەن مېھمانلارنى قەشقەرگە چىللاپ ئاپىرىپ زىيارەت قىلدۇرۇپ، ئۇلارغا قەشقەرگە مەبلەغ سالسا، قەشقەرگە كېلىپ سودا بىلەن شۇغۇللانسا بولىدىغانلىقىنى ھېس قىلدۇرماقچىمىز.

— قەشقەرنىڭ ئىشكنى ئېچىۋېتىش ۋەزىيىتى ۋە بۇ جەھەتتە ئىشلەنگەن خىزمەتلەردە قانداقراق ئۈنۈم قولغا كەلتۈرۈلگەنلىكى ئۈستىدە سورىغاندا ئەمەتجان ئاكا تەمكىنلىك بىلەن مۇنداق دېدى: قەشقەر ئۇيغۇرلارنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان، كۆپ مىللەت ئارىلاش ئولتۇراقلاشقان ۋىلايەت، يەن - مەدەنىيەت، ئىقتىساد جەھەتتە ئارقىدا قالغان نامرات رايون. 1980 - يىلدىن ئىلگىرى ۋىلايىتىمىزنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى 72 يۈەن ئىدى. پارتىيىنىڭ 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېت 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىنكى بىر قاتار لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلەرنىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى نەتىجىسىدە ۋىلايىتىمىز ئىگىلىكى خېلى تېز راۋاجلاندى. بۇلتۇر كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى 680 يۈەنگە، ئىككى ناھىيىنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى 1000 يۈەندىن كۆپرەككە يەتتى. شەھەر - يېزىلارنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇلۇپ، زور ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى. قونجىراپ، تورغات ئېغىزىنىڭ ئېچىۋېتىلگەنلىكى ۋىلايىتىمىزنىڭ ئىسلاھات، سىرتقا ئىشكنى كەڭ ئېچىۋېتىش قەدىمىنى چوڭراق تاشلىشىغا تۈرتكە بولدى. بولۇپمۇ يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن ...

ئۆتكەن، سودا - سېتىق ئىشلىرى ئەزەلدىن جانلانغان، بىز قەشقەر ساياھەت - سودا يەرمەنكىسىنى ياخشى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ھەر جەھەتتىن ئىزدىنىپ، مەلۇم تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئىشلەپ قويدۇق. ئىككى يەرمەنكە زالى تەييارلىدۇق. بۇنىڭ بىرى، ئېكسپورت تاۋارلىرى زالى، بۇنىڭدا، ھەم بىزنىڭ ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچىمىز نامايان قىلىنىدۇ، ھەم چەت ئەل سودىگەرلىرى، ئىچكى ئۆلكە (شەھەر)لەردىكى سودىگەرلەرنىڭ سېتىۋېلىش قىزغىنلىقىغا ئىلھام بېرىلىدۇ. يەنە بىرى، ئىمپورت مەھسۇلاتلىرى يەرمەنكە زالى، بۇنىڭدا بىزنىڭ ئوتتۇرا ئاسىيا ۋە غەربىي ئاسىيا دۆلەتلىرىدىن ئىلگىرى ئىمپورت قىلىپ كىرگۈزگەن مەھسۇلاتلار، ئىمپورت قىلىنىش ئالدىدا تۇرغان ۋە بۇنىڭدىن كېيىن ئىمپورت قىلىنىدىغان مەھسۇلاتلار يەرمەنكە قىلىنىدۇ. بۇ ھەم بىزنىڭ چېگرىغا يېقىن بولۇش ئۈستۈنلۈكىمىز ۋە ئالاھىدە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىمىزنى، «شەرق بىلەن بىرلىشىپ غەربكە چىقىرىش، غەربتىن كىرگۈزۈپ، شەرققە سېتىش»تىن ئىبارەت ستراتېگىيىلىك فاڭجېننى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغانلىقىمىزنى گەۋدىلەندۈرۈپ بېرىدۇ. قەشقەردە يەنە كۆلىمى چوڭ، مال تۈرى كۆپ، ئۆزگىچە ئۈستۈنلۈككە ئىگە، ئىستىقبالى پارلاق تۆشۈك دەرۋازا چەت ئەللىكلەر بازىرى بار. بىز بۇ بازارنى ياخشى باشقۇرۇپ، ئىشكنى كەڭ ئېچىۋېتىشتىكى بىر ياخشى كۆزنەككە ئايلاندۇرماقچىمىز. قىسقىسى، قەشقەر ساياھەت - سودا يەرمەنكىسىنى ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىنىڭ كېڭەيتىلىشى سۈپىتىدە ياخشى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ ئورۇنلاشتۇردى. 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنى قەشقەردە ...

دەرۋەقە، شىنجاڭ ئىلگىرى بىر نەچچە قېتىم گوگچوڭ سودا يىغىنىغا قاتناشقان بولسىمۇ، لېكىن قاتناشتۇرغان مەھسۇلاتلىرى يەرلىك بولغانلىقى ئۈچۈن ئانچە كۆپ پايدىغا ئېرىشەلمىگەنىدى. ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىدىن ئىبارەت بۇنداق ياخشى پۇرسەت شىنجاڭلىقلارغا ئۆز جايىنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى ئالاھىدىلىكىدىن پايدىلىنىپ مەھسۇلاتلىرىنى ئوتتۇرا ئاسىيا، جۈملىدىن پۈتۈن دۇنياغا يۈزلەندۈرۈشكە ياخشى شارائىت ھازىرلاپ بەردى. پۇرسەتنى قولدىن بەرمەسلىككە تىرىشقان شىنجاڭ سودا ئۆمىكى ئەڭ ياخشى مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەڭ ياخشى تاۋارلىرىنى كۆرگەزمە قىلدى.

كۆرگەزمە شىنجاڭ سودا ئۆمىكىنىڭ كۆرگەزمە ئورنى ئانچە چوڭ بولمىسىمۇ، شارائىتى باشقا ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭكىدىن ناچار بولمىسىمۇ، لېكىن ئۇلار رىقابەتلىشىش ئېڭى ئۈستۈن قابىل كىشىلەرنى ئاتلاپ مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرىنى ياخشىلىدى. ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاستلارنىڭ بىرىنچى قول مەسئۇللىرى ئۆزلىرى بىۋاسىتە رىياسەتچىلىك قىلىپ، كۆرگەزمە ئورنىنىڭ قويۇق يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە، مول ۋە رەڭدار بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئاخبارات، تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ سىرتقا قارىتا جەلپ قىلىشنى كۈچەيتتى.

2 ـ سېنتەبىر، ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمى ئاخىرلىشىپ، يېرىم سائەتكە يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە شىنجاڭ سودا ئۆمىكى

ئۆزبېكىستان، پاكىستان قاتارلىق دۆلەتلەرگە چىقىپ سودا يولى ئىزدەش؛ 5 ـ سېنتەبىردىن 14 ـ سېنتەبىرگىچە «قەشقەر ساياھەت سودا يىغىنى» ئۆتكۈزۈپ، چەت ئەلگە قەشقەرنى تونۇشتۇرۇشتەك بىر قاتار تەدبىرلەر قەشقەر خەلقىنىڭ ئارزۇسىنى ئەكس ئەتتۈرگەن. نامراتلىقنىڭ دەردىنى يەتكىچە تارتقان قەشقەر خەلقى بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىغا چوڭ ئۈمىد باغلىدى. قىسقىغىنە بىر نەچچە كۈن ئىچىدە 6 مىليون 500 مىڭ شۋېتسارىيە فرانكى قىممىتىدە سودا توختىمى ئىمزالىدى. بۇ دەسلەپكى غەلىبىدىن قەشقەرلىكلەر ئانچە مەغرۇرلىنىپ كەتمىدى. ئۇلار يەنە كۆپرەك سودىلىشىش يولىنى ئىزدىمەكتە.

كوئېنلۇن تېغى باغرىغا جايلاشقان خوتەن خەلقى بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىدا تولىمۇ ئالدىراش بولدى. ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى خوتەن سودا ئۆمىكى ھەققىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: خوتەن ۋىلايىتى ئىقتىسادىي ئاجىز شارائىتىمۇ بۇ يىغىنغا ناھايىتى ئەھمىيەت بىلەن قارىدى. رەھبەرلىكتىن تارتىپ ئادەتتىكى كادىرلارغىچە يۇقىرى مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسى بىلەن خوتەننى تەشۋىق قىلىشنىڭ ياخشى پۇرسىتىنى قولدىن بەرمەسلىككە تىرىشتى. بىز ھەرقايسى ناھىيىلەرنىڭ شۇجى، ھاكىملىرىنى نەزەردائىرىسىنى كېڭەيتىپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشكە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن بۇ يىغىنغا قاتناشتۇردۇق. ئۇ ئاخىرىدا ھاياجان بىلەن

شىنجاڭ قالغان 66 سودا ئۆمىكى بىلەن رىقابەتلىشىدۇ. بۇ شىنجاڭلىقلارغا بىر پۇرسەت. ئەمگەكچان، ساددا، بېغىلىقلار ئىنتىلىش ئىقتىدارى يۇقىرى شىنجاڭ خەلقى بۇنداق خەتەرلىك پۇرسەتنى غېنىمەت بىلىپ، ئۇلار بىلەن بەيگىگە چۈشتى. مانا بۇنىڭ ئۆزىمۇ بىر چوڭ غەلىبىدۇر.

كەلدۇق. چۈنكى بۇ شىنجاڭنىڭ ئىشىكنى تېخىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىشنىڭ ياخشى باشلىنىشى، پايدىلىق پۇرسىتى، بىز ئۈرۈمچى سودا كېڭىشىش يىغىنىنىڭ شەرق شامىلىدىن پايدىلىنىپ قەشقەرنى پۈتۈن مەملىكەتكە، دۇنياغا تونۇتۇش ئۈستىدە تىرىشچانلىق كۆرسىتىمىز. بىز ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنى

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان ئون نەچچە يىلدا ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ شەھەر قىياپىتىدە تۈپتىن ئۆزگىرىش بولدى: قەۋەت ـ قەۋەت ئىمارەتلەر سېلىنىپ، يوللار كېڭەيتىلدى. ئون نەچچە جايدا باغچىلار ۋە ئىستىراھەت نۇقتىلىرى. ياسالدى، يول بويلىرى ۋە كېسىشمە يول ئېغىزلىرىدا دەل، دەرەخ، گۈل ـ گىياھلار ئۆستۈرۈلۈپ، شەھەر مۇھىتى گۈزەللەشتۈرۈلدى.

سۈرەتتە: ئۈرۈمچى قىزىلتاغ باغچىسىنىڭ تاغ چوققىسىدىن يىراققا نەزەر.

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

دېڭ شىياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كەچۈرگەندە سۆزلىگەن مۇھىم سۆزىنى ئۆگىنىپ، ئىدىيىمىزنى ئازاد قىلىپ، ئىشىكنى كەڭرەك ئېچىۋېتىش ئۈستىدە كۆپ ئىزدىنىشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى شۇنچە ھېس قىلدۇق. كادىرلاردىلا ئەمەس، ئاممىدىمۇ ئىشىكنى كەڭ ئېچىۋېتىش تەقەززالىق تۇيغۇسى كۈچەيدى. مانا بۇلار قەشقەرنىڭ سىرتقا ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋەزىيىتىنىڭ يېشىپ يېتىلگەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ.

ـ ئاڭلىسام قەشقەردە ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىغا ماسلاشتۇرۇپ ساياھەت، سودا يەرمەنكىسى ئۆتكۈزمەكچى بوپسىلەر، بۇنىڭدا قانداق مەقسەت كۆزدە تۇتۇلغان، قانداق تەييارلىق خىزمەتلەر ئىشلەندى؟ ـ دەپ سورىدىم مۇئاۋىن ۋالى ئەمەتجان ئالىمدىن.

ـ قەشقەر ساياھەت، سودا يەرمەنكىسىنى ئۆتكۈزۈشتىن مەقسەت، ـ دېدى ئەمەتجان ئالىم، ـ قەشقەرنى تەشۋىق قىلىپ كەڭ تۆردە دوست تۇتۇپ، كەڭ تۆردە ئېچىۋېتىپ، ئىقتىساد، سودىنى راۋاجلاندۇرۇش، شۇنداقلا ئىشىكنى ئېچىۋېتىشتىكى قەدەمنى تېزلىتىپ «ئىككى بازار، بىرمەركەز» قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، قەشقەرنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، خەلقنى بېيىتىشتىن ئىبارەت. قەشقەر كۆپچىلىككە مەلۇم قەدىمى شەھەر، جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىنىڭ ئىقتىساد، سودا مەركىزى، تارىختا يىپەك يولىنىڭ جەنۇبىي لىنىيىسى بۇ يەردىن

ئۆتىدىغان يەر، قەشقەرنى ھەممە ئادەم بىلىدۇ. لېكىن ...

ئۆتكۈزۈلدى. 9 ـ ئاينىڭ 5 ـ كۈنى قەشقەردە داغدۇغىلىق باشلىنىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى.

قەشقەر ۋىلايىتى يېقىندىن بۇيان، ئىشىكنى كەڭ ئېچىۋېتىش جەھەتتە قەدەمنى چوڭ تاشلاش ئۈچۈن بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ چىقىپتۇ. دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى سودا ـ سانائەت ساھەسىدىكىلەرنىڭ قەشقەرگە كېلىپ سودا، سانائەت بىلەن شۇغۇللىنىشىغا شارائىت يارىتىپ بېرىش يۈزىسىدىن 300 مو يەر ئاجرىتىپتۇ. بۇ يەرنى ئىجارە ئېلىپ سېتىۋالغۇچىلاردىن بەش يىلدىن ئون يىلغىچە يەر بېجى ئالماسلىقنى جاكارلاپتۇ. مەركەز ۋە ئاپتونوم رايون قەشقەرگە بەزى جەھەتتە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى قوللىنىپتۇ. بۇ بىر قاتار سىياسەت ۋە تەدبىرلەر قەشقەرنىڭ ئىگىلىكىنى تېز تەرەققىي قىلدۇرۇشقا پايدىلىق ئىكەن.

ـ ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنى بىزنى خېلى ياخشى پۇرسەت بىلەن تەمىن ئەتتى، ـ دېدى ئەمەتجان ئاكا زىيارىتىمىزنىڭ ئاخىرىدا، ـ بىز كېڭىشىش داۋامىدا دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكىلەر بىلەن 200 نەچچە تۈردە كېڭىشىش ئېلىپ باردۇق. 6 ـ سېنتەبىرگىچە ئۈرۈمچى ۋە قەشقەردىكى تورلۇك توختاملارنىڭ ئومۇمىي قىممىتى 200 مىليون يۈەنگە يەتتى.

چەت ئەل ۋە دۆلەت ئىچىدىن 700 دىن كۆپرەك مېھماننى قەشقەر ساياھەت ـ سودا يەرمەنكىسىگە تەكلىپ قىلىپ قاتناشتۇردۇق. قەشقەر دۇنياغا يۈزلەنمەكتە. ئىدىيىنى تېخىمۇ ئازاد قىلىپ، قەدىمقى يىپەك يولىدا يېڭى سەھىپە ئېچىش ـ قەشقەردىكى 2 مىليون 800 مىڭ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى.

قەلبلەر رىشتىنى تۇتاشتۇرغۇچى

تەلئەت ئەخمەت، ئارزۇگۈل سېيىت

زاۋۇتتا ئۇنىڭ قەدىمى يەتمىگەن، ئەجرى سىڭمىگەن بىرەر ئورۇن ياكى ئىشنى تېپىش تەس. زاۋۇتنى چوڭ رېمونت قىلغاندا، ئىشچىلارنىڭ بىرقانچە كۈنگىچە قاتتىق ئىشلەپ ھارغىنلىقتىن بېلىنى رۇسلىيالمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئىشچىلارغا بولغان ھېسداشلىقى تېخىمۇ كۈچەيدى. ئىككىنچى كۈنى، ئۇ ھەرقايسى ئىشخانا ـ بۆلۈمدىكىلەرنى باشلاپ، ئەپكەش، چوڭ سېۋەتلەرنى كۆتۈرۈپ ئىش ئورنىغا باردى ۋە ئىشچىلار بىلەن بىللە كېرەكسىز نەرسىلەرنى كۆتۈرۈپ، ئۇلار بىلەن مۇسابىقىگە چۈشتى. تاش پارچىلىرى ئۇنىڭ قوللىرىنى تىلۋەتتى، مۈرىلىرى قىزىرىپ ئىششىپ كەتتى، لېكىن ئۇ بۇلارغا پىسەنت قىلماي ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردى. ئىشچىلار كۆز ئالدىدىكى بۇ تەسىرلىك مەنزىرىنى كۆرۈپ، ئۆزلىرىنىڭ پەلىينى ۋە ئىچىۋاتقان چايلىرىنى ئۇنىڭغا سۇندى...

شىخو ناھىيىلىك سېمونت زاۋۇتى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى يۈسۈپجان ياسىن ئەنە شۇنداق جاپادا ھەر دائىم ئالدىدا مېڭىپ زاۋۇتتىكى 250 كە يېقىن ئىشچى ـ خىزمەتچىنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشتى.

ناھىيە بازىرىدىن 34 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى قاقاسلىقتا جايلاشقان بۇ زاۋۇت يىلىغا 20 مىڭ توننا سېمونت ئىشلەپچىقىرىدىغان كارخانا بولۇپ، شارائىتى ئىنتايىن ناچار ئىدى. شۇڭا كىشىلەر بۇ جاينى «ئىنسى ـ جىن» بارمايدىغان جاي دېيىشەتتى. لېكىن ئەمدىلا 30 ياشقا كىرگەن پارتىيە ئەزاسى يۈسۈپجان ناھىيە بازىرىدىكى كۆڭۈللۈك خىزمەت ئورنىدىن ۋاز كېچىپ، بۇ ئورۇندا چوڭقۇر يىلتىز تارتتى.

1989 ـ يىلى تەشكىل ئۇنى ناھىيىلىك سېمونت زاۋۇتى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا تەيىنلىگەندە ئۇ قىلچە ئىككىلەنمەي سېمونت زاۋۇتىغا باردى. ئۇ چاغلاردا ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ خىزمەت، تۇرمۇش شارائىتى ھەققەتەنمۇ ناچار ئىدى. ئىشچىلار ئايلاپ يېڭى كۆكتات يېيەلمەيتتى، مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىدىن سۆز ئاچقىلى تېخىمۇ بولمايتتى، سېخلارنى چاڭ ـ توزان بېسىپ كەتكەنىدى. ئىشچىلارنىڭ ئەنە شۇنداق جاپالىق مۇھىت ئىچىدە ئۇن ـ تىنسىز

ئىشلەۋاتقانلىقىنى كۆرگەن يۈسۈپجان بۇ يەردە تەۋرەنمەي ئىشلەش قارارىغا كەلدى.

يۈسۈپجان خىزمەتكە چۈشۈپ ئۇزاق ئۆتمەيلا زاۋۇت پارتىيە ياچېيكىسى ۋە ئاممىۋى تەشكىلاتلار خىزمىتىنىڭ پېرىم پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغانلىقىنى، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ، بولۇپمۇ ياش ئىشچىلارنىڭ زاۋۇتتىن ئۈمىدسىزلىنىۋاتقانلىقىنى بايقىدى. ئۇ بۇ خىل ھالەتنى تېزدىن ئۆزگەرتمىسە، ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرگىلى بولمايدىغانلىقىنى تونۇپ يېتىپ، سېخ ۋە ئىشچىلار ئارىسىغا بېرىپ ئەھۋال ئىگىلىدى، ئىشچىلار بىلەن سىرداشتى، پىشقەدەم پارتىيە ئەزالىرى ۋە ياچېيكا ھەيئەتلىرى بىلەن مەسلىھەتلەشتى. ئۇ بىرىنچى يىل ئىچىدە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر بىلەن 200 نەچچە ئادەم (قېتىم) سۆھبەتلىشىپ، ئۇلارنىڭ ئىدىيىسىدە بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىپ، ئاكتىپلىقىنى قوزغاشقا تۈرتكە بولدى. سېمونت سېخىدا بىرىنچى ئۈچ

يىل ئىلگىرى پارتىيىگە كىرىشنى تەلەپ قىلىپ ئىلتىماس يازغان ھەم نۇقتىلىق تەربىيىلەش ئوبيېكتى قىلىنغانىدى. بىراق، ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئىلتىماسنى قايتۇرۇۋالغانىدى. يۈسۈپجان بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، بۇ ئىشچى بىلەن سىرداشماقچى بولدى، بىراق بۇ ئىشچى يۈسۈپجانغا سوغۇق مۇئامىلىدە بولۇپ، ئۇنى ئۆيىگىمۇ كىرگۈزمىدى. يۈسۈپجان بۇنىڭلىق بىلەن يالتىيىپ قالماي ئۇنىڭ ئۆيىگە بىر نەچچە قېتىم بارغاندىن كېيىن، ئۇ ئاخىرى كۆڭلىدىكى سۆزلىرى ئېيتتى.

يۈسۈپجان ئۇنىڭ پارتىيىگە كىرىسىمۇ ـ كىرمىسىمۇ ئوخشاش ئىكەن، دېگەن سۆزىنى ئاڭلاپ قاتتىق ئازابلاندى. ئۇ بۇ ئىشچى بىلەن ئارقا ـ ئارقىدىن يەتتە قېتىم سۆھبەتلىشىش، ئىدىيىۋى خىزمەت ئىشلەش، چۈشەندۈرۈش ئارقىلىق، ئاخىرى بۇ ئىشچىنى قايىل قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشچىنىڭ ئىدىيىسىدە بۇرۇلۇش ھاسىل

بولۇپ، پارتىيىگە قايتىدىن ئىلتىماس سۇندى. يۈسۈپجاننىڭ كۈچ چىقىرىشى بىلەن زاۋۇت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ تەشكىلىي تۇرمۇشى تېز ئەسلىگە كەلدى. ئۇ مەسئۇل كادىرلارنى ئارقىدا قالغان ياشلارنى دوست تۇتۇپ ئۇلارنى ئالغا بېسىشقا يېتەكلەشكە تەشكىللەپ، 100 دىن كۆپرەك ياشتا روشەن ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلدى. بۇ ياشلاردىن بىر كىشى ئىتتىپاق ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا سايلاندى، 12 كىشى ئىلغار ئىشلەپچىقارغۇچى بولۇپ باھالاندى. ئون كىشى پارتىيىگە كىرىشنى تەلەپ قىلىپ ئىلتىماس يازدى.

يۈسۈپجان زاۋۇتتا مىللەتلەر كۆپ بولۇش ئەھۋالىغا ئاساسەن، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ئىشلەپچىقىرىشنى تۇتقانغا ئوخشاش تۇتتى، كۈچ تەشكىللەپ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرگە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش تەربىيىسى ئېلىپ باردى. يۈسۈپجاننىڭ باشلامچىلىقىدا كەڭ پارتىيە ئەزالىرىنىڭ نەمۇنىلىك، ئاۋانگارتلىق رول ئوينىشى بىلەن زاۋۇتتا ھەر مىللەت ئىشچى ـ خىزمەتچىلىرى ئىتتىپاقلاشقان، بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، ئورتاق نىشان ئۈچۈن تەڭ كۈچ چىقىرىدىغان يېپ ـ يېڭى كەيپىيات بارلىققا كەلدى. بىر قېتىم باشقا ئورۇندىكى بىر مىللىي

يولداشنىڭ ئۆيىدە مۇسىبەت بولۇپ، ماشىنىغا جىددىي ئېھتىياجلىق بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە قاراڭغۇ چۈشەي دەپ قالغاچقا، نەدىن ماشىنا تېپىشنى بىلەلمەي قالىدۇ. ئاخىرى سېمونت زاۋۇتىدىن ياردەم تەلەپ قىلىدۇ. زاۋۇت ماشىنا ئەترىتىدىكى بىر خەنزۇ شوپۇر بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ كەپ ـ سۆز قىلماي ماشىنىسىنى ھەيدەپ، مېيىتنى ئۇزۇتۇپ تاڭ سۈزۈلگەندە قايتىپ كېلىدۇ.

يۈسۈپجان ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ئىدىيىۋى ـ سىياسىي خىزمىتىدە مەن ئاساسلىق رول ئويناپمەن، زاۋۇت باشلىقىنىڭ خىزمىتىنى قوللاش، ئۇنىڭغا ياردەم بېرىش باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتىم، دەپ قاراپ، زاۋۇت باشلىقىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەتنى تۇتۇشىغا يېقىندىن ماسلاشتى. 1990 ـ يىلى يىل بېشىدا، ئۇ زاۋۇت باشلىقىغا ماسلىشىپ، سېخلارنىڭ ھۆددىگەرلىك تۈزۈمىگە تۈزىتىش كىرگۈزۈپ، ئۇنى مۇكەممەللەشتۈردى؛ مەمۇرىيەتكە ماسلىشىپ، بۆلۈملەردە ساقلانغان مەسىلىلەرنى ئىنقىلاپ تەرتىپكە سالدى، قىسمەن بۆلۈملەردىكى خادىملارنى تەڭشىدى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقى ئېشىپ، ھەرقايسى سېخلارنىڭ سۈپەت ئۆلچىمىدە يۈكسىلىش بولدى، مەھسۇلاتنىڭ سۈپەتلىك بولۇش نىسبىتى 100% كە يېتىپ، خېرىدارلىرى كۆپەيدى، زاۋۇتنىڭ ھاياتىي كۈچى ئاشتى.

قىزىلسۇ سېمونت زاۋۇتىنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى قانداق قىلىپ [illegible] بولتۇرقىدىن ئىككى ھەسسىدىن كۆپرەك ئاشتى؟

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئابدۇللا خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق قىزىلسۇ سېمونت زاۋۇتى دادىل ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، دادىل تېخنىكا يېڭىلاپ، ئىشلەپچىقىرىشنى ئىلمىي ئۇسۇلدا باشقۇرۇپ، كارخانىدىكى ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرنىڭ ئاپتوماتلىشىش دەرىجىسى، ئۆلچەملەشتۈرۈلۈشى ۋە تەجرىبىخانىسىنىڭ ئىلمىي ئانالىز قىلىش ئىقتىدارىنى جەنۇبىي شىنجاڭ بويىچە ئالدىنقى قاتارغا يەتكۈزۈش بىلەن بىر ۋاقىتتا، بۇ يىل ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى ئۆتكەن يىلدىكىگە قارىغاندا ئىككى ھەسسىدىن كۆپرەك ئاشۇردى. بۇ زاۋۇت ئۆتكەن يىلى 17 مىڭ توننىدىن كۆپرەك سېمونت ئىشلەپچىقارغان، ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 2 مىليون يۈەندىن كۆپرەككە يەتكۈزگەن بولسا، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلىدا 36 مىڭ تونىنا سېمونت ئىشلەپچىقىرىپ، ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 4 مىليون يۈەندىن كۆپرەككە يەتكۈزدى ۋە ئوبلاست بويىچە تايانچ كارخانىلارنىڭ بىرىگە ئايلاندى.

بۇ سېمونت زاۋۇتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 7 - بەش يىللىق پىلانىدىكى نۇقتىلىق قۇرۇلۇش ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ نامرات رايونلارغا يار - يۆلەك بولۇشى بويىچە نۇقتىلىق قۇرۇلۇش سۈپىتىدە قۇرۇلۇپ، ئۆتكەن يىلى ئىشقا كىرىشتۈرۈلگەنىدى. زاۋۇت ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەندىن بۇيان، بولۇپمۇ بۇ يىلنىڭ بېشىدىن باشلاپ، زاۋۇت رەھبەرلىكى دادىل ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، ئىسلاھاتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى زاۋۇتنىڭ ئىچكىي باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىش ۋە ياخشىلاشقا قارىتىپ، زاۋۇتنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى زور دەرىجىدە ئاشۇردى. ئۇلار بۇنىڭ ئۈچۈن تۆۋەندىكىدەك خىزمەتلەرنى ئىشلىدى:

زاۋۇت ئالدى بىلەن نەزىرىنى ئىچكى قىسمىغا قارىتىپ، ئىلغار ئىچكىي باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى يولغا قويدى. زاۋۇت سېخلار بىلەن، سېخلار بەن - گۇرۇپپىلار بىلەن، بەن - گۇرۇپپىلار ھەربىر ئىشچى - خىزمەتچى بىلەن مەھسۇلات مىقدارى، مەھسۇلات سۈپىتى، ...

ۋە بازار رىقابىتىدە پۇت تىرەپ تۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك ھالقىلىق مەسىلە سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشتە ئىلغار تېخنىكىلارنى كىرگۈزۈشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، تېخنىكلار ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. 500 گە يېقىن ئىشچى - خىزمەتچىسى بار بۇ زاۋۇت ئۆتكەن يىلنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىن ھازىرغىچە بولغان قىسقىغىنە بىر مەزگىل ئىچىدە 37 تېخنىكنى مەملىكەت ئىچىدىكى ئىلغار سېمونت زاۋۇتلىرىغا بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتتى. 200 دىن ئارتۇق ئىشچىنى شاگىرتىي قاتارلىق ئورۇنلاردىن تەكلىپ قىلىنغان ئۇستىلارنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئاچقان قىسقا مۇددەتلىك كۇرسلاردا ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى جەريانىدا تەربىيىلىدى. تەربىيىلىنىپ چىققان تېخنىك ۋە ئىشچىلار ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ھەرقايسى ھالقىلىرىدا مەھسۇلات سۈپىتىنىڭ تېخنىكىلىق ئۆلچەملىرىنى ئىگىلەپ مېڭىش ۋە ئۇنىڭغا كاپالەتلىك قىلىشقا مەسئۇل قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، بۇ زاۋۇت تەجرىبىخانىسىدىن پايدىلىنىپ قايتا - قايتا تەجرىبىدىن ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق تېخنىكا يېڭىلاپ، ئۆتكەن يىلدىكى پەقەت «325» سېمونتنىلا ئىشلەپچىقىرىدىغان ھالەتتىن قۇتۇلۇپ، بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان «425» «525» سېمونت، ھەتتا نېفىت بۇرغىلاشتا ئىشلىتىلىدىغان سېمونتنىمۇ ئىشلەپچىقىرالايدىغان ئىقتىدارغا ئىگە

* * * * * * * * *

بولدى. شۇنىڭ بىلەن جەنۇبىي شىنجاڭغا ئەلا سۈپەتلىك سېمونتلارنى ئىچكىرىدىن يۆتكەپ كېلىدىغان ئەھۋالغا خاتىمە بېرىلدى ۋە بۇ زاۋۇت ئىشلەپچىقارغان سېمونت جەنۇبىي شىنجاڭ بازىرىدا ئەڭ ئۇستۇنلۇكنى ئىگىلەپلا قالماي، پاكىستانغا ئېكسپورت قىلىنىشقا باشلىدى ھەمدە بۇ زاۋۇت جەنۇبىي شىنجاڭ بويىچە چەت ئەلگە سېمونت ئېكسپورت قىلىدىغان بىردىنبىر زاۋۇت بولۇپ قالدى.

— زاۋۇت كارخانىنىڭ تاشقى مۇھىتىنى داۋاملىق ياخشىلاپ تۇرۇشنى يەنە بىر مۇھىم مەسىلە سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. زاۋۇت خام ئەشيالىرىنىڭ زاۋۇتقا يېقىن بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن يەنىمۇ تولۇق پايدىلىنىش ئۈچۈن، خام ئەشيا ۋە ھەر خىل رودىلارنى قېزىش، توشۇش جەريانلىرىنى جىددىي تۇتۇش قىلىپ زامانىۋىلاشتۇردى ۋە ئاپتوماتلاشتۇردى. ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قوللىشى بىلەن مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ ۋەكىللىرى قاتناشتۇرۇلغان ھالدا زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى ماسلاشتۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، يېزا ئىگىلىك، قاتناش، سودا قاتارلىق ساھەرلەر بىلەن چېتىشلىق بولغان ھەر خىل مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ ماڭدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، مەخسۇس بازار ۋە خېرىدارلارنىڭ رايىنى تەكشۈرۈش - تەتقىق قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، خېرىدارلارنىڭ ۋە سانائەت، ئاساسىي قۇرۇلۇش، يېزا ئىگىلىك، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى، دۆلەت مۇداپىئە قۇرۇلۇشى ئورۇنلىرىنىڭ پىكىر - تەلەپلىرىنى ۋاقتىدا ئاڭلاپ، ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ مېڭىشقا ئەھمىيەت بەردى. بۇمۇ زاۋۇتنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇشتا تۈرتكىلىك رول ئوينىدى.

قورغاس يېڭى بازىرىدا بىر كۈن

ئەھمەت ئابدۇللا

8 - ئاينىڭ 21 - كۈنى، قورغاس ئېغىزى يېڭى سودا بازىرىنىڭ ئېچىلىشىغا ئۇلگۇرۇپ بۇ يەرگە كەلدىم. سودا - ساياھەتكە كەلگەن چەت ئەللىكلەر، غۇلجا، سۈيدۈڭ ۋە باشقا جايلاردىن كېلىۋاتقان ماشىنا، ھارۋىلار، ئادەملەر... قورغاس دەرياسىدىن ئۆتۈپ يېڭى سودا بازىرىغا ئاقماقتا. مەنمۇ ئىلگىرى «چېگرا» سۈپىتى بىلەن ئادەمگە سۇرلۇك كۆرۈنىدىغان قارشى تەرەپكە بىخارامان كەلدىم، ئىككى دۆلەت چېگرىسىنىڭ پاسىلىغا يېگىدىن سېلىنغان ئالتەمۇ كۆلەمدىكى ئۇستى يېپىق بازارغا ئىككى يۈەنگە بېلەت ئېلىپ كىردىم. كۆپ ئۆتمەي مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىن كەلگەن سودا - ساياھەتچىلەر بەش ئاپتوبۇستا بازارغا كەلدى. بۇنىڭ بىلەن بازار تېخىمۇ ئاۋاتلىشىپ كەتتى. سومكىلار يېشىلىپ، ماللار قولدىن - قولغا ئۆتۈشكە، پېچەت - پېچەت پۇللار سانىلىشقا باشلىدى، بەزىلەر ئامېرىكا دوللىرىنى خەلق پۇلىغا تېگىشىش ئۈچۈن خەلق بانكىسىغا ماڭدى. شۇ ئارىدا مەن 64 - تۈەن - مەيدانىمىزنىڭ 12 - لىيەنىدىكى ئازاد قىزنى ئۇچرىتىپ قالدىم، ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ سورىدىم:

— سىزنى باي بولۇپ كەتتى دېيىشىۋاتاتتى، راست ئوخشىمامدۇ؟

ئۇ قىزىرىپ كەتتى ھەمدە چۈشەندۈرۈشكە باشلىدى:

— سىز بىلىسىز، يولدىشىم دۆلەت كادىرى، يېزا ئىگىلىك ئاگرونومى، بىز تىرىشىپ ئىشلەپ يېرىمىزدىن ھەر يىلى ياخشى ھوسۇل ئالدۇق، قول تراكتورى سېتىۋالدۇق، كۈنىمىزمۇ ياخشى ئۆتۈۋاتىدۇ. ئەمما زاپاس پۇلىمىز ئانچە ئاۋۇمىدى. مەن ئويان ئويلاپ، بۇيان ئويلاپ، ئاخىرى 4 - ئايدىن باشلاپ، قورغاس ئېغىزى بازىرىدىن مال ئېلىپ ئۆز لىيەنىمىزگە ئاپىرىپ سېتىپ باقتىم. ئەتىگەن كېلىپ، كەچ قايتىپ ئارتقان جاپاغا چۈشلۇق كۈنىگە ئوتتۇراھېساب بىلەن 30 يۈەن پايدا ئالدىم، شۇڭا، مەبلەغنى جىقراق سېلىپ، چەت ئەللىكلەرنىڭ ماللىرىنى توپ ئېلىپ، ئۆزىمىزنىڭكىلەرگە توپ ئۆتكۈزدۈم. بۇ يېڭى سودا بازىرى ئېچىلىپ مېنىڭ تېخىمۇ جۇرئەتلىك بىلەن بازارغا كىرىشىمگە ياخشى شارائىت يارىتىلدى... شۇ ئارىدا بىر رۇس ئايال كېلىپ، ئۇنىڭغا رۇسچە بىر نېمىلەرنى دېدى، ئازادقىزمۇ ئانچە راۋان بولمىغان رۇس تىلىدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىپ كەتتى. مەن ئۇلارنى سۈرەتكە تارتىۋالدىم. مەن بۇ يەردە تۈەنىمىزدىن كەلگەن خېلى نۇرغۇن ئېلىپ - ساتارلار بىلەن ئۇچرىشىپ قالدىم، ئۇلار سودىسىنىڭ ئوڭۇشلۇق بولىۋاتقانلىقىنى قىزغىن سۆزلەپ بەردى.

مەن بازاردىن چىققاندىن كېيىن يولبويى ئويلىنىپ ماڭدىم. تۈەنىمىز ئىلگىرى نامراتلىقتا داڭقى بار ئورۇن ئىدى. مانا ئەمدى نوقۇل تېرىقچىلىققىلا تايانماي، بازار ئىگىلىكىگە يۈرۈش قىلىدىغان شارائىت بار بولدى. تۈەنىمىزدىكى رەھبىرىي كادىرلار، دېھقان، چارۋىچىلار بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، تۈەنىمىزنىڭ چېگىسخوزا بازىرى بىلەن ئېچىۋېتىلگەن قورغاس ئېغىزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىكەنلىكىدەك ئەۋزەل شارائىتىدىن پايدىلىنىپ، ئەزەلدىن قىلىپ كۆرمىگەن سودا كەسپىنى راۋاجلاندۇرسا نامراتلىقتىن تېز قۇتۇلۇپ كېتىشكە ئىشەنچىم تېخىمۇ ئاشتى.

تۇرپان ۋىلايەتلىك تاشقى سودا شىركىتى بۇ يىل تۇرپان شەھىرىگە 1200 توننا ئېكسپورت قوغۇنى سېتىپ بېرىشنى ۋەزىپە قىلغانىدى. 8 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر تۇرپان شەھىرى بويىچە بۇ ۋەزىپە ئورۇندىلىپ بولدى.

سۈرەتتە: قوغۇنلارنى يەشىكلەرگە قاچىلىماقتا. ئەرشىدىن توختى فوتوسى

شىنجاڭلىقلار چوڭ بازار قۇردى

بازار شىنجاڭلىقلارغا ئاچچىق - چۈچۈكنىڭ تەمىنى تېتىتتى. شىنجاڭلىقلار ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ كۈچلۈك شامىلى يۈزلىرىدىكى چۈمبەلنى قايرىۋەتكەندە، ۋەتەنداشلارنىڭ ئۆزلىرىنى بۇ زور بايلىقنىڭ خوجايىنلىرى ھېسابلايدىغان پالۋانلارغا «ئاشىق» بولغانلىقىنى ھېلىمۇ ئىسىدىن چىقارغىنى يوق. بىر مەزگىل جىمجىت ...

مېۋە - نەچچە يۈز مىليون يۈەن قىممىتىدىكى مەھسۇلاتنىڭ بېسىلىپ قېلىشى.

ھەي، بازارنىڭ بىر مەزگىل ئاۋات بولۇشى، بىر مەزگىل چۆلدەرەپ قېلىشى بۇ قانداق ئەھۋال؟

بولغانلىقىنىڭ ئىپادىسى.

بىر ئايدىن كېيىن مەملىكەتلىك «ئۈچقۇن» پىلانى نەتىجىلىرى ۋە پاتېنت تېخنىكىسى بويىچە ئۈرۈمچى يەرمەنكە - كېڭەشش يىغىنى ئېچىلىپ، شىنجاڭدا چوڭ بازار قۇرۇشنىڭ ئۇلۇغۋار مارشى ياڭراپ، تۈمەنلىگەن تىنچلىق ...

شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئوتتۇرا ئاسىيالىقلارنىڭ مال سېتىۋېلىش ئارزۇسىنى شىنجاڭنىڭ مەركىزىي رايونلىرىغىچە ئېلىپ كەلدى.

شىنجاڭلىقلار چوڭ بازار قۇرۇشتا ئاسىيا - ياۋروپا 2 - چوڭ قۇرۇقلۇق كۆۋرۈكىگە تايىنىپ، ...

ئاشۇرماقچى بولدى.

بۇ، شىنجاڭلىقلارنىڭ چوڭ بازار قۇرۇشىدىكى رەڭدار بىر كۆرۈنۈش بولۇپ قالىدۇ. «ئۈرۈمچى كېڭەشش يىغىنى» نىڭ تەسىرىنى مەڭگۈ ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، شىنجاڭدىكى ھەرقايسى ساھە، تارماقلار ھەرىكەتكە كېلىپ بولدى، مالىيە تارماقلىرىمۇ سېخىيلىق بىلەن پۇل ئاجرىتىپ، ھەممىيلەن بىردەك مەقسەتكە يەتمىگىچە توختىمايدىغانلىقلىرىنى بىلدۈرۈشتى.

ھەربىر ئىشچى - خىزمەتچى بىلەن مەھسۇلات مىقدارى، مەھسۇلات سۈپىتى، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش بويىچە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئورنىتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، يەنە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسى، سۈپىتى، خام ئەشيا ۋە ئېنېرگىيە تېجەش، ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرنىڭ ئامورتىزاتسىيىسى قاتارلىقلار چېتىلىدۇرۇلغان ئىش ھەققى تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئۇرغۇتتى. زاۋۇت رەھبەرلىكىدىن تارتىپ بۆلۈم، سېخ ۋە بەن- گۇرۇپپا باشلىقلىرىنى بەلگىلەشكىچە ئاشكارە خىردار چاقىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، كادىرلارنىڭ مەسئۇلىياتچانلىق تۇيغۇسىنى كۈچەيتتى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا مەمۇرىي ئورگانلارنى ئىخچاملاپ زاۋۇتتىكى ئەسلىدىكى ئون نەچچە بۆلۈم دەرىجىلىك ئورگاننى ئالتىگە قىسقارتتى. زاۋۇت يەنە ئىشلەپچىقىرىشنى باشقۇرۇش، سۈپەت باشقۇرۇش، ئىشلەپچىقى- رىش ھۈنەر - سەنئىتى تەلىپى قاتارلىق ھەرقايسى ئىش ھالقىلىرى بويىچە 100 نەچچە ماددىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش نىزامىنى تۈزۈپ چىقىپ، زاۋۇتتىكى بارلىق مەشغۇلاتلارنى قائىدە - تۈزۈم ئىزىغا سالدى.

- زاۋۇت مەھسۇلات سۈپىتىنى داۋاملىق ياخشىلاپ تۇرۇشنى زاۋۇتنىڭ ھايات - ماماتى

«ئاشىق» بولغانلىقىنى ھېلىمۇ ئېسىدىن چىقارغىنى يوق. بىر مەزگىل جىمجىت تۇرغان شىنجاڭ تۇپرىقى بىردىنلا سۈرەن- چۇقان قاپلىغان چوڭ بازارغا ئايلاندى. قوي يۇڭى، پاختا، كۆن - خۇرۇم، كان مەھسۇلاتلىرى .... بىكىنمە ھالەتتە تۇرغان شىنجاڭلىقلارغا ھەم خۇشاللىق، ھەم قورقۇنچ ئېلىپ كەلدى.

شىنجاڭلىقلار ئەمدىلا ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش مېۋىسىنىڭ تەمىنى تېتىپ چىرايىغا كۈلكە يۈگۈرۈۋىدى، بازار ئەھۋالىدا تۇيۇقسىز ئۆزگىرىش بولدى، ماددىي ئەشيالارنى تالىشىش جېڭى باشلىنىپ، شىنجاڭ تۇپرىقىنى ئىس - تۈتەك قاپلىدى.

شىنجاڭلىقلار ھېچنېمىنى ئاڭقىرالماي تەمتىرەپ قالدى. بازارلار تاقىلىپ، رايون چېگرىلىرىغا قۇرۇلغان چازىلار قامال قىلىندى. ماددىي ئەشيالارنىڭ شىنجاڭدىن سىرتقا چىقىرىلىشىغا، ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ مەھسۇلاتلىرىنىڭ شىنجاڭغا كىرىشىگە چەك قويۇلدى. قىسقىسى، بايلىقنى قوغداپ قېلىش ئۈچۈن بازار مونوپول قىلىندى.

بىراق، رەھىمسىز بازارنىڭ ئويناشقاندەك شىنجاڭلىقلارغا قالدۇرۇپ كەتكىنى تېخىچە تەمىنى تېتىشقا نائىل بولالمايۋاتقان ئاچچىق

ئەھۋال؟

2

بازاردىن ئىبارەت بۇ مېۋىنىڭ تەمىنى تېتىپ كۆرگەن شىنجاڭلىقلار شەرق شاملىنىڭ سەگىتىشى بىلەن ئويغىنىپ، ئەتراپىغا بىر قۇر نەزەر تاشلاپ، ئۆز تەۋەسىنى بىر قۇر كۆزەتكەندىن كېيىن، «دەرمال ھەرىكەتكە كېلىپ، باشقىلاردىن ئېشىپ كېتىش» تۇيغۇسىغا كەلدى.

چېگرا ئۇزۇنلۇقى 5000 كىلومېتىردىن ئاشىدىغان سەككىز دۆلەت بىلەن چېگرىلىنىدىغان، ئوتتۇرا ئاسىيا بازىرىنى ئېچىشتا يوشۇرۇن كۈچى زور، يىللىق سېتىۋېلىش كۈچى 200 مىليارد ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىدىغان بۇ پۇرسەت شىنجاڭلىقلارنىڭ يۈزلىرىدىكى خۇشاللىقنى ئاشكارىلاپ قويىدى، «دېڭىز ياقىسىدىكى رايونلارنى ئېچىۋېتىش، شەرق بىلەن بىرلىشىپ غەربكە چىقىرىش»تىن شىنجاڭلىقلار ئۆزلىرىنىڭ ئورنى ۋە نىشانىنى تاپتى. شىنجاڭلىقلار ئاخىرى ئويغىنىپ، پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، بازار قالدۇرۇپ كەتكەن ئاچچىق ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، تېخىمۇ ياخشى بازار قۇرۇش لازىملىقىنى ھەققىي تونىدى.

1992 - يىل 3 - ئاينىڭ 24 - كۈنى شىنجاڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىدا خاتىرلەشكە ئەرزىگۈدەك بىر كۈن بولدى. بىر نەچچە قېتىملىق ئاغرىتىپ كېلىدىغان كالتە تولغاق ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن، قامال بىكار قىلىنىپ، توساقلار ئېلىۋېتىلىپ، يوللار راۋان بولدى، بۇيرۇق خارەكتېرلىك پىلان دائىرىسىدىكى تاۋار ئىشلەپچىقىرىشنى قىسقارتىپ ئوبوروتنى جانلاندۇرىدىغان 35 ماددا ئاخىرى ۋۇجۇتقا كەلدى. بۇ شىنجاڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىدىكى يېتەكچى ئىدىيىگە ئىگە زور بۇرۇلۇش بولدى. ئون كۈندىن كېيىن كۈلمى كىچىكرەك بىر كېچىلىك بازار مەيدانغا كەلدى. چوكانتال مەزگىلى، ھەممە كىشى كېچىلىك بازار ئۈستىدە پاراڭ سېلىشىدىغان بولدى، ھەممە ئائىلە كېچىلىك بازارغا كۆز تىكىشتى، كېچىلىك بازارنىڭ شىددەتلىك دولقۇنى ھەر بىر ئادەمنىڭ يۈرىكىگە ئۇرۇلدى. شىنجاڭدا كېچىلىك بازار ئىچكى ئۆلكىلەردىن بەش-ئون يىل كېيىن مەيدانغا كەلگەن بولسىمۇ، بىراق شىنجاڭغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، كېچىلىك بازارنىڭ مەيدانغا كېلىشى ئۇنچە ئاسانغا چۈشمىدى. بۇ، ئەلۋەتتە شىنجاڭلىقلارنىڭ كۆزقارىشىدا ئۆزگىرىش

ئېچىلىپ، شىنجاڭدا چوڭ بازار قۇرۇشنىڭ ئۇلۇغۋار مارشى ياڭراپ، تۈمەنلىگەن تىنچلىق كەپتەرلىرى كۆككە كۆتۈرۈلدى. «شەرق بىلەن بىرلىشىش» ئاساس قىلىنغان بۇ كاتتا يىغىن 50 نەچچە ئۈمەك توپلاشقان، كۆپلىگەن تۈرلەر قاتناشتۇرۇلغان داغدۇغىلىق يىغىن بولدى. شىنجاڭ 2 مىليون يۈەن چىقىرىپ بۇ يىغىننى ئۇيۇشتۇردى ھەمدە 300 مىليون يۈەنلىك زور سېتىۋالغۇچى بازارغا ئىگە بولدى. مانا بۇ بازارنى ئاۋاتلاشتۇرۇش، بازار قۇرۇشنىڭ باشلىنىشى.

سودا، تەمىنات - سودا، ئاشلىق قاتارلىق سىستېمىلارمۇ بۇ ئۇلۇغۋار مارشقا ماسلىشىپ بازارنى تېخىمۇ جانلاندۇردى.

ئېتىدىن يايلاقنىڭ ھىدى تېخى كۆتۈرۈلمىگەن كالا، قوي، خېچىر، ئاتلار تۇنجى بولۇپ، قۇرۇلغان چارۋا مال توپ سېتىش سودا بازىرىغا ئېلىپ كىرىلدى. گۆش تۈرىدىكى مەھسۇلاتلار، ئاشلىق - ياغ توپ سېتىش بازىرىمۇ بوش كەلمىدى، جىددىي تۇتۇش قىلىپ تىجارەت باشلاشتى.

مەركىزىي شەھەر ئۈرۈمچىدىكى قىسمەن مېھمانخانا، ياتاقلارنى مەملىكەتنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىن كەلگەن سودىگەرلەر ئىگىلىدى، ئۇششاق تاۋارلارنى مەركەز قىلغان توپ سېتىش بازارلىرى شىنجاڭنىڭ ھەممە يېرىدە قۇرۇلدى.

ئۈرۈمچى بىلەن بولغان ئارىلىقى 600 كىلومېتىردىن ئاشىدىغان غۇلجا شەھىرىنى مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىن كەلگەن مال سېتىۋېلىش ئۆمەكلىرى قاپلاپ كەتتى، ھازىر بۇ جەھەتتە ئۈرۈمچىمۇ غۇلجا شەھىرىگە يېتىشەلمەيدۇ. داڭلىق تەشلەمكە سانائەت ماللىرى سودا بازىرىدا ئوتتۇرا ئاسىيادىكى دۆلەتلەرنىڭ 600 دىن كۆپرەك مال سېتىش ئورنى بولۇپ، كۈنلىكى 1000 دىن كۆپرەك چەت ئەللىك مال سېتىۋالغۇچى كۈتۈۋېلىنىدۇ، شەھەر بويىچە كۈنلىكى مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىن كىرگەن تىجارەتچىلەر ئېلىپ كىرگەن، ئېلىپ چىقىپ كېتىدىغان تاۋارلارنىڭ سوممىسى 300 مىڭ يۈەندىن كۆپرەككە يېتىدۇ.

6 - ئاينىڭ 23 - كۈنى جۇڭگو - قازاقىستان ئارىلىقىدا تۇنجى قېتىم خەلقئارا پويىز قاتناپ، ئاسىيا - ياۋروپا 2 - چوڭ قۇرۇقلۇق كۆۋرۈكىدىن ئۆتتى، غەربىي ياۋروپاغا بارىدىغان تۆمۈر يول شىنجاڭلىقلارنىڭ چوڭ بازار قۇرۇشتەك ئۇلۇغۋار ئارزۇسىنى ئوتتۇرا ئاسىياغا ئېلىپ باردى.

شىنجاڭلىقلار چوڭ بازار قۇرۇشتا ئاسىيا- ئاۋروپا 2 - چوڭ قۇرۇقلۇق كۆۋرۈكىگە تايىنىپ، بازار قۇرۇشنىڭ يېقىملىق مۇزىكىسىغا ئۇسسۇلغا چۈشتى.

3

بۇ يىل 6 - ئايدا گوۋۇيۈەن شىنجاڭنىڭ سىرتقا قارىتا ئېچىۋېتىش ئىشلىرىغا سەككىز ماددىلىق ئېتىۋار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، غۇلجا، چۆچەك، بورتالا شەھەرلىرىنى چېگرا بويلىرىدىكى ئېچىۋېتىلگەن شەھەر قىلىپ تەستىقلىدى. بۇ بىر يۈرۈش مايىل سىياسەتلەر شىنجاڭلىقلارنىڭ چوڭ بازار قۇرۇش ئۇلۇغۋار ئارزۇسىنى رېئاللىققا ئايلاندۇردى.

7 - ئاينىڭ تومۇز ئىسسىقىدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى سۇڭ خەنلياڭ چېگرا بويلىرىدىكى ئېچىۋېتىلگەن شەھەر - بازارلارنى كۆزدىن كەچۈردى. چېگرا بويلىرىدىكى ناھىيە (شەھەر)لەرنى ئېچىۋېتىشنىڭ تۇنجى قەدەمدە بۇ مەسىلىلەرنى ئەتراپلىق ئويلايدىغان شۇجى بۇ قېتىم چېگرا بويىدىكى بىر قىسىم ناھىيە (شەھەر)لەرنى ئارىلاپ چىققاندىن كېيىن «قوش لىنىيە بويىچە ئېچىۋېتىش، سودىنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش» تىن ئىبارەت بۆسۈش نۇقتىسىنى تېپىپ چىقتى.

چېگرا بويلىرىنى ئېچىۋېتىشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇپ، تۆمۈريول بويلىرىنى ئېچىۋېتىشنى ئارقا تېرەك قىلىشتەك «T» شەكىللىك ئېچىۋېتىش پۈتۈن شىنجاڭنىڭ ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىشىگە تۈرتكە بولدى ھەمدە شىنجاڭنىڭ كونكرېت ئەھۋالىغا ئاساسەن، «سودىنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش»تىن ئىبارەت ئىقتىسادىي تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، تۈرلۈك مۇلازىمەت كەسىپلىرى، ساقلاش - توشۇش كەسپى، پۇل - مۇئامىلە ۋە پىششىقلاپ ئىشلەش سانائىتىنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولدى.

ئوڭ قولى بىلەن ئىچكى ئۆلكە، رايونلاردىكى خەلقلەرنىڭ قولىنى، سول قولى بىلەن ئوتتۇرا ئاسىيادىكى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، جۇڭگو، ئوتتۇرا ئاسىيا، شەرقىي ياۋروپادىكى دۆلەتلەرنىڭ سودا يولىدىن ئۆتۈپ، قولدىن- قولغا ئۆتكۈزۈش جەريانىدىكى پايدىنى ئېرىشىش- شىنجاڭلىقلارنىڭ چوڭ بازار قۇرۇشتىكى يېڭى ئويى. شىنجاڭلىقلار «گۇاڭجۇ سودا يىغىنى»، «شاڭخەي سودا يىغىنى»، «خاربىن سودا يىغىنى» بىلەن بەسلىشىدىغان «ئۈرۈمچى يەرلىك، چېگرا سودىسى كېڭىشىش يىغىنى»نى ئۇيۇشتۇرۇپ، بۇ ئويىنى ئەمەلگە

ئارماقلىرىمۇ سېخىلىق بىلەن پۇل تاجراتتى، ھەممىيلەن بىردەك مەقسەتكە يەتمىگىچە توختىمايدىغانلىقلىرىنى بىلدۈرۈشتى.

بەزىلەر: شۇنچە كۆپ پۇل خەجلەش بەدىلىگە ئۇيۇشتۇرۇلغان سودا كېڭىشىش يىغىنىنىڭ پايدىسى بولارمۇ، بولماسمۇ؟ دەپ ئويلىسا، يەنە بەزىلەر: شىنجاڭلىقلار بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنى جەريانىدا قانچىلىك نەپ ئالار دېگەنلەرنى خىيالىدىن ئۆتكۈزىشىدۇ. ئومۇمەن، كۆپلىگەن كىشىلەر بۇ قېتىمقى كېڭىشىش يىغىنىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىدىكى ئۆلچىمى نېمە؟ دېگەننى سورىماي قويمايدۇ.

«ساھىبخانىلىقنى ياخشى قىلىپ، ئوبدان تەشۋىق قىلىش، مۇلازىمەت سۈزىنى چۆرىدىگەن ھالدا ماقالە ئۇيۇشتۇرۇپ، دۆلەت ئىچى، سىرتىدىن كەلگەن سودا ساھەسىدىكىلەرنى تولۇق رازى قىلىپ قايتۇرۇش» بۇ سۇڭ خەنلياڭنىڭ ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا بەرگەن جاۋابى.

سىرتتىن كەلگەن مېھمانىنى شەھەرگە كىرگۈزمەي، بېكىنمە ھالەتتە بازار ئېچىشتىن، ئۆزۈملا تىجارەت قىلىپ، ئۆزۈملا پايدا ئاپىمەن دەپ قاراشتىن، ئىشىكنى چوڭ ئېچىۋېتىپ، بىرلىكتە تىجارەت قىلىپ ھالاۋىتىنىمۇ بىللە كۆرۈدىغان قاراشقا ئۆزگىرىش ماھىيەتتە شىنجاڭلىقلارنىڭ بازار ئىگىلىكىدىكى سىناقتا تەجرىبە - ساۋاقلارغا ئىگە بولۇپ، بازار قۇرۇش شارائىتىنىڭ پىشىپ يېتىلگەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

شىنجاڭلىقلار دەل تاللانغان مۇزىكا ساداسىغا تەڭكەش بولۇپ، چوڭ بازار قۇرۇش كۈيىنى ياڭراتماقتا:

- شىنجاڭ ئوتتۇرا ئاسىياغا، غەربىي ئاسىياغا، ياۋروپا بازارلىرىغا يۈزلەنگەن ئېكسپورت، پىششىقلاپ ئىشلەش بازىسىغا ئايلانغۇسى.

- شەرقتىن كىرگۈزۈپ غەربكە چىقىرىشتىكى ئىستىقبالغا ئىگە ترانزىت بازىسىغا ئايلانغۇسى.

- ئوتتۇرا ئاسىيا رايونىدىكىلەرنىڭ مال سېتىۋېلىش مەركىزىگە ئايلانغۇسى.

بەزىلەر يۈرەكلىك ھالدا، شىنجاڭنى سىنگاپور، شياڭگاڭغا ئوخشاش «ئەركىن سودا پورتى» قىلىپ قۇرغىلى بولامدۇ- يوق؟ دەپ تەسەۋۋۇر قىلىشماقتا.

بۇ، شىنجاڭدا قانداق بولاركىن؟!

لىيۇ بىڭ

دېڭ شياۋچېن

كۈيباغ رايونلۇق يېزا ئىگىلىك شۆبە بانكىسى 5 مىليون يۈەنلىك ئامانەت توپلاش ئۆتكىلىدىن بۆسۈپ ئۆتتى

پوسكام ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ كۈيباغ رايونلۇق شۆبىسى ئامانەت توپلاش كۆرسەتكۈچىنى ئىش ھەققىگە باغلاش، ئامانەت توپلاش بىلەن قەرز پۇل تارقىتىشنى ماسلاشتۇرۇش، مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش قاتارلىق تارقاق پۇل ئامانەت توپلاشنى يېڭى سەۋىيە ياراتتى.

[illegible]

گوسمانجان گۇمەر

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باج ئوغرىلىغان، باج تاپشۇرۇشقا قارشى چىققان جىنايەتچىلەرنى جازالاش توغرىسىدىكى قوشۇمچە بەلگىلىمىسى

1992-يىلى 9-ئاينىڭ 4-كۈنى 7-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 27-سانلىق يىغىنىدا ماقۇللاندى

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ بۇيرۇقى

61-نومۇرلۇق

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باج ئوغرىلىغان، باج تاپشۇرۇشقا قارشى چىققان جىنايەتچىلەرنى جازالاش توغرىسىدىكى قوشۇمچە بەلگىلىمىسى» جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى 7-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 27-سانلىق يىغىنىدا 1992-يىلى 9-ئاينىڭ 4-كۈنى ماقۇللىنىپ ئېلان قىلىندى، 1993-يىلى 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن ئېتىبارەن يولغا قويۇلسۇن.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى

ياڭ شاڭكۇن

1992 - يىلى 9 - ئاينىڭ 4 - كۈنى

باج ئوغرىلىغان، باج تاپشۇرۇشقا قارشى چىققان جىنايەتچىلەرنى جازالاش ئۈچۈن جىنايى ئىشلار قانۇنىغا تۆۋەندىكىچە قوشۇمچە بەلگىلىمە كىرگۈزۈلدى:

1. باج تاپشۇرغۇچىلار ھېساب دەپتەر، ھېسابقا چۈشۈرۈش ئىسپاتلىرىنى ئويدۇرۇپ چىقىش، ئۆزگەرتىش، يوشۇرۇش، ئۆز مەيلىچە كۆيدۈرۈۋېتىش، ھېساب دەپتىرىگە چىقىمنى كۆپ خاتىرىلەش ياكى كىرىمنى خاتىرىلىمەسلىك، ئاز خاتىرىلەش ياكى باج تاپشۇرۇش ئۇلتىماسىنى ساختا مەلۇم قىلىش ۋاسىتىسى ئارقىلىق تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك باجنى تاپشۇرمىسا ياكى ئاز تاپشۇرسا، باج ئوغرىلىغانلىق بولىدۇ. ئوغرىلىغان باج سوممىسى تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك باجنىڭ ئون پىرسەنتىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلىسە، شۇنداقلا ئوغرىلىغان باج سوممىسى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشسا ياكى باج ئوغرىلاش سەۋەبىدىن باج ئورگانلىرى ئىككى قېتىم مەمۇرىي جازا بەرگەندىن كېيىنمۇ باج ئوغرىلىغان بولسا، ئۈچ يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى ياكى تۇتۇپ تۇرۇپ ئەمگەككە سېلىش جازاسى بېرىلىدۇ ھەمدە ئوغرىلىغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ؛ ئوغرىلىغان باج سوممىسى تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك باج سوممىسىنىڭ 30 پىرسەنتىدىن ئاشسا، يەنى ئوغرىلىغان باج سوممىسى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشسا، ئۈچ يىلدىن يۇقىرى، يەتتە يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى بېرىلىدۇ ھەمدە ئوغرىلىغان

سادىر قىلغان بولسا، 2-ماددىدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن جەرىمانە قويۇلىدۇ ھەمدە بىۋاسىتە جاۋابكارلىقى بار مەسئۇل كىشىگە ۋە باشقا بىۋاسىتە جاۋابكارلارغا ئۈچ يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى ياكى تۇتۇپ تۇرۇپ ئەمگەككە سېلىش جازاسى بېرىلىدۇ.

4. باج تاپشۇرغۇچى باج خادىملىرىغا پارا بېرىپ، تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك باجنى تاپشۇرمىسا ياكى ئاز تاپشۇرسا، ئۇلارنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى پارىخورلۇق جىنايىتى قاتارىدا سۈرۈشتۈرۈلىدۇ ھەمدە تاپشۇرمىغان ياكى ئاز تاپشۇرغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ.

5. كارخانا كەسپىي ئورۇنلار ئۆزلىرى ئىشلەپچىقارغان ياكى باشقۇرغان تاۋارلار توغرىسىدا يالغان ئېكسپورت مەلۇماتى بېرىش قاتارلىق ئالدامچىلىق ۋاسىتىلىرىنى قوللىنىپ، دۆلەت قايتۇرۇپ بەرگەن ئېكسپورت بېجىنى ئالدامچىلىق بىلەن ئېلىۋالغان بولسا، سوممىسى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشقانلارغا ئالداپ ئېلىۋالغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ ھەمدە بىۋاسىتە جاۋابكارلىقى بار مەسئۇل كىشىلەرگە ۋە باشقا بىۋاسىتە جاۋابكارلارغا ئۈچ يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى ياكى تۇتۇپ تۇرۇپ ئەمگەككە سېلىش جازاسى بېرىلىدۇ.

ئالدىنقى تارماقتا بەلگىلەنگەندىن باشقا ئورۇنلار ياكى شەخسلەر دۆلەت قايتۇرۇپ بېرىدىغان ئېكسپورت بېجىنى ئالدامچىلىق بىلەن ئېلىۋالغان بولسا، ئۇلارنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى ئالدامچىلىق جىنايىتى بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ ھەمدە ئالدامچىلىق بىلەن ئېلىۋالغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ؛ ئورۇنلار مۇشۇ تارماقتىكى جىنايەتنى ئۆتكۈزسە جەرىمانە قويۇلغاندىن باشقا، بىۋاسىتە جاۋابكارلىقى بار مەسئۇل كىشىلەر ۋە باشقا بىۋاسىتە جاۋابكارلارنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى ئالدامچىلىق جىنايىتى بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

6. زوراۋانلىق ۋە تەھدىت سېلىش ئۇسۇلى ئارقىلىق باج تاپشۇرۇشنى رەت قىلسا، باج تاپشۇرۇشقا قارشى چىققانلىق ھېسابلىنىپ، ئۈچ يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى ياكى تۇتۇپ تۇرۇپ ئەمگەككە سېلىش جازاسى بېرىلىدۇ ھەمدە تاپشۇرمىغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ؛ قىلمىشى ئېغىر بولغانلارغا ئۈچ يىلدىن

بېيجىڭ 1 - تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى يىغىلىش ئۆتكۈزۈپ، مەكتەپ قۇرۇلغانلىقىنىڭ 80 يىللىقىنى تەبرىكلىدى

لى پېڭ زۇڭلى مەكتەپ قۇرۇلغانلىقىنى تەبرىكلەپ: «ئەجىر قىلغاچ باغۋەنلەر، مېۋە بەردى كۆچەتلەر» دەپ بېغىشلىما يېزىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 6 - سېنتەبىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو ۋە چەتئەللەرگە مەشھۇر بېيجىڭ 1- تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى بۈگۈن يىغىلىش ئۆتكۈزۈپ، مەكتەپ قۇرۇلغانلىقىنىڭ 80 يىللىقىنى تەبرىكلىدى.

گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ مەكتەپ قۇرۇلغانلىقىنىڭ 80 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن: «ئەجىر قىلغاچ باغۋەنلەر، مېۋە بەردى كۆچەتلەر» دەپ بېغىشلىما يېزىپ بەردى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى لى شىمىڭ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋەييۈەنجاڭى لېي جيېچيۇڭ قاتارلىقلارمۇ ئايرىم-ئايرىم ھالدا بېغىشلىما يېزىپ بەردى.

1920 - يىلدىن 1921 - يىلغىچە بۇ مەكتەپتە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان يولداش دېڭ يىڭچاۋ ھايات ۋاقتىدا بۇ مەكتەپنىڭ تۇنجى ئايال ئوقۇتقۇچىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن تەبرىك خېتى يېزىپ بەرگەن. خەتتە:«بېيجىڭ 1 - تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى باشلانغۇچ مەكتەپ بولسىمۇ، كىچىك دېگىلى بولمايدۇ. ئۇ بۈنىڭدىن 60 يىل ئىلگىرى مەملىكەت بويىچە بىر قەدەر داڭلىق ياخشى مەكتەپ ئىدى. مەكتەپتە ياخشى مەكتەپ ئىستىلى ۋە ئوقۇتۇش ئىستىلى ھەمدە مەكتەپ باشقۇرۇش ئەنئەنىسى بار ئىدى. مەكتەپنىڭ ياخشى باشقۇرۇلغانلىقىدىكى ئاچقۇچ رەھبەرلەرنىڭ تەدبىرلىك بولغانلىقى، مەكتەپتە باشتىن - ئاخىر سۈپىتى ياخشى، كەسپىي سەۋىيىسى يۇقىرى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنىڭ بولغانلىقىدا.» دەپ يېزىلغان.

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋەييۈەنجاڭى لياۋ خەنشېڭ ھەمدە ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، بېيجىڭ شەھىرىنىڭ ئالاقىدار مەسئۇللىرى بۈگۈنكى تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتناشتى.

بېيجىڭ 1 - تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى 1912 - يىل 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنى قۇرۇلغان. مەكتەپ باشتىن - ئاياغ «تىرىشچان بولۇش، مەدەنىيەتلىك بولۇش، ساغلام بولۇش» نى مەكتەپ باشقۇرۇش مەقسىتى قىلىپ، بىر يۈرۈش ئىلمىي ئادەم تەربىيىلەش تۈزۈمى ۋە ئۇسۇلىنى شەكىللەندۈردى. بۇ مەكتەپ 80 يىلدىن بۇيان مەملىكىتىمىزگە چيەن شۈسېن، جاڭ ۋېنسۇڭلارغا ئوخشاش 10 مىڭدىن ئارتۇق ياراملىق كىشىنى يېتىشتۈرۈپ بەردى. ھازىر بېيجىڭ شەھىرىدىكى بۇ نۇقتىلىق باشلانغۇچ مەكتەپتە 30 سىنىپ، 1745 ئوقۇغۇچى، 102 ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچى بار.

لياۋياڭدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىم تاغلىق رايوندىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىغا ياردەم بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 1 - سېنتەبىر خەۋىرى. 8 - ئاينىڭ 15 - كۈنى، ئازادلىق ئارمىيىنىڭ لياۋياڭدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسمىنىڭ سىياسىي كومىسسارى شېڭ جيەنچىڭ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى نامرات تاغلىق رايون - لياۋياڭ ناھىيىسىنىڭ جىدوگۇ مانجۇ مىللىي يېزىسىغا بېرىپ، پۈتۈن تۈەندىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ئىئانە قىلغان 1500 يۈەندىن ئارتۇق پۇل، يوتقان - كۆرپە ۋە ئوقۇغۇچىلار سومكىسى قاتارلىق نەرسىلەرنى جىن شيۇكۈن قاتارلىق تۆت نەپەر ئازسانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىسىغا ھەدىيە قىلدى. ئوقۇغۇچىلار بۇ نەرسىلەرنى ئالغاندىن كېيىن كۆزىگە ياش ئېلىپ، ئىنتايىن تەسىرلەندى.

جىن شيۇكۈن قاتارلىق تۆت ئوقۇغۇچىنىڭ ئۈچى بۇ يىل ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئۆتكەن، بىرى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە كۆچكەن بولسىمۇ، ئائىلە قىيىنچىلىقى بولغاچقا، ئوقۇشتىن قېپقېلىش خەۋپىگە دۇچ كەلگەندى. يېقىندا سىياسىي كومىسسار شېڭ جيەنچىڭ قاتارلىق يولداشلار بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، دەرھال پۈتۈن تۈەندىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ئىچىدە «بىر قاپ تاماكىنى ئاز چېكىپ، مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. قىسىم باشلىقلىرى باشلامچىلىق بىلەن 20 يۈەندىن پۇل ئىئانە قىلدى، شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن تۈەندىكى كوماندىر - جەڭچىلەر سەپەرۋەرلىككە كېلىپ، ئىككى كۈندىلا 1500 يۈەندىن ئارتۇق پۇل ۋە باشقا بۇيۇملارنى ئىئانە قىلدى.

جىن شيۇكۈن قاتارلىق ئاز سانلىق مىللەت ساۋاقداشلار تىرىشىپ ئۆگىنىپ، ئەلا نەتىجىسى بىلەن سۆيۈملۈك كىشىلەر ئازادلىق ئارمىيىنىڭ مېھىر - شەپقىتىگە جاۋاب قايتۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

جېڭجۇ شەھىرى جەمئىيەتتىكى كۈچلەردىن پايدىلىنىپ مەكتەپ ئاچتى

خېنەن ئۆلكىسى جېڭجۇ شەھىرىنىڭ جەمئىيەتتىكى كۈچلەردىن پايدىلىنىپ مەكتەپ ئېچىش ئىشى ساغلام راۋاجلانماقتا.

چىڭخەي ئۆلكىسىنىڭ سودا بازىرى بىلەن ئالاقىدار، بىر - بىرىنى تولۇقلاش رولىنى ئوينايدىغان ئوبوروت يولىغا قەدەم قويىدى.

مۇھىت يارىتىلىپ، يەرلىك تاۋارلارنى توپلاش ۋە تارقىتىش ئىقتىدارى زور دەرىجىدە كۈچەيتىلىپلا قالماي، ھەر قايسى جەمئىيەتلەردىكى

سوممىسى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشسا، ئۈچ يىلدىن يۇقىرى، يەتتە يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى بېرىلىدۇ ھەممە ئوغرىلىغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ.

باج يىغىۋېلىش مەجبۇرىيىتىنى ئۆتكۈچلەر يۇقىرىدا ئېيتىلغان ۋاستىلەرنى قوللىنىپ، تۇتۇپ قېلىنغان، يىغىۋېلىنغان باج سوممىسىنى تاپشۇرمىسا ياكى ئاز تاپشۇرسا، سوممىسى تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك باجنىڭ ئون پىرسەنتىدىن ئاشسا ھەممە 10 مىڭ يۈەندىن ئاشسا، يۇقىرىقى تارماقتىكى بەلگىلىمە بويىچە جازالىنىدۇ.

يۇقىرىقى ئىككى تارماقتا ئېيتىلغان قانۇنغا خىلاپ ھەرىكەتلەرنى كۆپ قېتىم سادىر قىلغانلار جازالانمىغان بولسا، ئۇلارنىڭ ئوغرىلىغان بېجى جەملەپ ھېسابلىنىدۇ.

2. باج تاپشۇرغۇچى تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك باج سوممىسىغا قەرزدار بولۇپ قالغاندا، مال-مۈلكىنى يۆتكىۋېتىش ياكى يوشۇرۇش ۋاستىلىرى ئارقىلىق باج تارماقلىرىنى قەرزدار بولۇپ قالغان باجنى يىغىۋېلىشقا ئامالسىز ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويسا، سوممىسى 10 مىڭ يۈەندىن يۇقىرى، 100 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن بولغانلارغا ئۈچ يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى ياكى تۇتۇپ تۇرۇپ ئەمگەككە سېلىش جازاسى بېرىلىدۇ ھەممە قەرزدار بولۇپ قالغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ؛ سوممىسى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشسا، ئۈچ يىلدىن يۇقىرى، يەتتە يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى بېرىلىدۇ ھەممە قەرزدار بولۇپ قالغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ.

3. كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار 1-، 2-ماددىدىكى جىنايەتلەرنى

...جەرىمانە قويۇلىدۇ؛ قىلمىشى ئېغىر بولغانلارغا ئۈچ يىلدىن يۇقىرى، يەتتە يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى بېرىلىدۇ ھەممە تاپشۇرمىغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلىدۇ.

زوراۋانلىق ئۇسۇلى ئارقىلىق باج تاپشۇرۇشقا قارشى چىقىپ، كىشىلەرنىڭ ئېغىر زەخىملىنىش ياكى ئۆلۈشىگە سەۋەبچى بولغانلار زەخىملەندۈرۈش جىنايىتى، قاتىللىق جىنايىتى بويىچە ئېغىرلىتىپ جازالىنىدۇ ھەممە ئالدىنقى تارماقتىكى بەلگىلىمەلەر بويىچە جەرىمانە قويۇلىدۇ.

7. باج ئورگانلىرى مۇشۇ بەلگىلىمىدىكى جىنايەتنى ئۆتكۈزگەنلەرنىڭ تاپشۇرمىغان، ئاز تاپشۇرغان، قەرزدار بولۇپ قالغان، تاپشۇرۇشنى رەت قىلغان ياكى ئالدامچىلىق بىلەن ئېلىۋالغان باج سوممىسىنى سۈرۈشتە قىلىپ يىغىۋالىدۇ. باج ئورگانلىرى قانۇن بويىچە جىنايى جازادىن كەچۈرۈم قىلىنغانلارنىڭ تاپشۇرمىغان، ئاز تاپشۇرغان، قەرزدار بولۇپ قالغان، تاپشۇرۇشنى رەت قىلغان ياكى ئالدامچىلىق بىلەن ئېلىۋالغان باج سوممىسىنى سۈرۈشتە قىلىپ يىغىۋالغاندىن باشقا، تاپشۇرمىغان، ئاز تاپشۇرغان، قەرزدار بولۇپ قالغان، تاپشۇرۇشنى رەت قىلغان ياكى ئالدامچىلىق بىلەن ئېلىۋالغان باج سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويىدۇ.

8. بۇ بەلگىلىمە 1993-يىلى 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن ئېتىبارەن يولغا قويۇلىدۇ.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 5-سېنتەبىر تېلېگراممىسى)

جەمئىيەتتىكى كۈچلەردىن پايدىلىنىپ مەكتەپ ئېچىش ئىشى ساغلام راۋاجلانماقتا.

ھازىر بۇ شەھەردە ئۆلكىنىڭ ئىچى-سىرتىدىن كەلگەن 36 مىڭدىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى جەمئىيەتتىكى كۈچلەر ئاچقان 234 مەكتەپتە بىلىم تەربىيىلەنمەكتە.

جېڭجۇ شەھىرى جەمئىيەتتىكى كۈچلەرگە تايىنىپ مەكتەپ ئېچىشنى 80-يىللارنىڭ باشلىرىدا باشلىغان. مەكتەپ ئاچقانلار، ئاسامەن، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار، دېموكراتىك پارتىيە-گۇرۇھلار، كارخانا-كەسپىي ئورۇنلار ۋە شەخسلەردىن ئىبارەت. بۇ مەكتەپلەر ھەر خىل شەكىلدە بولۇپ، مەدەنىيەت بىلىملىرىنى تولۇقلاش كۇرسى، تەكرارلاش كۇرسى، يەنە ئەمەلىي تېخنىكا، كەسپىي تېخنىكا كۇرسى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ كۇرسلاردا ئوقۇغانلار ھەم كۆپ پەن بويىچە بىلىم ئالىدۇ، ھەم يەككە پەننى تاللاپ ئۆگىنىدۇ. يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان، جەمئىيەتتىكى كۈچلەر ئاچقان بۇ مەكتەپلەر دۆلەتتىن پۇل ياكى شتات تەلەپ قىلماي، جەمئىيەتكە جىددىي ئېھتىياجلىق ئىختىساس ئىگىلىرىدىن 287 مىڭدىن ئارتۇق كىشىنى تەربىيىلەپ بەردى.

چىڭخەي بازار سىستېمىسىغا تايىنىپ بىكىنمە ھالەتتىن قۇتۇلدى

سودا بازىرى سىستېمىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشىغا ئەگىشىپ، ئىچكى قۇرۇقلۇققا جايلاشقان چىڭخەي ئۆلكىسى بىكىنمە ھالەتتىن قۇتۇلۇپ، تاۋار ئىگىلىكى

...نوينايدىغان ئوبوروت يولىغا قەدەم قويدى.

چىڭخەي ئۆلكىسىنىڭ سودا بازىرى مېخانىزمىنىڭ مۇكەممەللىشىشى ۋە راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ، ئۆلكە بويىچە شەھەر-يېزىلارنىڭ تاۋار ئوبوروت دائىرىسى كېڭەيتىلدى، ئوچۇر تويلاش قەدىمى تېزلىتىلدى، شۇنداقلا باراۋەرلىك ئاساسىدا رىقابەتلىشىدىغان ياخشى ئىچكى-تاشقى ۋە تارقىتىش ئىقتىدارى زور دەرىجىدە كۈچەيتىلىپلا قالماي، ھەر قايسى جەمئىيەتلەردىكى مال-ئەشيالارمۇ جەلپ قىلىندى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا، چىڭخەي ئۆلكىسىنىڭ شەھەر-يېزا سودا بازارلىرىدا سېتىلغان ئاشلىق، ماي، گۆش، تۇخۇم، ئۆي قۇشلىرى ۋە كۆكتات قاتارلىق ئاساسلىق تاۋارلار بولتۇرقىدىن 26 مىڭ 800 توننا ئېشىپ كەتتى.

ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش توغرىسىدا ئېلان

ئاپتونوم رايونلۇق پەن-تېخنىكا تەرجىمە-تەھرىر كومىتېتى سىرتتىن ئوقۇش مەركىزى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى چوڭلار ئالىي مائارىپ باشقارمىسىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن تۆۋەندىكى كەسىپلەرگە پۈتۈن كۈنلۈك كونسۇلتاتسىيە سىنىپى ئاچىدۇ.

1. قوبۇل قىلىنىدىغان كەسىپلەر:

(1) خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە تەرجىمانلىق كەسپى.

(2) بوغالتىرلىق كەسپى.

2. ئوقۇش مۇددىتى ۋە راسخوتلىرى:

ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل، بىر يىللىق ئوقۇش راسخوتى 700 يۈەن، ياتاق راسخوتى 300 يۈەن، ماتېرىيال راسخوتى 60 يۈەن، ئوقۇغۇچىلار ئىككى يىللىق راسخوتىنى بىرلا ۋاقىتتا تاپشۇرۇشى ھەممە ياتاق راسخوتى، ئاشلىق بېلەت ۋە يوتقان-كۆرپىنى ئۆزلىرى ئېلىپ كېلىشى كېرەك.

3. قوبۇل قىلىش ئوبيېكتى:

1. 92-يىلى ئالىي مەكتەپلەرگە ئىمتىھان بېرىپ ئۆتەلمىگەن، 220 دىن يۇقىرى نومۇر ئالغانلاردىن تاللاپ قوبۇل قىلىنىدۇ.

ئوقۇغۇچىلار ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بەرگەنلەردىن ئېلىنىدىغان بىرتۇتاش ئىمتىھانغا قاتناشتۇرۇلىدۇ. لاياقەتلىك بولغانلارغا ئاپتونوم رايونلۇق ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگەنلەردىن ئىمتىھان ئېلىشقا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى تەرىپىدىن ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى بېرىلىدۇ.

ئوقۇش 9-ئاينىڭ 21-كۈنى باشلىنىدۇ. ئالاقىلەشكۈچى: ۋەلى رېشىت.

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھەرلىك «ئىتتىپاق» يولى 50-نومۇر، تېلېفون نومۇرى: 262216.

قەبرە كۆچۈرۈش توغرىسىدا ئېلان

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك شەھەر لايىھەلەشنى باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق، رادىئو-تېلېۋىزىيە نازارىتىنىڭ شەرقىي جەنۇبىدىكى يەر قۇرۇلۇش قىلىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. ئومۇمەن مۇشۇ دائىرىدىكى قەبرىلەرنى گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئۈرۈمچى شەھەرلىك مۇسۇلمانلار دەپنە ئىدارىسى بىلەن ئالاقىلىشىپ، بىر ئاي ئىچىدە يېڭى قەبرىستانلىققا يۆتكىشىنى سورايمىز. ۋاقتى ئۆتۈپ كەتسە، ئىگە-چاقىسىز قەبرە دەپ قاراپ مۇسۇلمانلار ئىدارىسى ۋەكالىتەن كۆچۈرۈۋېتىدۇ.

ئالاھىدە ئۇقتۇرۇش قىلىندى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك مۇسۇلمانلار دەپنە ئىدارىسى. ئورنى: شەرقىي «خوتەن» يولى 5-نومۇر. تېلېفون نومۇرى: 516700، ئالاقىلەشكۈچى: قادىر.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولۇپ، كېيىن ئازراق يامغۇر ياغىدۇ. تېمپېراتۇرا: 10°C — 28°C بولىدۇ، بەش بال شامال چىقىدۇ.

خەلقئارادا ئالتۇن مېدال مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن

يۈننەن گۈل چېكى - شىزاڭ ميېر گىياسى جەۋھىرى

خۇڭدا — سىزنىڭ ھەقىقىي ئېھتىياجىڭىز

ئىقتىدارى

• قان ئېسىمنى تەڭشەيدۇ، قاندىكى ماي تەركىبىنى تۆۋەنلىتىدۇ، قاندا مايسىمان تەركىب بەك كۆپىيىپ كېتىش كېسەللىكى قاتارلىق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ ۋە ئۇنىڭغا شىپا بولىدۇ.

• تاجىسمان قىزىل قان تومۇردىكى قان مىقدارىنى كۆپەيتىدۇ، قىزىل قان تومۇرى قېتىشىش كېسەللىكى ۋە يۈرەككە قان يېتىشمەسلىك كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ ۋە ئۇنىڭغا شىپا بولىدۇ.

• مەزى بېزى ياللۇغى ۋە ياشانغانلارنىڭ مەزى بېزى چوڭىيىپ كېتىش كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ ۋە ئۇنىڭغا شىپا بولىدۇ.

• يىلىكنىڭ قان ھاسىل قىلىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىدۇ، خىمىيىلىك داۋالاش ۋە رادىئاكتىپ نۇردىن پەيدا بولغان ئاق قان ھۈجەيرىسى ئازىيىپ كېتىش كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ ۋە ئۇنىڭغا شىپا بولىدۇ.

• بەدەننىڭ ئىممۇنىتېت كۈچىنى ئاشۇرىدۇ، ئۇيقۇنى ياخشىلايدۇ، چارچاشنى تۈگىتىدۇ.

تېلېفون نومۇرى: 81380، 81565 تېلېگراما نومۇرى: 4093، پوچتا نومۇرى: 650118

ئادرېسى: يۈننەن ئۆلكىسى كۈنمىڭ شەھىرى «خەلق» غەربىي يولى 63-نومۇر.

ساتقۇچى ئورۇن: ئۈرۈمچى يېڭى، ئالاھىدە دورىلار سودا دۇكىنى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك دورا ماتېرىياللىرى شىركىتى، ئۈرۈمچى تىببىي دورا شىركىتى، تىببىي دورا پونكىتى، دورا ماتېرىياللىرى پونكىتى، شىنجاڭدىكى ھەرقايسى تىببىي دورا، دورا ماتېرىياللىرى شىركىتى، تىببىي دورىلارنى پارچە سېتىش دۇكانلىرىدا سېتىلىدۇ.

زاۋۇتنىڭ ئۈرۈمچى شەھىرىدە دائىمىي تۇرۇشلۇق ئىش بېجىرىش ئورنى: قورallyق ساقچى قىسىملىرى زوڭدۈيى يېنىدىكى «ئاققۇ كۆلى» مېھمانخانىسىنىڭ 809-نومۇرلۇق ئۆيىدە.

ئالاقىلەشكۈچى: جى يۇڭ، ۋاڭ يۈڭچۈن

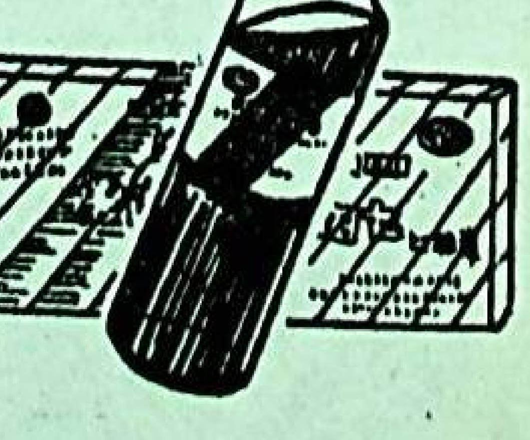

جۇڭگو يۈننەن كۈنمىڭ «خۇڭدا» دورا زاۋۇتى

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报
(维文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65 — 0002 /Z
(ۋەكالەت نومۇرى: 1— 57)

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۈ سان 6 بەت)

1992 - يىل
سېنتەبر
25
جۈمە

لى پېڭ ناھىيە دەرىجىلىك ئاپپاراتلارنى ئىسلاھ قىلىش سىناق نۇقتىلىرى خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىدا مۇنداق دېدى:

ئاپپاراتلارنى ئىسلاھ قىلىش پۇرسىتى پىشىپ يېتىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23 - سېنتەبر تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن مەملىكەتلىك ناھىيە دەرىجىلىك ئاپپاراتلارنى ئىسلاھ قىلىش سىناق نۇقتىلىرى خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىغا قاتناشقان يولداشلار بىلەن سۆھبەتلەشكەندە، ئاپپاراتلارنى ئىسلاھ قىلىش ۋەزىيىتىنىڭ تەقەززاسى، ئومۇمىيۈزلۈك ئىسلاھ قىلىش پۇرسىتى پەيدىنپەي پىشىپ يېتىلدى، دېدى.

لى پېڭ سۆھبەت يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئاپپارات ئىسلاھاتىنىڭ مەقسىتى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىپ ۋە راۋاجلاندۇرۇپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى ئورنىتىش ئېھتىياجىغا ئۇيغۇنلىشىپ، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت.

ئۇ مۇنداق دېدى: ھازىر ناھىيە دەرىجىلىك ئاپپاراتلارنى ئىسلاھ قىلىش سىناق خىزمىتى خېلى ياخشى باشلاندى، ۋەزىيەت ناھايىتى ياخشى، مەملىكەت بويىچە سىناق قىلىنغان ناھىيىلەر 350 تىن ئاشتى ھەم نۇرغۇن ياخشى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. بىز مۇشۇ ئاساستا رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، سىناق نۇقتىلىرىنى كېڭەيتىپ، يۈرۈشلەشتۈرۈپ ئېلىپ بېرىپ، ھەر دەرىجىلىك ئاپپاراتلار ئىسلاھاتىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈپ، ئۇنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشقا خىزمەت قىلدۇرۇشىمىز لازىم. بۇ يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كەچۈرگەندە قىلغان سۆزى ۋە مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۇروسى ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇشنىڭ كونكرېت ئىپادىسى.

لى پېڭ ئاپپارات ئىسلاھاتىدا يۇقىرى تۆۋەننى يۈرۈشلەشتۈرۈش مەسىلىسى ئۈستىدە توختىلىپ: يۇقىرى دەرىجىلىك كەسپىي مەسئۇل تارماقلار ھوقۇقنى تۆۋەنگە بېرىشى، تۆۋەننىڭ ئىسلاھاتىنى قوللىشى، تۆۋەننىڭ ئىسلاھاتىغا ئارىلىشىۋالماسلىقى كېرەك، دېدى.

لى پېڭ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئاپپارات ئىسلاھاتىدا جەزمەن ھۆكۈمەت بىلەن كارخانىنى ئايرىۋېتىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش كېرەك، ھۆكۈمەت تارماقلىرى ئەمدى كارخانىلارنى بىۋاسىتە باشقۇرماسلىقى كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ئومۇمىي جەھەتتىن باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، فۇنكسىيىدە بۆرۈلۈش قىلىپ، ئاپپاراتلارنى ئىخچاملاپ، «ئاپپارات كىچىك، مۇلازىمەت چوڭ بولۇش» نى يولغا قويۇپ، خىزمەت ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش لازىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئاپپارات ئىسلاھاتىدا دۆلەت ئورگانلىرى ھۆكۈمەت خىزمەتچىسى تۈزۈمىنى پەيدىنپەي يولغا قويىدۇ. ھازىر ھۆكۈمەت خىزمەتچىسى تۈزۈمىگە ئالاقىدار نىزام تۈزۈلۈپ بولدى، تەستىقلانغاندىن كېيىن باسقۇچلۇق ھالدا يولغا قويۇلىدۇ.

لى پېڭ ئاخىرىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپپارات ئىسلاھاتى چوڭ ئىش، ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر ئاپپارات ئىسلاھاتى خىزمىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خىزمەتنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، رەھبەرلىكنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىشى كېرەك.

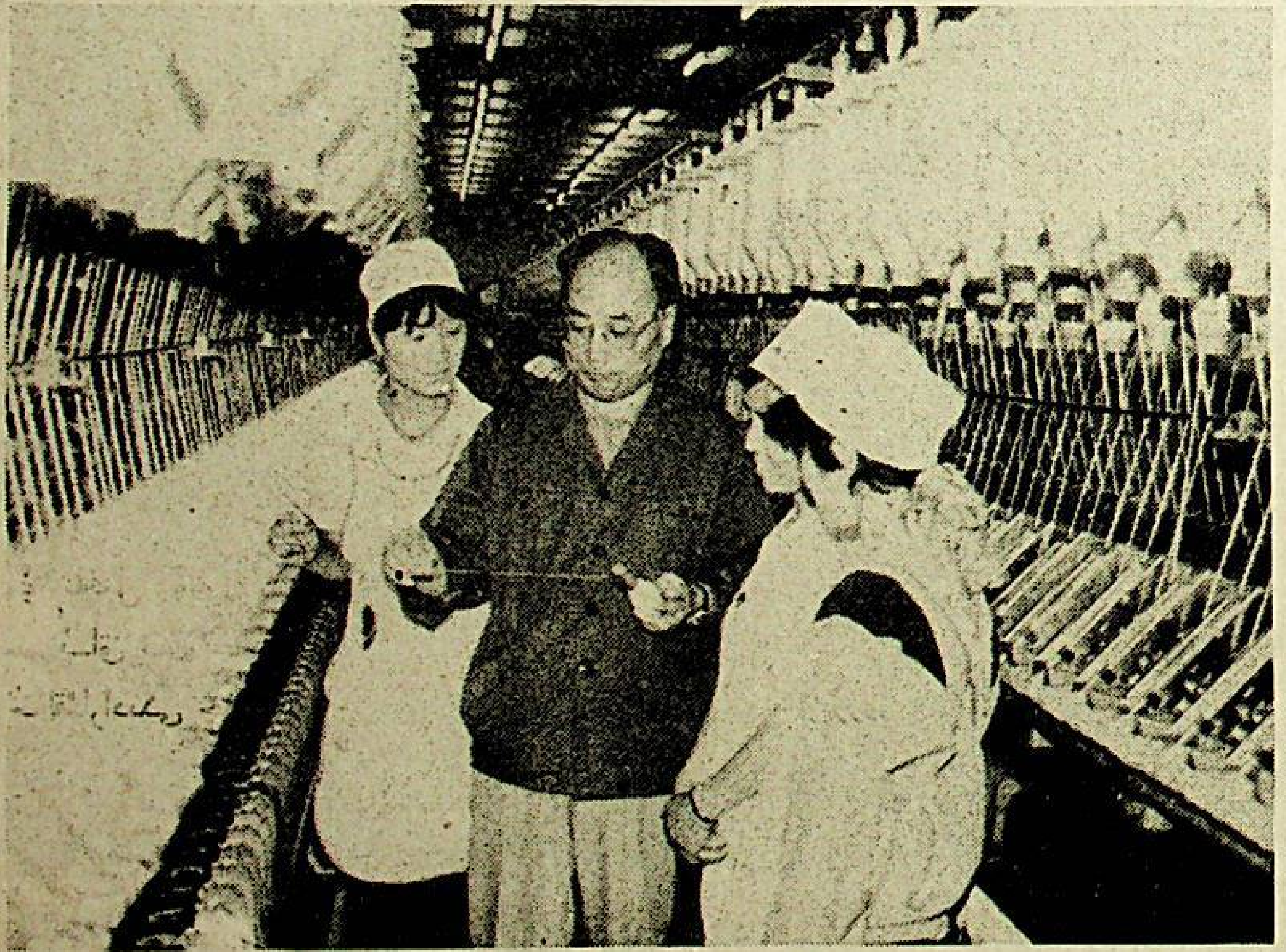

مەملىكەتلىك «1 - ماي» ئەمگەك مېدالىغا ئېرىشكەن شىنجاڭ 1 - ئىيۇل توقۇمىچىلىق باش زاۋۇتى 2 - پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنىڭ باشلىقى لۇ يۈەنيۈەن (ئوتتۇرىدا) ئۈرۈمچى كېڭەشمىش يىغىنىدىن ئېلىنغان ئۇچۇرلارغا ئاساسەن، مەملىكەت ئىچى ۋە خەلقئارا بازارلارغا كىرگۈزىدىغان يۇقىرى سۈپەتلىك، يۇقىرى ئۆلچەملىك مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىشنى پائال تەشكىللىدى.

سۈرەتتە: ئۇ مەھسۇلاتلارنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز جى جۈنچىڭ فوتوسى

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كەچۈرگەندە قىلغان سۆزىنىڭ روھى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈلۈپ ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەنلىكتىن،

ئۈرۈمچى شەھىرىدە ئېچىۋېتىلگەن ئىقتىسادىي ۋەزىيەت شەكىللەندى

ئۆز مۇخبىرىمىز يەن جىڭ خەۋەر قىلىدۇ: يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كەچۈرگەندە قىلغان سۆزىنىڭ روھى ئىزچىللاشتۇرۇلغان قىسقىغىنا يېرىم يىلدىن بۇيان، چوڭ بىرلەشكەن، ئىشىك كەڭ ئېچىۋېتىلگەن، بازارلار كېڭەيگەن، ئوبوروت جانلانغان ۋەزىيەت ئۈرۈمچى شەھىرىدە پەيدىنپەي شەكىللەندى.

يىلنىڭ بېشىدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكوم ۋە شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كەچۈرگەندە قىلغان سۆزىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش ئارقىلىق، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ، ئىشىكنى غەربكە ئېچىۋېتىشنى مەركەز، ئوتتۇرا ئاسىيا بازارلىرىنى ئېچىشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، «سودىنى ئالدىن راۋاجلاندۇرۇش، كەسىپلەرنى بىرلەشتۈرۈش، سودا ئارقىلىق پۈتكۈل ئىقتىسادقا يېتەكچىلىك قىلىش» فاڭجېنىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، تىرىشىپ ئۈرۈمچى شەھىرىنى سودىسى گۈللەنگەن، تاۋار ئالماشتۇرۇشى تەرەققىي قىلغان، سانائىتى ئۇلغار، پەن - مائارىپتا ئالدىدا ماڭغان، مۇھىتى گۈزەل بولغان، ئاپتونوم رايوننى يېتەكلىيەلەيدىغان، پۈتۈن مەملىكەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان، ياۋروپا - ئاسىياغا تەسىر كۆرسىتەلەيدىغان، سىرتقا يۈزلەندۈرۈلگەن ئىگىلىكنى ئاساس قىلغان خەلقئارا سودا مەركىزى قىلىپ قۇرۇپ چىقىشنى بەلگىلىگەندى.

ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ئارقىلىق تەرەققىيات ...

ئۈرۈمچى شەھىرى 20 گە يېقىن دۆلەت ۋە رايون بىلەن ئىقتىسادىي ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى، پايدىلانغان چەت ئەل مەبلىغى 60 مىليون دوللاردىن ئاشتى؛ دۆلەت ھالقىغان «شىنجاڭ چايدان گۇرۇھى شىركىتى»، «تاغ لەيلىسى ئېلېكترون گۇرۇھى» قۇردى، بىر تۈركۈم كارخانىلار ئوتتۇرا ئاسىيادىكى نۇرغۇن دۆلەتلەرگە بېرىپ، شېرىكلىشىپ زاۋۇت، ماگىزىن قۇردى، كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللاندى، كەلگەن ماتېرىياللارنى پىششىقلاپ ئىشلىدى، ئەمگەك كۈچلىرىنى چەتكە چىقاردى، خەلقئارا بازارلارنى تىرىشىپ ئېچىش بىلەن بىللە، ئۆز رايونىدىكى بازارلارنى ئېچىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئىختىساس ئىگىلىرى، ئەمگەك كۈچلىرى، تېخنىكا، ئۆي - يەر - مۈلۈك، پولات ماتېرىيالى، ئاشلىق، ياغىچ توپ تارقىتىش قاتارلىق بازارلارنى قۇردى. بۇ يىل شەھەر بويىچە يېڭىدىن 300 دىن ئارتۇق ماگىزىن، مېھمانخانا ۋە سودا بازىرى ئېچىلدى، 5000 دىن ئارتۇق تىجارەت يايمىسى ۋە سودا بازىرى، پەن - تېخنىكا بازىرى كۆپەيتىلدى، نۇرغۇن جايلاردا تاۋارلارنى كۆرگەزمە قىلىپ سېتىش زاللىرى، مال زاكاز قىلىش سودا زاللىرى كەينى - كەينىدىن ئېچىلىپ، سودا كېڭىشىش كەيپىياتىنى جانلاندۇردى.

مەركەز ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئېچىۋېتىش دەرىجىسىنى يەنىمۇ كېڭەيتىپ، ئۈرۈمچى شەھىرىدە دېڭىز بويىدىكى ئېچىۋېتىلگەن شەھەرلەرنىڭ ھەر خىل سىياسەتلىرىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا يول قويۇشنى قارار قىلغاندىن كېيىن، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئىسلاھات ...

سودا سارىيى قۇردى. ئۈرۈمچى ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونى كۆپ خىل شەكىللەر ئارقىلىق دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى سودىگەرلەرنى مەبلەغ سېلىشقا جەلپ قىلدى، ھازىر 40 شىركەت مەبلەغ سېلىشقا تىزىملاتتى. ئۇلارنىڭ سالغان ئومۇمىي مەبلىغى 460 مىليون يۈەن، ئۆتۈنۈپ بېرىلگەن يەر 97 مىڭ كۋادرات مېتىر بولدى. خۇسۇسىيلار ئىگىلىكىدىكى «خۇڭدا» شىركىتى 10 مىليون يۈەنگە 50 مىڭ كۋادرات مېتىر يەرنىڭ ئىشلىتىش ھوقۇقىنى سېتىۋالدى، «ۋوگوۋاڭجېك»، «شىسىجىيې» بازىرىدىكى تاۋار بىنادىن 50 يۈرۈشتىن ئارتۇقى سېتىلىپ بولدى؛ ھازىر پەن - تېخنىكا بازىرىغا كىرگەن كارخانىلار 35 بولۇپ، بۇنىڭدا 60 تىن ئارتۇق تۈر بار. مەملىكەتلىك ئۈچقۇن پىلانى نەتىجىلىرى ۋە پاتېنت تېخنىكىسى بويىچە ئۈرۈمچى يەرمەنكە - كېڭىشىش يىغىنى، ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنى ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ سودا پائالىيىتىنى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈردى. مەملىكەتلىك ئۈچقۇن پىلانى نەتىجىلىرى ۋە پاتېنت تېخنىكىسى بويىچە ئۈرۈمچى يەرمەنكە - كېڭىشىش يىغىنىدىكى 38 تۈر ئەمەلىيلىشىپ بولدى. ئۇنىڭغا 66 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى، ئۈرۈمچى كېڭىشىش يىغىنىدا پۈتۈشۈش سوممىسى 130 مىليون دوللارغا يەتتى.

ئىشىكنىڭ ئېچىۋېتىلىشى، سودىنىڭ گۈللىنىشى ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى، 1 - ئايدىن 8 - ئايغىچە شەھەرگە ...

گوۋۇيۈەن ئاخبارات ئىشخانىسى ئاق تاشلىق كىتاب ئېلان قىلدى

... تەۋەلىكى، ۋە كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالى توغرىسىدىكى ھەر ...

سودا مەركىزى قىلىپ قۇرۇپ چىقىشنى بەلگىلىگەندى.

ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ئارقىلىق تەرەققىيات ئىلگىرى سۈرۈلگەنلىكتىن، ئۈرۈمچى شەھىرى ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىشتە يېڭى قەدەم تاشلىدى.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ يېڭى سەھىپىسى

دېڭىز بويىدىكى ئېچىۋېتىلگەن شەھەرلەرنىڭ ھەر خىل سىياسەتلىرىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا يول قويۇش قارار قىلغاندىن كېيىن، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش قەدىمى تېخىمۇ زورايدى. شەھەر رايونىنىڭ مەركىزىگە جايلاشقان شەھەرلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، قاتناش ئىدارىسى قاتارلىق پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئورگان ئىشخانا بىناسىنى بىكارلاپ، سانائەت مەھسۇلاتلىرىنى توپ تارقىتىش بازىرى، تۈرلۈك ماللار

ئىشىكنىڭ ئېچىۋېتىلىشى، سودىنىڭ گۈللىنىشى ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى، 1 - ئايدىن 8 - ئايغىچە شەھەرگە قاراشلىق سانائەت تارماقلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 1 مىليارد 412 مىليون يۈەنگە، سانائەتنىڭ سېتىش ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 1 مىليارد 270 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئۆتكەن يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن %6.3 ۋە يەتتە پىرسەنت ئاشتى.

بىڭتۇەن پەن - تېخنىكا ئىشلىرىدا غايەت زور نەتىجىگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز رىن چىڭ، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جۇ شۈيدۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى پەن - تېخنىكا تۈزۈلمە ئىسلاھاتىغا ئەھمىيەت بېرىپ، پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ ئەقىل - پاراستىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى پائال ئومۇملاشتۇرۇپ، ئۇن يىلدا پەن - تېخنىكا ئىشلىرىدا غايەت زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. 1982 - يىلدىن 1991 - يىلغىچە 1000 خىلدىن ئارتۇق پەن - تېخنىكا نەتىجىسىگە ئېرىشتى. بۇنىڭ ئىچىدە ئالتە تۈر دۆلەت مۇكاپاتىغا، 23 تۈر يېزا ئىگىلىك مىنىسترلىكى مۇكاپاتىغا، 135 تۈر ئاپتونوم رايون مۇكاپاتىغا ئېرىشتى ھەم ئىشلەپچىقىرىشتا قوللىنىلدى. 50 تۈرلۈك مۇھىم پەن تەتقىقات نەتىجىسى ئومۇملاشتۇرۇلۇپ، 2 مىليارد 850 مىليون يۈەن ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى.

«پەن - تېخنىكا ئارقىلىق بىڭتۇەننى گۈللەندۈرۈش» بىڭتۇەن پارتكومىنىڭ ستراتېگىيىلىك تەدبىرى. ئۇلار بىڭتۇەننىڭ ئاساسىي رەھبەرلىرى قوماندانلىق قىلىدىغان، ھەر قايسى تارماقلار قاتناشقان «پەن - تېخنىكا ئارقىلىق بىڭتۇەننى گۈللەندۈرۈش» رەھبەرلىك گورۇپپىسى قۇرۇپ، بىڭتۇەننىڭ پەن - تېخنىكا خىزمىتىدە بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىش، بىر تۇتاش پىلانلاش، بىر تۇتاش ماسلاشتۇرۇشنى يولغا قويۇپ، چوڭ - چوڭ مەسىلىلەردە دېموكراتىك ئاساستا مۇزاكىرە قىلىش، تولۇق دەلىللەش ھەم ئىلمىي تەدبىر بەلگىلەشنى يولغا قويدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، پەن - تېخنىكا خادىملىرى ئۇن نەچچە يىلدىن بۇيان تىرىشىپ ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1 - سېپىدە كۈرەش قىلىپ، پىداكارلىق، پىششىق يارىتىش، ئىزدىنىش، ھەمكارلىشىشتىن ئىبارەت ئىلمىي روھ ۋە كەسپىي ئەخلاقنى جارى قىلدۇرۇپ، بىڭتۇەننىڭ پەن - تېخنىكا ئىشلىرىغا كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى.

ئۇن يىلدىن بۇيان، بىڭتۇەن پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى قوللىنىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. 1990 - يىلدىن بۇيان ھەر يىلى 300 مىڭ يۈەن ئومۇملاشتۇرۇش راسخوتى ئاجرىتىپ، پەن - تېخنىكا خادىملىرىنى تەشكىللەپ ئاشلىق، كېۋەز، قىزىلچا، قوغۇن - تاۋۇز ھەم چارۋا، ئۆي قۇشلىرى، ئورمان، ئوت - چۆپنىڭ ئېسىل سورت، نەسىللىرىنى ھەم ئىلغار ئۆستۈرۈش، بېقىش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، كۆپلىگەن پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ۋە يېڭى تېخنىكىنى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىگە ئايلاندۇرۇپ، ئىنتايىن ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

جۇڭگو مېرىنوس قويى (شىنجاڭ بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش تىپى)نى يېتىشتۈرۈش، كۆپەيتىش سىستېمىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشى، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ زىرائەت ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى، «شىنلۇ» چىلگە 1 - نومۇرلۇق، «جۈنمىيەن» 1 - نومۇرلۇق كېۋەز سورتى، «جۈنخەي» 1 - نومۇرلۇق، SC-724 ناملىق شالغۇت كۆممىقوناق قاتارلىق زىرائەت سورتلىرىنىڭ ئومۇملاشتۇرۇلۇشى بىڭتۇەننىڭ ئىقتىسادىنى گۈلەندۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق ناھىيىلىك، شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى خىزمىتى مۇھاكىمە يىغىنى ئاياغلاشتى

ئاپتونوم رايونلۇق ناھىيىلىك، شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى خىزمىتى مۇھاكىمە يىغىنىنىڭ 3 - قېتىملىق يىغىنى 8 - ئاينىڭ 19 - كۈنى كورلا شەھىرىدە ئاياغلاشتى.

يىغىندا يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جەنۇبنى كۆزدىن كەچۈرگەندە قىلغان سۆزىنى يېتەكچى قىلىپ، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ئارقىلىق، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ ئۇگۇشلۇق راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ۋە ئىلگىرى سۈرۈش مەسىلىسى مەركەزلىك مۇھاكىمە قىلىندى.

يەن شۇ

ئاسىيا - ياۋروپا ئاپتوموبىل سودا مەركىزى سودا - سانائەت ھەسسىدارلىق شىركىتى قۇرۇلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز كاڭ پىڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونى «ئاسىيا - ياۋروپا ئاپتوموبىل سودا مەركىزى سودا - سانائەت ھەسسىدارلىق شىركىتى» 9 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن توختامغا ئىمزا قويۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. بۇ ئۈرۈمچى ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونى قۇرۇلغاندىن بۇيان تىزىمغا ئېلىنغان 58 - شىركەت. بۇ شىركەت دۆلەتنىڭ تەرەققىيات رايونىغا تۈزۈپ بەرگەن ئېتىبار بېرىش سىياسىتىدىن پايدىلىنىپ، ئاپتوموبىل سودا بازىرى قۇرۇپ، ئاساسەن يېڭى - كونا ئاپتوموبىل قۇراشتۇرۇش، ئاپتوموبىل سودىسى، زاپچاسلارنى سېتىش، ئاپتوموبىل ۋە ئاپتوموبىل زاپچاسلىرىنىڭ ئىمپورت - ئېكسپورت سودىسى قاتارلىق كەسپلەر بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ھەم بىر تۇتاش مۇلازىمەت بىلەن تەمىنلەيدۇ.

گوۋويۈەن ئاخبارات ئىشخانىسى ئاق تاشلىق كىتاب ئېلان قىلدى

شىزاڭنىڭ ئىگىلىك ھوقۇق تەۋەلىكى ۋە كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالى توغرىسىدىكى ھەر خىل پىتنە پاسات، بۇرمىلاشلارنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئەربابلارنىڭ ئاتالمىش «شىزاڭ مەسىلىسى»گە دائىر ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشىنىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن، ئاق تاشلىق كىتابتا ھەقىقىي ئەھۋال نۇرغۇن تەپسىلىي ۋە ئېنىق مەلۇماتلار ئارقىلىق ئوبيېكتىپ، ئەينەن ئوتتۇرىغا قويۇلغان

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - سېنتەبىر خەۋىرى. گوۋويۈەن ئاخبارات ئىشخانىسى بۈگۈن بېيجىڭدا «شىزاڭنىڭ ئىگىلىك ھوقۇق تەۋەلىكى ۋە كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالى» توغرىسىدا ئاق تاشلىق كىتاب ئېلان قىلدى.

ئۇزۇندىن بۇيان، دالاي گورۇھى خەلقئارادىكى جۇڭگوغا قارشى كۈچلەر بىلەن ھەمنەپەس بولۇپ، جۇڭگو شىزاڭ رايونىنىڭ تارىخىي ۋە ھازىرقى ئەھۋالى توغرىسىدا خىلمۇ خىل ئېغىزلارنى توقۇپ چىقىپ، جۇڭگونىڭ شىزاڭ رايونىغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئىنكار قىلىپ، شىزاڭنى جۇڭگودىن ئايرىپ چىقىپ كېتىشكە ئورۇنۇپ شىزاڭنىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالىنى خالىغانچە بۇرمىلاپ كەلدى. ھەر خىل پىتنە پاسات، بۇرمىلاشلارنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئەربابلارنىڭ ئاتالمىش «شىزاڭ مەسىلىسى» گە دائىر ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشىنىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن، ئاق تاشلىق كىتابتا ھەقىقىي ئەھۋال نۇرغۇن تەپسىلىي ۋە ئېنىق مەلۇماتلار ئارقىلىق ئوبيېكتىپ، ئەينەن ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

ئاق تاشلىق كىتاب تەخمىنەن 37 مىڭ خەتلىك بولۇپ، سۆز بېشى ۋە ئىككى قىسمىدىن، يەنى 12 پاراگرافتىن تەركىب تاپقان. 1 - قىسمى «شىزاڭنىڭ ئىگىلىك ھوقۇق تەۋەلىكى»، «ئاتالمىش شىزاڭ مۇستەقىللىقىنىڭ كېلىپ چىقىشى»، «دالاي گورۇھىنىڭ بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرى ۋە مەركىزىي ھۆكۈمەتنىڭ سىياسىتى» قاتارلىق ئۈچ پاراگرافقا بۆلۈنگەن، 2 - قىسمى «كونا شىزاڭدىكى فېئودال يانچىلىق تۈزۈمى»، «خەلق جىسمانىي ئەركىنلىككە ئېرىشتى»، «خەلق بەھرىمەن بولىدىغان سىياسىي ھوقۇقلار»، «ئىقتىسادنىڭ راۋاجلىنىشى ۋە خەلق تۇرمۇشىنىڭ ياخشىلىنىشى»، «دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى»، «مائارىپ ۋە مەدەنىيەت تەرەققىياتى»، «خەلقنىڭ ساغلاملىقى ۋە نوپۇسنىڭ كۆپىيىش ئەھۋالى»، «ياشاش مۇھىتىنىڭ قوغدىلىشى»، «دۆلەت شىزاڭنىڭ تەرەققىياتىنى ئالاھىدە قوللىدى» قاتارلىق توققۇز پاراگرافقا بۆلۈنگەن.

ئاق تاشلىق كىتابتا شىزاڭ رايونىنىڭ بىرلىككە كەلگەن جۇڭگونىڭ بىر قىسمى بولۇپ قالغانلىقىغا دائىر ئۇزاق تارىخ نۇرغۇن تارىخىي ماتېرىياللار ئارقىلىق ئىسپاتلاپ بېرىلگەن. جۇڭگودىكى زاڭزۇ، خەنزۇ خەلقلىرىنىڭ مۇناسىۋىتى مىلادىدىن ئىلگىرىلا باشلانغان بولۇپ، تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدە (مىلادى 618 — 907 - يىلغىچە)، زاڭزۇلار بىلەن خەنزۇلارنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋە مەدەنىيەت جەھەتتىكى مۇناسىۋىتى ئىنتايىن قويۇق بولغان، ئاخىرىدا بىرلىككە كەلگەن دۆلەت قۇرۇش ئۈچۈن چوڭقۇر ئاساس سېلىپ بەرگەن. 13 - ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا، شىزاڭ جۇڭگو خەرىتىسىگە رەسمىي كىرگۈزۈلۈپ، جۇڭگو يۈەن سۇلالىسى (مىلادى 1271 — 1368 - يىلغىچە) مەركىزىي ھۆكۈمىتى بىۋاسىتە ئىدارە قىلىدىغان مەمۇرىي رايون بولۇپ قالغان. شۇنىڭدىن كېيىن، جۇڭگودا بىر قانچە سۇلالە ئالماشقان، مەركىزىي ھاكىمىيەت كۆپ قېتىم يەڭگۈشلەنگەن بولسىمۇ، شىزاڭ ئىزچىل تۈردە مەركىزىي ھاكىمىيەتنىڭ باشقۇرۇشىدا بولۇپ كەلگەن.

1368 - يىلى يۈەن سۇلالىسىنىڭ ئورنىنى مىڭ سۇلالىسى ئالغان ۋە شىزاڭنى ئىدارە قىلىش ھوقۇقىغا ۋارىسلىق قىلغان. مەركەز شىزاڭنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدا مەمۇرىي، ھەربىي ئاپپاراتلارنى تەسىس قىلغان، مەسئۇل ئەمەلدارلارنى تەيىنلىگەن. 1644 - يىلى مىڭ سۇلالىسىنىڭ ئورنىنى چىڭ سۇلالىسى ئالغان ۋە شىزاڭنى ئىدارە قىلىشنى يەنىمۇ كۈچەيتكەن. چىڭ سۇلالىسى پادىشاھى زاڭزۇ بۇددا دىنى گېلۇ مەزھىپىدىكى دالاي لاما بىلەن بەنچەن لاماغا ئەمەل بېرىپ، ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى، شىزاڭدىكى سىياسىي ۋە دىنىي ئورنىنى رەسمىي بېكىتكەن؛ شىزاڭدا مەركەزگە ۋەكالىتەن شىزاڭنىڭ يەرلىك مەمۇرىي ئىشلىرىغا

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

كورلا شەھەرلىك «ئىتتىپاق» سودا سارىيى ئاپتونوم رايونلۇق تۈرلۈك ماللار شىركىتىگە قوشۇۋېتىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ خۇڭۋېي، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز يۈەن چىنشىڭ خەۋەر قىلىدۇ: 9 - ئاينىڭ 14 - كۈنى كورلا شەھەرلىك «ئىتتىپاق» سودا سارىيى ئاپتونوم رايونلۇق تۈرلۈك ماللار شىركىتىگە قوشۇۋېتىلدى. باشقا جايدىكى بىر سودا كارخانىسىنىڭ كورلا شەھىرىدىكى كارخانىنى «يۇتۇۋېتىشى» ئىلگىرى كۆرۈلۈپ باقمىغان.

كورلا شەھەرلىك «ئىتتىپاق» سودا سارىيى ئون نەچچە يىللىق تارىخقا ئىگە سودا كارخانىسى. كۆپ يىللاردىن بۇيان باشقۇرۇش ياخشى بولماسلىق قاتارلىق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، كارخانا ئېغىر زىيان تارتىپ، قانمۇقات قەرزگە بوغۇلۇپ، داۋاملىق تىجارەت قىلىش ئىقتىداردىن قالغانىدى. كورلا شەھەرلىك پارتكوم، ھۆكۈمەت كونىلىقتا ئىسلىۋالدىغان كۆز قاراشنى چۆرۈپ تاشلاپ، «باشقىلارنىڭ ئۆز رىسقىغا شېرىك بولۇشىدىن قورقماي»، ئىشىكنى كەڭ ئېچىۋېتىپ، قوشۇۋېلىشنى تەلەپ قىلىپ كەلگەن كارخانىلار ئىچىدىن ئەمەلىي كۈچى كۈچلۈك بولغان ئاپتونوم رايونلۇق تۈرلۈك ماللار شىركىتىنى تاللىۋالدى ۋە ئىككى تەرەپ قوشۇۋېلىش، قوشۇلۇپ كېتىش كېلىشىمى ئىمزالىدى.

ئىگىلىشىمىزچە، ئاپتونوم رايونلۇق تۈرلۈك ماللار شىركىتى كورلا شەھەرلىك «ئىتتىپاق» سودا سارىيىنى قوشۇۋالغاندىن كېيىن، 5 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق تۈرلۈك ماللار شىركىتىنىڭ جەنۇبىي شىنجاڭ شۆبىسىنى قۇرۇپ، تۈرلۈك ماللار توپ سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىكەن.

يېزا ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتلىرىنى ئىگىلىك باشقۇرۇش پرىنسىپى بويىچە بىر تەرەپ قىلىش كېرەك

يۈەن دېجېن، لىن جېنگيۇ

يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتى

نامىلىق قوبۇل قىلىنغان مۇكاپاتلىق ماقالە

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يېزا خىزمىتى بۆلۈمى، يېزا ئىگىلىك تارماقلىرى ۋە گېزىتىمىز ئىقتىسادىي بۆلۈمى

قەشقەر ۋىلايىتى يېزا ئىگىلىكىدىن ئۇدا 13 يىل مول ھوسۇل ئالدى، يېزا-بازارلارنىڭ ئىقتىسادىي قىياپىتىدە بىر قەدەر زور ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى. لېكىن، بۇ بىر نەچچە يىللىق يېزا كوللېكتىپ ئىقتىسادىنى تەكشۈرۈشتە ئىگە بولغان ستاتىستىكىلىق مەلۇماتىمىزدىن قارىغاندا، بىر قەدەر ئومۇملىشىپ قالغان بىر قانچە مەسىلە بار، بۇ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكنىڭ دىققەت-ئېتىبارىنى قوزغىشى كېرەك.

1. بېيىغانلاردىن ئېلىپ نامراتلارنى يۆلەش مەسىلىسى بىر قەدەر ئېغىر بولماقتا. بەزى يېزىلار بولۇپمۇ كوللېكتىپ ئىقتىسادىي كۈچى ئاجىز يېزىلار ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش ئۈچۈن، مەمۇرىي ۋاستىلەرنى قوللىنىپ كەنت-گۇرۇپپىلارنىڭ كوللېكتىپ جۇغلانمىسىنى زورلۇق بىلەن ئېلىۋالغان. بولۇپمۇ كوللېكتىپ جۇغلانمىسى بىر قەدەر كۆپ، باي كەنت -گۇرۇپپىلارنىڭ مەبلىغىنى ھەقسىز (بەزىلىرىنىڭ رەسمىيەتلىرى تولۇق ئەمەس) ھالدا يېزىغا مەركەزلەشتۈرۈپ بىر تۇتاش پايدىلانغان. مەسىلەن، قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ مەلۇم بىر يېزىسى 1986-يىلدىن 1991-يىلغىچە يېزىدىكى ئالتە كەنتنىڭ 867 مىڭ 400 يۈەن كوللېكتىپ مەبلىغىنىڭ ھەممىسىنى يېزىغا مەركەزلەشتۈرۈپ ئىشلەتكەن. بۇنىڭ ئىچىدە كۆپ تاپشۇرغان كەنتلەرنىڭ 318 مىڭ 400 يۈەنگە، ئاز تاپشۇرغان كەنتلەرنىڭ 34 مىڭ 200 يۈەنگە يېتىدۇ. بۇ ناھىيىنىڭ مەلۇم بىر يېزىسى يېڭىدىن قۇرغان يېزىلىق تراكتور پونكىتىغا تۆت تراكتور سېتىۋېلىش ئۈچۈن ھەر قايسى كەنتلەرگە 200 مىڭ يۈەندىن سېلىق سالغان. بۇ خىل مەسىلىلەر كۆپ خىل بولۇپ، قارىماققا يېزىنىڭ جامائەت ئىشلىرى تەرەققىي قىلىۋاتقاندەك كۆرۈنگىنى بىلەن، ئەمەلىيەتتە، كەنت -گۇرۇپپىنىڭ كوللېكتىپ ئىقتىسادىي كۈچى ئاجىزلاشتى، شۇنداقلا

مىقدارىغىلا ئېتىبار بېرىپ، ئۈنۈمگە سەل قارايدىغان كەيپىيات كۈچىيىپ كەتتى. قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمى يىلدىن-يىلغا تۆۋەنلەپ كەتتى، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى باھاسىنىڭ ئۆسۈشى بۇنىڭدىكى بىر سەۋەب، لېكىن مەبلەغ سېلىپ مەھسۇلاتقا كاپالەتلىك قىلىشقىلا ئېتىبار بېرىپ، ئۈنۈمگە ئېتىبار بەرمەي قارىغۇلارچە يېتەكچىلىك قىلىش بۇنىڭدىكى تېخىمۇ مۇھىم سەۋەب. ستاتىستىكىلىق مەلۇماتقا ئاساسلانغاندا، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ۋىلايەت بويىچە يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن جەمئىي 380 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىنغان بولۇپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 58.5 % ئاشقان. بۇنىڭ 60.92 پىرسەنتى قەرز. يۇقىرىدىكى يېزا ئىگىلىكىگە سېلىنغان مەبلەغ ئىچىدە كېۋەز ئاساس قىلىنىپ، كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى ئۆتكەن يىلدىكىدىن 29.71 %، سېلىنغان مەبلەغ 56.43 % ئاشقان. بۇنىڭ ئىچىدە، خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، كۆنجۈرە، ئۇرۇقلۇقتىن ئىبارەت ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش ئامىلى بولغان بىر قانچە تۈرگە سېلىنغان مەبلەغ ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئايرىم -ئايرىم ھالدا 67.82 %، 62.85 %، 44.3 % ۋە 74.17 % ئاشقان. بىراق ئۈنۈمنىڭ ئېشىش نىسبىتىنىڭ بۇنداق يۇقىرى بولماسلىقى ئېھتىمالغا ناھايىتى يېقىن.

3. پەن-تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ ئەمەلىي ئۈنۈمنى مۆلچەرلەش يۇقىرى بولۇپ كەتتى. ئۆتكەن يىل ۋىلايەت بويىچە تېرىقچىلىق كەسپىدىن قىلىنغان ئومۇمىي كىرىم 1990-يىلدىكىدىن 310 مىليون يۈەن ئاشقان، بىراق مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ ئون تۈرلۈك نۇقتىلىق تېخنىكىنى كېڭەيتىش ئۈنۈمىنى ستاتىستىكا قىلغاندا ساپ ئاشقان ئۈنۈم 280 مىليون يۈەندىن كۆپرەككە يەتكەن. ھەر بىر تېخنىكا تۈرى ئۈنۈمىنىڭ ئومۇمىي يىغىندىسى يېزا ئىگىلىكنىڭ ئومۇمىي ئۈنۈمىدىن ئېشىپ كەتكەن. يېزا ئىگىلىك تېخنىكا ھۆددىگەرلىكى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ كۆپ قىسمى مەھسۇلات مىقدارىنى ئاشۇرۇشنى ئاساس

بولۇپ كەتكەن؛ ئىككىنچىدىن، بۇنداق خۇشاللىقنى ئەندىشە بىلەن ئاخىرلاشتۇرۇش ئۇسۇلى كىشلەرنى يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنىڭ يوشۇرۇن كۈچىنى قېزىش مەسىلىسىگە سەل قارايدىغان قىلىپ قويغان .

4. يېزىلاردا بەزى سىياسەتلەر ئەمەلىيلەشمەيۋاتىدۇ. 1990-يىلى گوۋۇيۈەن «دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ھەقىقىي تۈردە يەڭگىللىتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» تارقاتتى. 1991-يىلى 12-ئايدا يەنە «دېھقانلار ئۈستىگە ئالغان خىراجەت ۋە ئەمگەك مۇلازىمىتىنى باشقۇرۇش نىزامى»نى تارقاتتى. «نىزام»دا دېھقانلارنىڭ سېلىقىنىڭ تۈرى، ئۆلچىمى، قوللىنىلىش دائىرىسى ۋە تەكشۈرۈپ تەستىقلاش رەسمىيىتى، نازارەت قىلىش-باشقۇرۇش مەزمۇنى ۋە مۇكاپاتلاش- جازالاش بەلگىلىمىلىرى ئېنىق كۆرسىتىلگەن بولسىمۇ، لېكىن، بۇنى ئىجرا قىلىش تەس بولۇۋاتىدۇ. مەسىلەن، «نىزام»نىڭ 24-ماددىسىدا «يېزىلار ھەر خىل فوند تەسىس قىلغاندا، گوۋۇيۈەننىڭ مالىيە باشقۇرغۇچى تارماقلىرى بىلەن دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى نازارەت قىلىش-باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە مۇناسىۋەتلىك باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈشى، ئاساسلىق تۈرلەر گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ بەلگىلەنگەن. قەشقەر ۋىلايىتى 1989-يىلدىن باشلاپ دېھقانلار ساتقان ھەر كىلوگرام چىگىتلىك پاختىدىن يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات فوندى ئۈچۈن 0.05 يۈەندىن 0.20 يۈەنگىچە يىغىۋېلىشنى بەلگىلىگەن. پەقەت ئۆتكەن يىللا ۋىلايەت بويىچە پاختىكارلاردىن يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات فوندى ئۈچۈن 60 مىليون يۈەندىن كۆپرەك

پۇل يىغىۋالغان. بۇ شۇ يىللىق يېزىلارنىڭ دارامەت تەقسىماتى ئىچىدىكى كوللېكتىپقا قالدۇرۇلغان ۋە بىر تۇتاش توپلىغان پۇلنىڭ ئومۇمىي يىغىندىسىنىڭ 60 پىرسەنتىدىن كۆپرەككە تەڭ كېلىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ تۈرۈمنىڭ بىر تۇتاش قوللىنىلىش ئۆلچىمى ۋە ۋاقىت چەكلىمىسى بولمىغان. دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى باشقۇرغىلى بولمايۋاتقانلىقىدىكى نىگىزلىك مەسىلە سىياسەت، قانۇننىڭ ئىجرا قىلىنمايۋاتقانلىقىدا.

بىزنىڭ يۇقىرىقىدەك بىر نەچچە تۈرلۈك مەسىلىنى ئوتتۇرىغا قويۇشىمىزدىكى مەقسەت، يېزا ئىگىلىكىنى خەلق ئىگىلىكىدىكى ئاساسلىق ئورنىنى قوغداپ، دېھقاندىن ئىبارەت ئەمەلىي، ئەڭ جانلىق يېزا ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى قوغداپ، دېھقانلارنى كۆپرەك ئىشلەپچىقىرىش-تىجارەت بىلەن شۇغۇللىنىش ھوقۇقىغا ئىگە قىلىپ، قانۇنلۇق تىجارەت قىلىش، تىرىشىپ ئەمگەك قىلىش جەريانىدا تېخىمۇ كۆپ ئەمەلىي مەنپەئەتكە ئېرىشتۈرۈپ، ۋىلايەت بويىچە يېزىلارنىڭ ئىككىنچى باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىشتىن ئىبارەت. بۇ خىزمەتنى ياخشى ئىشلەيمىز دەيدىكەنمىز، يېتەكچى ئىدىيە ۋە باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشىمىز لازىم. يېزا تاۋار ئىگىلىكىنىڭ قانۇنىيىتىگە ئەمەل قىلىپ، يېزىلارنىڭ تۈرلۈك ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتلىرىنى قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلغاندىلا يېزىلارنىڭ مۇقىملىقىنى، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشكە كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. مەمۇرىي ۋاستىلەرنى قوللىنىش زۆرۈر، بىراق مەمۇرىي ۋاستە ئىقتىسادىي پرىنسىپقا بويسۇنۇشى لازىم. بۇ ئىككىسى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى ئوڭۇشلۇق ھەل قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، بۇ خىزمەتنى يېزا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتىكى مۇھىم ئىشلار قاتارىدا تۇتۇشىمىز ھەمدە ئەمەلىي، چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇشىمىز، ئەمەلىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىشىمىز لازىم.

ماخۇ 2-نومۇرلۇق قۇدۇقتىن مول نېفىت چىقتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئابلىمىت ئابدۇل خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇرغىلاش شىركىتىنىڭ 4539 -بۇرغىلاش ئەترىتى بۇ يىل 1-ئاينىڭ 14-كۈنى بۇرغىلاشنى باشلاپ، 7-ئاينىڭ 27-كۈنى قېزىپ پۈتتۈرگەن شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ غەربىي گىرۋەكتىكى نۇقتىلىق چارلاش قۇدۇقى ماخۇ 2-نومۇرلۇق قۇدۇقتىن بۇ يىل 9-ئاينىڭ 11- كۈنىگە سۈپەتلىك، مول نېفىت چىقتى. ھازىر بۇ قۇدۇقنىڭ كۈندىلىك نېفىت مىقدارى 30 توننىدىن ئاشىدىغانلىقى مۆلچەرلەندى.

9-ئاينىڭ 12-كۈنى ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ رەھبەرلىرى بۇ قۇدۇقنى قېزىش جەريانىدا 186 كېچە-كۈندۈز جاپالىق جەڭ قىلغان 4539 - بۇرغىلاش ئەترىتىگە بېرىپ، ھەر مىللەت ئىشچى-خىزمەتچىلەردىن سەمىمىي ھال سورىدى.

تارىم نېفىتلىكى قوماندانلىق شتابى بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا زور كۈچ بىلەن ياردەم بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ھامۇت ئەخمەت خەۋەر قىلىدۇ: تارىم نېفىتلىكى قوماندانلىق شتابى تارىم نېفىتلىكىنىڭ ئالدىنقى سەپكە جايلاشقان بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا زور كۈچ بىلەن ياردەم بەردى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۈگۈر ناھىيىسى تارىم نېفىتلىكى قوماندانلىق شتابىنىڭ خىزمىتىنى قوللاپ، ئۇلارغا ھەر جەھەتتىن قولايلىق يارىتىپ بەرگەندى. بۈگۈر ناھىيىسىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۇ شەپقىتىنى ياندۇرۇش ئۈچۈن، بۇ شتاب بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا زور كۈچ بىلەن ياردەم بەردى. 1) 1991-يىلى بۇ ناھىيىدە قۇرۇلۇۋاتقان چوڭ تىپتىكى خىش زاۋۇتىنىڭ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن 330 مىڭ يۈەن ئۆسۈمسىز قەرز بەردى. 2) ناھىيىلىك قاتناش -ترانسپورت شىركىتى ۋە كىراكەشلىك شىركىتى قۇرۇلۇشى ئۈچۈن 1 مىليون 600 مىڭ يۈەن ئۆسۈمسىز قەرز پۇل بەردى. ئۇلارنىڭ ياردىمىدە، بۇ قۇرۇلۇش ئۆز ۋاقتىدا پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. 3) بۇ يىل بۇ شتاب بۈگۈر بازىرى مەدەنىيەت يولى قۇرۇلۇشىنىڭ سۈپەتلىك ئېلىپ بېرىلىشى ئۈچۈن بىر قېتىمدىلا 5 مىليون 500 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ قەشقەر ۋىلايىتىدىكى سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتى «قەشقەر سەيلە-سايلەھەت- سودا يەرمەنكىسى» ئۈچۈن 8-ئاينىڭ ئاخىرىدىن 9-ئاينىڭ 5-كۈنىگىچە 100 مىڭ يۈەن ئىئانە توپلاپ بەردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدابەردى ئابدۇللا

△ ئىلى يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار 1982-يىلدىن بۇيان، ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، بىخەتەرلىك تەربىيىسى خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە چىڭ تۇتتى. شۇڭا، ئون يىلدا چوڭ ئوت ئاپىتى

ئىلى ئوبلاستىدا پوچتا - تېلېگراف ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ كەسپىي جەھەتتىن ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز زەبىبۇللا ئابلىز خەۋەر قىلىدۇ: ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ پوچتا - تېلېگراف ئالاقە ئىشلىرىغا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن، يېقىندا

تۈپلەش، پوچتا لېنىيىلىرىنى يادقا سىزىش ۋە يادلاش قاتارلىق 19 تۈر بويىچە ئېلىپ بېرىلدى. ماھىرلار سۈپەت، سۈرئەت تالىشىش جەھەتتە جىددىي ئېلىشىپ، ئۆزلىرىنىڭ يۇقىرى ماھارىتىنى نامايان

تۈرلەر بويىچە كوللېكتىپ 1 - لىككە ئېرىشكەن قورغاس، كۈنەس ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى؛ شەخسلەر بويىچە 1 - لىككە ئېرىشكەن 19 ماھىر؛ 2 - لىككە ئېرىشكەن 20 ماھىر ۋە 3 - لىككە ئېرىشكەن 14 ماھىر

دېھقانلارنىڭ كوللېكتىپ مەبلەغ توپلاش ئاكتىپلىقىغا بەرھەم بېرىلىپ، كەنت-گۇرۇپپا كوللېكتىپ ئىقتىسادىنىڭ ئۇيۇشۇش كۈچىگە تەسىر يەتتى.

2. يېزا ئىگىلىكىگە مەبلەغ سېلىشتا مەھسۇلاتقا ئېتىبار بېرىلىپ، ئۇنۇمگە سەل قارىلىۋاتىدۇ. يېزا ئىگىلىك مەھسۇلات مىقدارىنىڭ ئېشىشى ۋە كېمىيىشى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىنىڭ ئاساسلىق سىياسىي نەتىجىسىنى ئۆلچەيدىغان ئۆلچەم قىلىنغاچقا، كىشىلەردە مەھسۇلات

قىلىپ، ئۇنى يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇش بىلەن بىرلەشتۈرمىگەن. تېخنىكا ئۈنۈمىنى ھېسابلىغاندىمۇ، ئۆلكە تاللاپ تەخمىنەن ھېسابلاش ئاساس قىلىنغانلىقتىن، ئۇنىڭ ئۇمۇمىيۈزلۈك ئەمەلىي سېلىنغان مەبلەغ بىلەن بولغان پەرقى بىر قەدەر چوڭ بولغان. بۇ مەسىلىلەرنىڭ ماھىيىتى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت: بىرىنچىدىن، دېھقانلارنىڭ بىر يىللىق ئەمگەك مېۋىسى سېلىنغان مەبلەغ بىلەن بالانس

ئىلى ئوبلاستىدا پوچتا-تېلېگراف ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنىڭ 4-نۆۋەتلىك ئىش ئورنىدا تېخنىكا جەھەتتىن ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلدى.

ئىككى كۈن داۋام قىلغان مۇسابىقىگە ئوبلاستنىڭ پوچتا-تېلېگراف سىستېمىسىدىكى ئون ۋەكىللەر كوماندىسى ۋە 150 نەپەر ماھىر قاتناشتى. مۇسابىقە تېز سۈرئەتتە پۇل ساناش، ھۆججەت كېسىش، گېزىت-ژۇرنال ئايرىش، قىلدى: مۇسابىقە ئاياغلاشقاندا ھەرقايسى ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن مۇكاپاتلاندى.

سىنگاپورغا نەشپۈت ئېكسپورت قىلىندى

2-ئاينىڭ 23-كۈنى تۈۋەن-مەيدانى سىنگاپور سودىگەرلىرى بىلەن يازلىق نەشپۈت سېتىش-سېتىۋېلىش توختامى تۈزۈشكەندى. توختامغا ئاساسەن، 8-ئاينىڭ 20-كۈنىدىن بۇرۇن 80 توننا سۈپەتلىك نەشپۈت ياخشى قاچىلىنىپ سىنگاپورغا ماڭغۇزۇلدى. بۇ نەشپۈت تاۋۇز چاغىنىدا سىنگاپور بازىرىغا سېلىنماقچى.

ئابلىكىم ئەمەت

ياۋا يېزىسىدا باغۋەنچىلىك تېز راۋاجلانماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم مەتنىياز خەۋەر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىسىنىڭ ياۋا يېزىسىدا يېزا پەن-تېخنىكىسىنىڭ رولى تولۇق جارى قىلدۇرۇلغاچقا، باغۋەنچىلىك تېز راۋاجلانماقتا.

بۇ يېزىدا 46 مىڭ 980 مو تېرىلغۇ يەر بولۇپ، كۆپىنچە يەرنىڭ تۇپرىقى قۇمساڭغۇ بولغاچقا، باغۋەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا باب كېلەتتى. يېزا ئۆز يېرىنىڭ بۇ تەبىئىي ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، كادىر ۋە دېھقانلارنى باغۋەنچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىدى. ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتى بىلەن ئالاقىلىشىپ، دېھقانلارغا باغۋەنچىلىك تېخنىكىسىنى ئۆگەتتى. بۇنىڭ بىلەن دېھقانلار پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا باغۋەنچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشقا كىرىشتى. 1986-يىلى يېزا بويىچە ئومۇمىي باغ كۆلىمى ئارانلا 351 مو بولسا، بۇ يىل 9-ئايغىچە يېزا بويىچە ئومۇمىي باغ كۆلىمى 5052 موغا يەتتى، باغ كۆلىمى ئىچىدە ئۈزۈم تېلى 60 پىرسەنتنى ئىگىلىدى. ئۆتكەن يىل يېزا بويىچە باغۋەنچىلىكتىن قىلىنغان كىرىم 654 مىڭ يۈەندىن ئېشىپ كەتتى. باغۋەنچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش ئارقىلىق 668 ئائىلە نامراتلىقتىن قۇتۇلدى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان بۇ يېزىدىكى دېھقانلار باغۋەنچىلىك ئىشلەپچىقىرىشىغا 1 مىليون 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېڭىدىن 1050 مو مېۋىلىك باغ بىنا قىلدى.

تېكەس ناھىيە بازارلىق باج پونكىتى ۋەزىپىنى دائىرە بويىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

تېكەس ناھىيە بازارلىق باج پونكىتى باج يىغىۋېلىش ۋەزىپىسىنى دائىرىلەر بويىچە باج خادىملىرىغا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

بۇ باج پونكىتى باج ئېلىش پىلان-كۆرسەتكۈچىنى يىلمۇيىل ئاشۇرۇپ، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشىپ كېلىۋاتقان بولسىمۇ، يەنە بەزى باج خادىملىرىدا دۆلەت ۋە كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى كارخانىلارنىڭ بېجىنى توغرا ھېسابلىماسلىق، سەۋەبسىز باج كەچۈرۈم قىلىش، پرىنسىپتا چىڭ تۇرماي باج چۈشۈرۈش ئەھۋاللىرى ساقلىنىپ كەلگەندى. بۇ يىلنىڭ بېشىدا بازارلىق باج پونكىتى بۇ خىل ئەھۋالغا ئاساسەن، باج تاپشۇرۇش ئوبيېكتلىرىغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يىللىق باج يىغىۋېلىش ۋەزىپىسىنى دائىرە بويىچە باج خادىملىرىغا ئەمەلىيلەشتۈرۈش بىلەن بىللە، باج خادىملىرىغا بولغان ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈردى. نەتىجىدە، بۇ پونكىت بۇ يىل 1-ئايدىن 9-ئايغىچە يۇقىرىدىن بېرىلگەن 480 مىڭ يۈەن باج ۋەزىپىسىنىڭ 82 پىرسەنتىنى ئورۇنداپ بولدى. بۇ، بۇلتۇرنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 28% كۆپ.

ئىمىن ھاشىم

* * * * * * * *

يەكەن ناھىيىسىدە پاختا سېتىۋېلىش تەييارلىقى ياخشى ئىشلەندى

دېھقانلار بىلەن 1 مىليون 75 مىڭ دەن پاختا سېتىۋېلىش ۋە سېتىپ بېرىش توختىمى تۈزگەن يەكەن ناھىيىلىك پاختا-كەندىر شىركىتى بۇ يىلقى پاختا سېتىۋېلىش تەييارلىقىنى ياخشى ئىشلىدى.

بۇ يىل بۇ ناھىيىدىكى ئالاقىدار ئورۇنلار مەخسۇس ئىككى قېتىم سېتىۋېلىش تەييارلىق خىزمىتى بويىچە سېلىشتۇرۇپ باھالاش ئېلىپ بېرىپ، ئىلغار ئورۇنلارنىڭ تەجرىبىسىنى كېڭەيتىپ، ئارقىدا قالغان ئورۇنلارغا بولغان ھەيدەكچىلىكنى كۈچەيتتى. سەككىز قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 286 نەپەر ئاساسىي قاتلام سېتىۋېلىش خادىمىنى تەربىيىلىدى. ھەر قايسى قاتلام زاۋۇت، پونكىتلارمۇ مەخسۇس كۈچ تەشكىللەپ، پاختا سېتىۋېلىش تەييارلىقىنى تېخنىكا تەلەپ بويىچە ياخشى ئىشلىدى. نەتىجىدە، 8-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە 95 مىڭ 85 پاختىكار دېھقان ئائىلىسىگە پاختا سېتىش كىنىشكىسى تارقىتىپ بەردى. يېڭىدىن ئىككى پاختا زاۋۇتى قۇرۇلدى. ئىككى ئورۇندىكى پاختا زاۋۇتىنى ئۆزگەرتىپ ياسىدى. يېڭىدىن 1687 كۋادرات مېترلەمپە، 23 مىڭ 449 كۋادرات مېتر پاختا دۆۋىلەش مەيدانى، 334 ئېغىز پاختا پىرېيوم قىلىش ئۆيى ياسىدى

نىياز قادىر

كۆرۈلمىدى. ئىشلەپچىقىرىش پىلانى يىلمۇيىل ئورۇندالدى.

ئىلى يوڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى ئىتتىپاق كومىتېتى

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ چارەك بازىرىدىكى دېھقانلار 8-ئاينىڭ 18-كۈنىدىن 24-كۈنىگىچە 25 توننا سىلوس باستى.

رازىق سۇلتان

△ توققۇزتارا ناھىيىلىك نېفت شىركىتى 1-ئايدىن 7-ئايغىچە 2 مىليون 288 مىڭ يۈەنلىك ماي سېتىپ، يىللىق پىلانىنى 161.7% ئورۇندىدى

تۇرغۇن رېھىم

△ ئاۋات ناھىيە ئايىغ يېزىلىق باج پونكىتى 40 مىڭ يۈەن باج يىغىش يىللىق ۋەزىپىسىنى 6-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئىككى پىرسەنت ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

تۇرغان مىجىت

△ توقسۇ ناھىيىسىنىڭ يۇلتۇزباغ يېزىسىدىكى يەككە تىجارەتچى رەيھانگۈل ساۋۇت يېزا بازىرىدىن 3800 يۈەنلىك كوللېكتىپ نامىدىكى پۇل ئېلىش تالونىنى تېپىۋېلىپ، ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەردى.

ئېزىز كېۋىر

ئىلى ۋىلايىتى شىنجاڭ قوڭۇر كالىسىنىڭ نەسلىنى ياخشىلاشتا ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەنۋەر تۇرسۇن خەۋەر قىلىدۇ: يېقىندا ئېلىپ بېرىلغان ئاپتونوم رايون بويىچە شىنجاڭ قوڭۇر كالىسىنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ باھالاشتا ئىلى ۋىلايىتى ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتۈپ، 10 مىڭ يۈەن پۇل بىلەن مۇكاپاتلاندى.

بۇ ۋىلايەتتە كالا نەسلىنى ياخشىلاش ئىشى بىر قەدەر كېيىن باشلانغان بولسىمۇ، لېكىن ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە پەن-تېخنىكا خادىملىرىنىڭ كۈچ چىقىرىپ، ئەتراپلىق ئىزدىنىشى ئارقىلىق كالا نەسلىنى ياخشىلاش خىزمىتىدە زور ئىلگىرىلەش بولدى. 1978-يىلدىن بۇيان ۋىلايەت تەۋەسىدە ئۈچ ئورۇقلاندۇرۇش پونكىتى، ئازوت سۇيۇقلۇقى ئىشلەپچىقىرىش سېخى، نەسىللىك كالا بېقىش مەيدانى شۇنىڭدەك سپېرما توڭلىتىش ئورنى قۇرۇلۇپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە سۈنئىي ئۇسۇلدا 420 مىڭ تۇياقتىن كۆپرەك كالا ئورۇقلاندۇرۇلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ۋىلايەت بويىچە يەنە تۈرلەمىنى كۆچۈرۈش قاتارلىق ئىلغار تېخنىكا كېڭەيتىلىپ، كالا نەسلىنى ياخشىلاشتا ياخشى ئۈنۈم قولغا كەلتۈرۈلدى. ھازىرغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە نەسلى ياخشىلانغان كالا 370 مىڭ تۇياقتىن كۆپرەككە يېتىپ، ئومۇمىي كالا سانىنىڭ 55.8 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى. بۇ يىل يەنە بۇ ۋىلايەت كالا نەسلىنى ياخشىلاشتا زور قەدەم تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ ۋىلايەت 100 مىڭ يۈەن، ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) 340 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سەرپ قىلىپ، نەسىللىك بۇقا ۋە تۈرلۈك ئۈسكۈنىلەرنى سېتىۋالدى. ھازىرغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە كالا نەسلىنى ياخشىلاش ئىشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىدىن 143 ى قۇرۇلدى. چاپچال، نىلقا ناھىيىلىرى كالىلارنى بىر تۇتاش بېقىش، كالا ئورۇقلاندۇرۇشقا كەلگەنلەرنى مۇكاپاتلاش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، كالا نەسلىنى ياخشىلاشقا قولايلىق يارىتىپ بەردى. 7-ئايغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە سۈنئىي ئۇسۇلدا ئورۇقلاندۇرۇلغان كالا 43 مىڭ 987 تۇياققا يېتىپ، يىللىق كۆرسەتكۈچ ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى.

ئاپتونوم رايونلۇق چارۋا مال كېسەللىكلىرى مۇداپىئە كۆرۈش باش پونكىتى چارۋا ماللاردا بولىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەركىن توختى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق چارۋا مال كېسەللىكلىرى مۇداپىئە كۆرۈش باش پونكىتى ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلىش، ئالدىنى ئېلىش بىلەن يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنى تەكشۈرۈشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش فاڭجېنىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، چارۋا ماللاردا بولىدىغان ھەر خىل كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ پونكىت ئاساسىي قاتلاملاردىكى تېخنىك خادىملارغا يېتەكچىلىك قىلىپ، چارۋا ماللاردا بولىدىغان تۈرلۈك كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. بولۇپمۇ 1984-يىلدىن باشلاپ، ئۇلار قېرىنداش ئۆلكە، شەھەر ۋە چەت ئەللەرنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى كىرگۈزۈپ، كۆپ قېتىم سىناق ئېلىپ بېرىپ، ئۈنۈمى يۇقىرى بولغانلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا تىرىشتى. ئىلگىرى قويلاردا قوتۇر كېسىلىنىڭ تارقىلىشى ئېغىر بولۇپ، چارۋىچىلىققا ئېغىر تەھدىت سېلىپ كەلگەنىدى. ئۇلار شۋېتسارىيىدىن نىئوسدول (مەنجىك) دورىسىنى كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ بىلەن قويلاردا بولىدىغان قوتۇر كېسىلىنى ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلىدى. تۇبېركۇليوز كېسىلىگە قارشى مۇداپىئەنى كۈچەيتىپ، مۇداپىئە كۆرۈشتە مۇقىم تىزگىنلەش كۆرسەتكۈچىگە يەتتى. تۆللەردە بولىدىغان كېسەللەر ئاساسىي جەھەتتىن يوقىتىلىپ، تۆللەرنىڭ ئەيى بولۇش، قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئۇنىڭدىن باشقا، كۆيدۈرگە، قاراسان، چېچەك، غالجىر قاتارلىق خەۋپى ئېغىر، ئۆتكۈر يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ تارقىلىش دائىرىسىمۇ ئۈنۈملۈك تىزگىنلەندى.

قومۇل ۋىلايىتى ئەرزىيەت خىزمىتىگە ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز سادىق ئىمىر خەۋەر قىلىدۇ: قومۇل ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە 1988- يىلدىن بۇيان، ئەرزىيەت تارماقلىرىدا نىشانلىق باشقۇرۇشنى يولغا قويۇپ، ۋىلايەتنىڭ ئەرزىيەت خىزمىتىنى تۈزۈملەشتۈرۈش قېلىپلاشتۇرۇش، ئىلمىيلەشتۈرۈش يولىغا سالدى. ئاممىنىڭ ئەرزلىرىنى ئالاقىدار تارماقلارغا يوللاپ ۋە ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ئەرزلەرنىڭ ۋاقتىدا بىرتەرەپ قىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

ۋىلايەت رەھبەرلىرى ئەرزىيەت خىزمىتى ئەھۋالىنى قەرەللىك سۈرۈشتۈرۈپ ھەم ئاممىنى كۈتۈۋېلىپ، كونا، مۇرەككەپ ئەرزلەرنى بىرتەرەپ قىلىشقا بىۋاسىتە قاتناشتى.

مەلۇم بىر ئورۇننىڭ ۋاقىتلىق ئىشچىسى ×× ئەر - ئايال نوپۇسىنى يېزا نوپۇسىدىن شەھەر نوپۇسىغا ئۆزگەرتىش مەسىلىسى بىلەن ئۇزاقتىن بۇيان يۇقىرىغا ئەرز قىلىپ كەلگەنىدى، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئۇلارنىڭ مەسىلىسىنى كۆپ قېتىم مۇزاكىرە قىلىپ، ئۇلارغا تېگىشلىك جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلار قايىل بولمىغانىدى. بۇ يىل 5- ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى ××نىڭ ئايالى ئېرىنىڭ گەپ قىلالمايدىغانلىقىنى باھانە قىلىپ ۋىلايەتلىك پارتكوم ئورگىنىغا كىرىپ غەۋغا كۆتۈردى. ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ئۇ ئايالنى كۈتۈۋېلىپ، ئۇنىڭغا سىياسەت ۋە بەلگىلىمىلەرنى ئەستايىدىل سۆزلەپ، ئۇنى قايىل قىلدى. يېقىندا ۋىلايەتلىك ئەرزىيەت باشقارمىسىدىكى خادىملار ئۇزاقتىن بۇيان يۇقىرىغا ئەرز قىلىپ كەلگەن تۆت ئائىلىگە بېرىپ ئۇلارنىڭ ئىنكاسلىرىنى ئاڭلىدى ھەمدە ھەل قىلىشقا تېگىشلىك بولغان مەسىلىلەرگە جاۋاب بەردى، ھەل قىلىشقا بولمايدىغان مەسىلىلەرنى قائىدە سۆزلەپ چۈشەندۈردى.

ئەرز قىلغۇچىلار «ئىلگىرى بىز ھۆكۈمەتنى ئىزدەپ كېلىپ ھالىمىزنى ئېيتاتتۇق، ئەمدى ھۆكۈمەت بىزنى ئىزدەپ كېلىپ دەردىمىزگە يېتىدىغان بولدى» دېيىشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق مۇپەتتىشلىك ئىدارىسى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسى ئۈستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى

ئاپتونوم رايونلۇق مۇپەتتىشلىك ئىدارىسى ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش قەدىمىگە زىچ ماسلىشىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسى ئۈستىدە ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى.

بۇ ئىدارە بۇ يىل كىرگەندىن باشلاپ ھەر دەرىجىلىك مۇپەتتىشلىك ئورگانلىرىغا ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەلىكىدىكى ئېچىۋېتىلگەن چېگرا بويلىرىدىكى ناھىيە ۋە شەھەرلەرنىڭ چېگرا سودىسى ئۈستىدە مەخسۇس تېمىدا تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىشنى ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە مەخسۇس خىزمەت گۇرۇپپىسى ئۇيۇشتۇرۇپ، قورغاس ناھىيىسىدە سىناق تەرىقىسىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، شۇ تەجرىبە ساۋاقىغا ئاساسەن، ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاستلىق مۇپەتتىشلىك ئورگانلىرىغا توققۇز مەزمۇندا تەكشۈرۈش تىزىسى تارقىتىپ ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارغا بىرقاتار ئەمەلىي تەكلىپلەرنى بېرىپ، بۇ خىزمەتنىڭ ئوڭۇشلۇق قانات يېيىشىغا ئاساس سالدى.

بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن قارىغاندا، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئېچىۋېتىلگەن ناھىيە ۋە شەھەرلەرنىڭ يەرلىك چېگرا سودىسىدا خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەر قولغا كەلگەن، بولۇپمۇ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش يولىدىكى قوللانغان تەدبىرلىرى ناھايىتى ئۈنۈملۈك بولغان، لېكىن ساقلانغان مەسىلىلەرمۇ ئاز ئەمەس. شۇڭا ئالاقىدار ئورۇنلار مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودا ئىشلىرىنىڭ ساغلام قانات يېيىش قەدىمىنى تېزلىتىشى لازىم.

مۇھەممەت شېرىپ

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 5-باشلانغۇچ مەكتەپ پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى، مەكتەپ مۇدىرى قادىر مېھمان ئۆزىنىڭ 32 يىللىق ھاياتىنى ئىنچىل تۈردە كەلگۈسى ئەۋلادلارنى تەربىيەلەپ يېتىشتۈرۈشكە سەرپ قىلىپ كەلدى. ئۇ ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان ياكى رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئىشلىگەن مەزگىللەردە بولسۇن ئۆز خىزمىتىگە ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. ئۇ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۈرۈمچى شەھىرى ۋە «تىيانشان»رايونى تەرىپىدىن كۆپ قېتىم «مۇنەۋۋەر مائارىپ خىزمەتچىسى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس»، «ئىشلەپچىقىرىش ئىلغارى»، «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىلغارى » بولۇپ مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: قادىر مېھمان خىزمەت ئۈستىدە.   **مامۇت تاھىر فوتوسى**

يەكەن ناھىيىلىك ستراخۋانىيە شىركىتى ئاپەتكە ئۇچرىغان دېھقانلارغا تۆلەم پۇلى تارقىتىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **داۋۇت ئاۋۇت** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىلىك ستراخۋانىيە شىركىتى كاچۇڭ يېزىسىنىڭ قوشباغ، قارايانتاق ۋە مازار كەنتلىرىدىكى دېھقانلارغا ستراخۋانىيە تۆلەم پۇلى تارقىتىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇشىنى تېزدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈۋېلىشىغا مەدەت بەردى .

كاچۇڭ يېزىسىنىڭ بۇ كەنتلىرىدىكى دېھقانلار ئۆتكەن يىلى 11- ئايدا ئائىلە مۈلكى ۋە كېۋەز، بۇغداي قاتارلىق زىرائەتلىرىنى ستراخۋانىيىگە قاتناشتۇرغانىدى. بۇ يىل 6- ئاينىڭ ئاخىرلىرى بۇ كەنتلەردە ئارقا- ئارقىدىن قاتتىق يامغۇر ياغقانلىقتىن، كەلكۈن كېلىپ، 63 ئائىلىنىڭ ئۆيلىرىنى ئۆرۈۋەتتى، بىرقىسىم دېھقانلارنىڭ بۇغداي، كېۋەزلىرىنى ئېغىر دەرىجىدە زىيانغا ئۇچراتتى.

ناھىيىلىك ستراخۋانىيە شىركىتى ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، نەق مەيدانغا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، 9-ئاينىڭ 8- كۈنىگىچە ئاپەتكە ئۇچرىغان دېھقانلارغا 54 مىڭ 38 يۈەن تۆلەم پۇلى تارقىتىپ بەردى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ قاراماي نېفىت ئىدارىسى ئىشچى- خىزمەتچىلەر باش دوختۇرخانىسىدا ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىن بۇ يىل 8- ئايغىچە بولغان ئون ئاي ئىچىدە 524 ئىشچى - خىزمەتچى مال- مۈلۈك ۋە جىسمانىي خەۋپسىزلەندۈرۈش ستراخۋانى- يىسىگە قاتناشتى.

رەناگۈل

△ خوتەن شەھىرى 8 - قېتىملىق ئوقۇتقۇچىلار بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن تۆھپىسى كۆرۈنەرلىك 93 ئوقۇتقۇچى ۋە مائارىپ خىزمەتچىسى، 16 كوللېكتىپ ئورۇننى مۇكاپاتلىدى.

ئابلىھەت مۇھەممەت

ئۇيغۇرلارنىڭ خەنزۇچە ئۆگىنىش بويىچە «خەنزۇتىلى تېلېۋىزىيە دەرسى» جۇڭگو مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى تەرىپىدىن سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق تارقىتىلىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۈرئەت كامىل** خەۋەر قىلىدۇ: 9-ئاينىڭ 19-كۈنى ئاپتونوم رايون ۋە جۇڭگو مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ئۈرۈمچىدە مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، ئۇيغۇرلارنىڭ خەنزۇچە ئۆگىنىشى بويىچە «خەنزۇ تىلى تېلېۋىزىيە دەرسى»نىڭ جۇڭگو مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى تەرىپىدىن سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق تارقىتىلغانلىقىنى ۋە شىنجاڭ مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ رەسمىي قۇرۇلغانلىقىنى تەبرىكلىدى.

ئۇيغۇرلارنىڭ خەنزۇچە ئۆگىنىشى بويىچە «خەنزۇتىلى تېلېۋىزىيە دەرسى»نى سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق تارقىتىش خىزمىتىنى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى، دۆلەت مىللىي ئىشلار كومىتېتى ۋە جۇڭگو مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى زور كۈچ بىلەن قوللىدى، تېماتاللاش، لايىھە تۈزۈشتىن تارتىپ پروگراممىنى ئىشلەش ۋە تارقىتىش ۋاقتىنى ئورۇنلاشتۇرۇشقىچە كونكرېت رەھبەرلىك قىلدى. بۇ دەرسلىكنىڭ تارقىتىلىشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش دائىرىسىنى زور دەرىجىدە كېڭەيتىدۇ.

تۇنجى قېتىملىق دەرس جۇڭگو مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى تەرىپىدىن 10- ئاينىڭ 5 - كۈنى ئۈرۈمچى ۋاقتى 19:30 دا باشلىنىدۇ. شىنجاڭ مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىمۇ شۇ كۈنى كەچتە 10- قانالدا ئۇلاپ كۆرسىتىدۇ.

گوۋاھلىق مۇھاپىزەت كۈنلۈكى

— سىز گوۋاھلىق بېرىش ئىشىدىن قانچىلىك نەرسە بىلىسىز، — دەپ سورىدىم بىردوستۇمدىن .

— مۇكاپاتلىق ئامانەت قويۇشنىڭ مۇكاپاتلاش ئىشلىرىغا، تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىدا ئۆتكۈزۈلىدىغان مۇسابىقىلەرگە گوۋاھلىق بېرىلىدۇ، ھەراست، يەنە چەتكە چىقىشقىمۇ گوۋاھلىق بېرىلىدۇ، دەپ جاۋاب بەردى ئۇ.

— ئاران شۇنچىلىكمۇ؟

— توغرا، ھازىر گوۋاھلىق بېرىش ئىشى كىشىلەرگە تونۇشلۇق بولۇپ قالدى. لېكىن سىز مەن چەتكە چىقمايمەن، شۇڭا گوۋاھلىق بېرىش ئىشى مەن بىلەن مۇناسىۋەتسىز، دەپ قارىسىڭىز، ئۇ چاغدا خاتالاشقان

بوۋاينىڭ كۆڭلى قاتتىق سوۋۇپ كەتكەن، ئۇنىڭ ئىككى قىزى دائىم دېگۈدەك يېمەكلىك، تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرغان.بۇنىڭ بىلەن بوۋاي ۋەسىيەتنامە قالدۇرۇپ، تۆت ئېغىز ئۆيىنى ئىككى قىزىغا بېرىش نىيىتىگە كەلگەن. ئىككى يىلنىڭ ئالدىدا بوۋاي ۋاپات بولغان، گوۋاھلىق بېرىلگەن ۋەسىيەتنامە ئاشكارىلانغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئوغلى ۋەسىيەتنامىگە ئىشەنمەي، سوت مەھكىمىسىگە ئەرز قىلغان، سوت مەھكىمىسى گوۋاھلىق بېرىلگەن ۋەسىيەتنامىنى داۋاملىق قوغدىغان. ئۇنىڭ ئوغلى بۇنىڭغىمۇ قايىل بولماي، يەنە ئوتتۇرا خەلق

شۇ ساتسۇن» دېگەن، نەتىجىدە بىرقانچە يۈز مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى پۇرچاق يۆتكەپ كېتىلگەن. ئەمما ئارىلىقتا بىرئاي ئۆتكەندىن كېيىنمۇ پۇلنىڭ دېرىكى بولمىغان، يەنە يېرىم يىلمۇ ئۆتۈپ كەتكەن، كېلىدىغان پۇلنىڭ ھېچقانداق دېرىكى بولمىغان، بۇ چاغدا مەيدان رەھبەرلىكى ئالدانغانلىقىنى بىلىپ پۇلنى تېپىپ كېلىشكە دەرھال ئادەم ئەۋەتكەن. يېقىندا بۇ مەيداننىڭ بىر سودا بۆلۈمىنىڭ باشلىقى گوۋاھلىق بېرىش ئورنىغا كېلىپ، ئىچكىرىدىكى بىرشىركەت بىلەن تۈزگەن مال بىلەن تەمىنلەش توختامىغا گوۋاھلىق بېرىش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بېرىشنى

بولغان.

شۇنىڭ ئۈچۈن بەزى كارخانىچىلار ھەسرەتلەنگەن ھالدا «ھازىرقى جەمئىيەتتە كىم گوۋاھلىق بېرىشنى بىلمىسە، شۇ چوڭ زىيان تارتىدۇ» دېيىشمەكتە.

(3)

ئاپتونوم رايونىمىز 70- يىللارنىڭ ئاخىرى، 80- يىللارنىڭ باشلىرىدا گوۋاھلىق بېرىش تۈزۈمىنى ئەسلىگە كەلتۈرگەندىن بۇيان، نوقۇل ھالدا چەت ئەلگە ئالاقىدار ئىشلارغا گوۋاھلىق بېرىشتىن تەدرىجى ھالدا چەت ئەلگە ئالاقىدار ئىشلارغا ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى ئىشلارغا گوۋاھلىق بېرىشنى تەڭ بېكىتىشكە ئۆتتى، شۇنداقلا يەنە ئەسلىدىكى

قالدى. لېكىن سىز مەن چەتكە چىقمايمەن، شۇڭا گۇۋاھلىق بېرىش ئىشى مەن بىلەن مۇناسىۋەتسىز، دەپ قارىسىڭىز، ئۇ چاغدا خاتالاشقان بولىسىز. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش يولىغا قويۇلغان جەمئىيەتتە كىشىلەرنىڭ ھەرقانداق ھەرىكىتى قانۇن - تۈزۈم ئىزىغا سېلىنىدۇ. شۇڭا كۈنلەرنىڭ بىرىدە گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەت بۇ مۇھاپىزەت كۈنلۈكىگە ئېھتىياجىڭىز چۈشۈپ قېلىشى مۇمكىن.

گۇۋاھلىق بېرىش دېگەنلىك دۆلەتنىڭ گۇۋاھلىق بەرگۈچى ئورگىنىدىكى گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەرنىڭ دۆلەت بەرگەن ھوقۇق بويىچە دەۋاگەرنىڭ ئىلتىماسىغا ئاساسەن، ئورگان، تەشكىلات،كارخانا، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ ۋە پۇقرالارنىڭ ھەر خىل قانۇنىي ھەرىكەتلىرى ھەمدە قانۇنىي ئەھمىيەتكە ئىگە بولغان خەت - ئالاقىلەر ۋە پاكىتلارغا قارىتا، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئۇلارنىڭ چىنلىقى ۋە قانۇنىيلىقىنى ئېتىراپ قىلىدىغان بىرخىل ھەرىكەتنى كۆرسىتىدۇ.

ئەگەر سىزگە بۇ ئۇقۇم ئابستراكتلىشىپ كەتكەندەك تۇيۇلسا، ئۇنداقتا بىز تۇرمۇشتىكى گۇۋاھلىق بېرىش ئىشلىرى ئۈستىدە توختىلايلى.

(1)

1- يېشى 50 تىن ئاشقان ئىككى كىشى ئۈرۈمچى شەھەرلىك گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىدىكى گوۋاھلىق بەرگۈچىنىڭ ئالدىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار قايتا توي قىلىشنى تەلەپ قىلغان بىرجۈپ ئەر - خوتۇن ئىدى. ھەربىرىنىڭ بىر قانچىدىن پەرزەنتى بولۇپ، ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ئۆي - ئوچاقلىق بولغانىدى. ئايال تەرەپ يەككە تىجارەتچى بولۇپ، بىر قانچە ئون مىڭ يۈەنلىك مال مۈلكى بار، ئەر تەرەپنىڭ بولسا تۇزۇك پۇلى يوق ئىدى. ئەر تەرەپنىڭ باللىرى دادىمىزنىڭ نۇرغۇن مال - مۈلكى بار، ئۇ ئۆيلىنىشتىن بۇرۇن بۇ مال - مۈلۈكنى بىزگە بۆلۈپ بېرىشى كېرەك، ئۇنداق قىلمىسا، ئۆگەي ئانىنىڭ ئىلكىگە ئۆتۈپ كېتىدۇ، دەپ گەپ تارقاتقانىدى، ئايال تەرەپنىڭ باللىرىمۇ مال - مۈلۈك مەسىلىسى تۈپەيلىدىن ئانىسىنىڭ قايتا توي قىلىشىغا قوشۇلماي تۇرىۋالغانىدى. ھېلىقى ئايال كېيىنكى كۈنلەردە ئەر تەرەپنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ جېدەل تېرىشىدىن، شۇنداقلا ئۆز پەرزەنتلىرىنىڭ زىيان تارتىپ قېلىشىدىن ئەنسىرەپ، گۇۋاھلىق بەرگۈچىدىن ئۆزلىرىگە گۇۋاھلىق بېرىشكە بولىدىغان - بولمايدىغانلىقىنى سوراپ كەلگەنىدى. گۇۋاھلىق بەرگۈچى ئۇلارنىڭ توي قىلىشتىن ئىلگىرىكى مال - مۈلۈكلىرىگە گۇۋاھلىق بەردى. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئايالنىڭ توي قىلىشتىن ئىلگىرىكى مال - مۈلكى شۇ ئايالنىڭ ئىگىدارچىلىقىدا بولىدىغان، پەقەت ئۆزىنىڭ پەرزەنتلىرى ۋارىسلىق قىلىدىغان بولدى. شۇنىڭدىن كېيىن بۇ ئىككىيلەن خاتىرجەم بولۇپ، توي خېتى ئېلىشقا كەتتى.

بىرقانچە يىل ئىلگىرى بىر بوۋاي گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىغا كېلىپ، ۋەسىيەتنامىسىگە گۇۋاھلىق بېرىشنى تەلەپ قىلغان. بوۋاي ئىككى قېتىم ئۆيلەنگەن بولۇپ، ئالدىنقى ئايالىدىن ئىككى قىز پەرزەنت كۆرگەن، كېيىنكى ئايالىدىن بىر ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن، كېيىنكى ئايالى ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئوغلى ئۆيلەنگەن، ئەمما كېلىن قېيىنئاتىسىنىڭ ھالىدىن ياخشى خەۋەر ئالمىغان، ئۇنىڭغا تاماق ئېتىپ بەرمىگەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە قېيىنئاتىسى ئولتۇرغان ئۆي بىلەن ئۆزلىرى ئولتۇرغان ئۆي ئوتتۇرىسىغا پاسىل تام تۇرغۇزۇۋالغان. بۇنىڭدىن

سوت مەھكىمىسى گۇۋاھلىق بېرىلگەن ۋەسىيەتنامىنى داۋاملىق قوغدىغان. ئۇنىڭ ئوغلى بۇنىڭغىمۇ قايىل بولماي، يەنە ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسىگە ئەرز سۇنغان. ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسىمۇ گۇۋاھلىق بېرىلگەن ۋەسىيەتنامىنى كۈچكە ئىگە، دەپ قارىغان، ئۇلار يەنە گۇۋاھلىق بەرگۈچى ئورۇنغا كېلىپ جېدەل چىقىرىپمۇ باققان. ئەمما ئاخىر ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بىر يىلدىن ئارتۇق ۋاقىت ئەرز قىلىپ، يېڭىپ چىقالمىغانلىقىغا گۇۋاھلىق بېرىلگەن ئەشۇ ۋەسىيەتنامىنىڭ سەۋەبچى بولغانلىقىنى ئېتىراپ قىلغان.

بىر جۈپ ياش ئەر - خوتۇننىڭ ئارىسىغا سوغۇقچىلىق چۈشۈپ، ئىككىلىسى نىكاھتىن ئاجرىشىش، ئۈچ ياشلىق ئوغلى ئانىسى بىلەن بىللە تۇرۇش توغرىسىدا كېلىشكەن. ئۇلارنىڭ بانكىدا ئامانەت قويغان پۇلى بولغاچقا، ئىككىلىسى بۇ پۇللارنى ئوغلى 18 ياشقا توشقاندا ئۇنىڭغا بېرىشكە قوشۇلغان. ئەمما بۇ پۇلنى كىم ساقلىشى كېرەك؟ دېگەن مەسىلە ئۈستىدە ئىختىلاپ تۇغۇلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككىيلەن گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىغا كەلگەن، گۇۋاھلىق بەرگۈچى ئۇلارنىڭ ئامانەت چېكىنى ۋاكالىتەن ساقلاپ بېرىلگەن، گۇۋاھلىق بېرىپ، ئامانەت چېكىنى گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىدا قالدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئوغلى 18 ياشقا توشقاندا، ئاندىن بۇ پۇلنى ئۇنىڭغا بېرىدىغان بولغان. شۇندىن كېيىن ئىككىيلەن: بىزئەمدى خاتىرجەم بولدۇق دېيىشكەن.

• شياۋ يەن ئىسملىك بىر قىزچاق يىغلىغان ھالدا گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىغا بېرىپ، بۇندىن كېيىن ئانىسىنىڭ يېنىدا تۇرالمايدىغانلىقىنى ئېيتىپ ياردەم تىلىگەن. گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەر تەكشۈرۈش ئارقىلىق بۇ ئىشنىڭ سەۋەبىنى بىلگەن. ئەسلىدە شياۋ يەن نىكاھسىز تۇغۇلغان بالا ئىكەن، ئۇ تۇغۇلۇپ ئۇزۇن ئۆتمەي ئانىسى ئۇنى تاشلىۋېتىدىكەن. ئاسرىۋالغۇچى ئانا ئۇنى ئون نەچچە ياشقا كىرگىچە باققان، بىر قانچە يىلنىڭ ئالدىدا، بېقىۋالغۇچى ئانا كېسەل بولۇپ قىلىپ ئۇنى بېقىشقا ئامالسىز قالغان. تەشكىل شياۋ يەنگە ياردەملىشىپ، ئۇنىڭ ئانىسىنى تېپىپ بەرگەن، ئەمما ئۇنىڭ ئۆگەي ئانىسى ئۇنى ئۆيىگە پاتقۇزمىغان، ھەدېسىلا ئۇنى ئۇرغان، شياۋ يەن بېقىۋالغان ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىشنى ئۈمىد قىلغان بولسىمۇ، ئەمما بېقىۋالغۇچى ئانىسى ئۇنى بېقىۋالغاندا ھېچقانداق قانۇنىي رەسمىيەت ئۆتمىگەنىكەن، شۇڭا شياۋ يەن بىلەن بېقىۋالغۇچى ئانىسىنىڭ مۇناسىۋىتى قانۇنغا ئۇيغۇن كەلمەيدىكەن. گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەر بېقىۋالغۇچى ئانىغا شياۋ يەننى رەسمىي بېقىۋېلىش توغرىسىدا گۇۋاھلىق بەرگەن. بۇنىڭ بىلەن شياۋ يەن يەنە بېقىۋالغۇچى ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغان ھەم بېقىۋالغۇچى ئانىسىنىڭ ئورنىدا خىزمەتكە كىرگەن.

تۇرمۇشتا قانۇن بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنامايىتى نۇرغۇن، سىز قانۇندا خىلاپلىق قىلسىڭىز قانۇن سىزنى رەھىمسىزلىك بىلەن جازالايدۇ. قانۇن بويىچە ئىش قىلسىڭىز ئۇ چاغدا قانۇننىڭ شۇقەدەر «رەھىمدىل» ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىسىز.

(2)

ھەق تەلەپ پائالىيەتلىرى گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئايرىلالمايدۇ؛ شۇنداقلا ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرمۇ گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئايرىلالمايدۇ.

ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئەتراپىدا بىر دېھقانچىلىق مەيدانى بار. ئالدىنقى يىلى بۇ مەيداندىن سېرىق پۇرچاقتىن مول ھوسۇل ئالغان، ئەمما ئۇنى ئالدىدىن خېرىدار چىقمىغانلىقتىن سېرىق پۇرچاق ئامباردا بېسىلىپ قالغان، بۇنى كۆرگەن مەيدان باشلىقى «سېرىق پۇرچاقنى كىم ساتالىسا

ئورنىغا كېلىپ، ئىچكىرىدىكى بىرشىركەت بىلەن تۈزگەن مال بىلەن تەمىنلەش توختامىغا گۇۋاھلىق بېرىش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بېرىشنى تەلەپ قىلغان. گۇۋاھلىق بەرگۈچى تەكشۈرۈش جەريانىدا ئىچكى ئۆلكىدىن كەلگەن سودىگەرنىڭ تونۇشتۇرۇش خېتىدىن باشقا، ۋەكالەتچىلىك سالاھىيەت كىنىشكىسى ۋە تىجارەت كىنىشكىسىغا ئوخشاش ھېچقانداق گۇۋاھنامىسى يوقلۇقىنى بايقاپ، گۇۋاھلىق بېرىشنى رەت قىلغان.

سودا بۆلۈمىنىڭ باشلىقى گۇۋاھلىق بەرگۈچكە مەيدان باشلىقى گۇۋاھلىق بەرگۈزۈۋەتكىن، دەپ تاپىلىمىغان بولسا، گۇۋاھلىق بەرگۈچى ئورۇن ئۆتكەلنى چىڭ تۇتمىغان بولسا، بىز يەنە بىر قېتىم ئالدىناتتۇقكەن، دېگەن.

مەلۇم سودا ماگىزىنى خۇرۇم ئاياغ زاۋۇتىدىن بىر تۈركۈم ئۆتۈك زاكاس قىلىپ سېتىۋالغان، جېدەل - ماجرانىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ئىككى تەرەپ توختامغا گۇۋاھلىق بېرىشنى ئىلتىماس قىلغان ھەمدە بىرجۈپ ئۆتۈكنى ئەۋرىشكە ئورنىدا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ئورۇنغا ساقلىتىپ قويغان، كېيىن بۇ سودا ماگىزىنىنىڭ مېلى سېتىلماي قالغان، ئۇلار ئۆتۈكنىڭ سۈپىتىدە مەسىلە بار، دەپ قاراپ مالنى قايتۇرۇۋېتىشنى تەلەپ قىلغان ، زاۋۇت ئۆتۈكنىڭ سۈپىتىدە مەسىلە يوق، دەپ تۇرۇۋالغان، بۇنىڭ بىلەن، ئىككى تەرەپ گۇۋاھلىق بېرىش ئورنىغا كەلگەن ۋە تېخنىكا خادىمىنى تەكلىپ قىلىپ ھېلىقى ئەۋرىشكە قىلىنغان ئۆتۈكنى نەق مەيداندا پېچەتنى بۇزۇپ سېلىشتۇرۇپ كۆرگەن، نەتىجىدە زاۋۇتنىڭ سودا ماگىزىنىغا يەتكۈزۈپ بەرگەن ئۆتۈكلەرنىڭ سۈپىتى ھېلىقى ئەۋرىشكە قىلىپ ساقلانغان ئۆتۈكنىڭ سۈپىتى بىلەن ئوخشاش بولۇپ چىقىپ، ئۆتۈكنىڭ سۈپىتىدە ھېچقانداق مەسىلە يوقلۇقى ئېنىقلانغان، پاكىت ئالدىدا سودا ماگىزىندىكىلەرنىڭ ئاغزى تۇۋاقلانغان. زاۋۇت باشلىقى ھاياجانلانغان ھالدا: «بەختىمىزگە بىز توختامغا ئىمزا قويغاندا ئۇنى گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئۆتكۈزۈپتۇق، گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئۆتكۈزمىگەن بولساق، دەۋادا ئۇتتۇرۇپ قوياتتۇقكەن» دېگەن.

مەلۇم شىركەت شياڭگاڭدىن بىرتۈركۈم ئالاھىدە ئەينەك كىرگۈزگەن. ئۇلار ئەينەكنىڭ ئايروپىلان بىلەن توشۇلۇش جەريانىدا چېقىلىپ كېتىلىشىدىن ئەنسىرەپ، ئۇنى شياڭگاڭدىكى ستراخۋانىيە شىركىتىگە سۇغۇرتىغا بەرگەن. ئەينەك ئايرودرومدىكى ئامبارغا يەتكۈزۈلگەندە، شىركەت ئۇنى ئەپكىلىشكە ئادەم ئەۋەتكەن، ئۇلار ئەينەك قاچىلانغان ساندۇقتا تېگە - تەگمەيلا جاراڭ - جۇرۇڭ قىلغان ئاۋازنى ئاڭلاپ دەرھال گۇۋاھلىق بەرگۈچىنى ئەكەلگەن، گۇۋاھلىق بەرگۈچى پېچەتى بۇزۇلمىغان ساندۇقنى ۋە ساندۇق ئېچىلغاندىن كېيىن چېقىلىپ كەتكەن ئەينەكنى سۈرەتكە تارتقان ھەمدە ئامباردىكى ئىككى نەپەر ساقلىغۇچىدىن ئەھۋالنى سوراپ بىلگەندىن كېيىن، شىركەتكە گۇۋاھلىق خېتى كېسىپ بەرگەن. گۇۋاھلىق بېرىش ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلغانلىقتىن، شىركەت ئەنە شۇگۇۋاھلىق خېتىگە ئاساسەن، شياڭگاڭدىكى ستراخۋانىيە شىركىتىدىن تۆلەم پۇلى ئالغان.

بۇنىڭ ئەكسىچە، يۇننەندىكى بىركارخانا چەت ئەلدىن بىر قىممەت باھالىق ئۈسكۈنە سېتىۋالغان، بۇ كارخانا بىر ئايدىن ئارتۇق ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ ئۈسكۈنىدە چاتاق بارلىقىنى بايقىغان، ئەمما ۋاقىت ئۇزۇراپ كەتكەچكە، ئۈسكۈنىنىڭ بۇزۇلۇشتىكى سەۋەبىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ دەردىنى ئىچىگە يۇتۇشقا مەجبۇر

ھالدا چەت ئەلگە ئالاقىدار ئىشلارغا ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىشنى تەڭ بېجىرىشكە ئۆتتى، شۇنداقلا يەنە ئەسلىدىكى بىرقانچە تۈرلەرگىلا گۇۋاھلىق بېرىشتىن تەرەققىي قىلىپ، ھەق تەلەپ ئىشلىرى، پۇل مۇئامىلە، ئۆي مۈلۈك، كارخانا ھۆددىگەرلىكى ۋە كارخانىنى ئىجارىگە بېرىش، تۈرلۈك ئىگىلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرى، يېزا ئىگىلىك ھۆددىگەرلىكى قاتارلىق ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرگە گۇۋاھلىق بېرىدىغان بولدى، گۇۋاھلىق بېرىش تۈرى 50 نەچچىگە يەتتى. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 113 گۇۋاھلىق بېرىش ئورنى، 300 دىن ئارتۇق گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار. ئاپتونوم رايونىمىزدا 1980- يىلدىن 1991- يىلنىڭ ئاخىرغىچە 240 مىڭ قېتىم گۇۋاھلىق بېرىلدى.

تەرەققىيات سۈرئىتىدە غەربىي شىمالدىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ كەلگەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ گۇۋاھلىق بېرىش ئىشلىرىدا يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان پەرق كۆرۈلۈشكە باشلىدى. تاشقى ئىقتىسادقا ئالاقىدار گۇۋاھلىق بېرىش تۈرلىرى تۈزۈك تەرەققىي قىلالمىدى، مەملىكەت ئىچىدە ئىقتىسادىي توختامغا گۇۋاھلىق بېرىش ئىشلىرى نىسبەتەن بىر قەدەر ئاز بولدى.

پەرقنىڭ پەيدا بولۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئارقىدا قالغانلىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك. ھازىر شىنجاڭنىڭ ئىشىكى كەڭ ئېچىۋېتىلدى، ئىقتىسادىي ساھەدىكى پائالىيەتلەر كۈندىن كۈنگە كۆپىيىۋاتىدۇ. شۇنىڭغا ئىشەنچىمىز كامىلكى، بۇنىڭدىن كېيىن گۇۋاھلىق بېرىش ئىقتىسادىي تۇرمۇشتا بارغانسېرى چوڭ رول ئوينايدۇ.

پەرقنىڭ پەيدا بولۇشى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى گۇۋاھلىق بېرىش قوشۇنىنىڭ ئۆزى بىلەنمۇ مۇناسىۋەتلىك، ئەدلىيە نازارىتى گۇۋاھلىق بېرىش باشقارمىسىنىڭ مەسئۇلىنىڭ تونۇشتۇرۇشىغا قارىغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەرنىڭ سۈپىتى دېگەندەك يۇقىرى ئەمەس ئىكەن، قوشۇننىڭ تەرەققىياتى ئېھتىياجغا يېتىشەلمىگەن، گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەرنىڭ نوپۇزى نىسبەتەن تۆۋەن ئىكەن.

پەرقنىڭ پەيدا بولۇشتىكى ئەڭ مۇھىم سەۋەب شۇكى، كىشىلەرنىڭ گۇۋاھلىق بېرىشكە بولغان تونۇشى تېخى يېتەرلىك ئەمەس. بىر قانچە يىلنىڭ ئالدىدا، ئاپتونوم رايونلۇق كۆرگەزمىخانىدا يەرمەنكە ئۆتكۈزۈلگەندە، بىر قانچە گۇۋاھلىق بەرگۈچى يەرمەنكە مەيدانىغا كېلىپ، تەمىنلەش - سېتىش توختامىغا گۇۋاھلىق بېرىشنى ئىلتىماس قىلىدىغانلارنىڭ بار - يوقلۇقىنى ئېنىقلاپ كۆرگەن، يەرمەنكىنى ئۇيۇشتۇرغان بىرئەرباب سىلەر بۇيەرگە سودا قىلغىلى كەلدىڭلارمۇ؟ دەپ ئۇلارنى مەسخىرە قىلغان. نۇرغۇن ئادۋوكاتلار بەزى ھەق تەلەپ ماجرالىرى ۋە ئىقتىسادقا دائىر ماجرالارنى بىرتەرەپ قىلغاندا، ئەگەر ئۇلاردا گۇۋاھلىق بېرىش ئىشلىرى ئالدىنئالا ئېلىپ بېرىلغان بولسا، ئۇ چاغدا بۇ ماجرالارنى ئاسانلا بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدىغانلىقىنى بايقىغان.

نۇرغۇن ئىدارە، شەخسلەر ماجرا تۇغۇلغاندىن كېيىن، گۇۋاھلىق بېرىشنى تەلەپ قىلىپ كېلىدۇ. لېكىن بۇ چاغدا ئۇلار كېچىككەن بولىدۇ. گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەت بۇ مۇھاپىزەت كۈنلۈكىنىڭ قانۇن ئىگى ئاجىز كىشىلەرگە نىسبەتەن ئانچە رولى بولمايدۇ.

(ئەركىن ت)

گوۋۇيۈەن ئاخبارات ئىشخانىسى ئاق تاشلىق كىتاب ئېلان قىلدى

(بېشى 1 - بەتتە)

نازارەتچىلىك قىلىدىغان داچېن قويغان. 1793 - يىلى چىڭ سۇلالىسى «شىزاڭنىڭ ئىچكى ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىش توغرىسىدا پادىشاھ ھوزۇرىدا تۈزۈلگەن نىزامنامە»نى ئېلان قىلغان. بۇ نىزامنامە 29 ماددىلىق بولۇپ، ئۇنىڭدا شىزاڭنىڭ سىياسىي، ھەربىي، ئىقتىسادىي، تاشقى ئىشلىرى، دىنىي، ئەدلىيە ئىشلىرىنى قانداق باشقۇرۇش توغرىسىدا تەپسىلىي بەلگىلىمىلەر چىقىرىلغان.

1911 - يىلى جۇڭخۇا مىنگو قۇرۇلدى. مىنگونىڭ ئاساسىي قانۇنىدا ۋە شىزاڭ ۋەكىللىرى قاتناشقان مىللىي كېڭەشتە شىزاڭ جۇڭخۇا مىنگونىڭ زېمىنى، دەپ بەلگىلەنگەن. مىنگو دەۋرىدە، مەركىزىي ھۆكۈمەت شىزاڭنى يۈەن، مىڭ، چىڭ سۇلالىلىرىغا ئوخشاشلا ئىدارە قىلغان. چىڭخەي ئۆلكىسىدە تۇغۇلغان ھازىرقى 14 - دالاي لاما مىنگو مەركىزىي ھۆكۈمىتىنىڭ رەسمىي بۇيرۇق چىقىرىپ تەستىقلىشى بىلەن ۋارىس بولغان.

1949 - يىلى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلدى. 1951 - يىلى 5 - ئاينىڭ 23 - كۈنى مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى بىلەن شىزاڭ يەرلىك ھۆكۈمىتىنىڭ ۋەكىلى «مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى بىلەن شىزاڭ يەرلىك ھۆكۈمىتىنىڭ شىزاڭنى تىنچلىق بىلەن ئازاد قىلىش چارىسى توغرىسىدىكى كېلىشىمى»گە ئىمزا قويدى، شىزاڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولدى.

ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدۇ: 700 نەچچە يىلدىن بۇيان، جۇڭگونىڭ مەركىزىي ھۆكۈمەتلىرى شىزاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئىزچىل يۈرگۈزۈپ كەلدى. 700 نەچچە يىللىق تارىخقا ئائىت پاكىتلار خاتىرىلەنگەن بىر نەچچە پارچە خەنزۇچە، زاڭزۇچە ئارخىپ ماتېرىياللىرى ھېلىمۇ بېيجىڭ، نەنجىڭ ۋە لاسادىكى ئارخىپخانىلاردا ساقلىنىپ كەلمەكتە. شىزاڭ ئەزەلدىن مۇستەقىل دۆلەت بولغان ئەمەس. دۇنيادا ھە رقانداق بىر دۆلەت ھۆكۈمىتى شىزاڭنى مۇستەقىل دۆلەت دەپ ئېتىراپ قىلغانمۇ ئەمەس.

ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دېيىلدۇ: دالاي گۇرۇھى بىلەن خەلقئارادىكى جۇڭگوغا قارشى كۈچلەر ھەدەپ كۆككە كۆتۈرۈۋاتقان ئاتالمىش «شىزاڭ مۇستەقىللىكى» يېقىنقى زامان تارىخىدا جاھانگىرلىكنىڭ جۇڭگوغا تاجاۋۇز قىلغانلىقىنىڭ مەھسۇلى. ئاق تاشلىق كىتابتا جاھانگىرلىكنىڭ ھەربىي تاجاۋۇزچىلىق ئارقىلىق شىزاڭنى تىزگىنلەش مەقسىتىگە تامامەن يېتەلمىگەندىن كېيىن، شىزاڭنى جۇڭگودىن ئايرىپ چىقىپ كېتىشكە ئۇرۇنغانلىقىنىڭ تارىخىي جەريانى بايان قىلىنغان. ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدۇ: 100 نەچچە يىللىق تارىخىي پاكىتلار ئاتالمىش «شىزاڭ مۇستەقىللىكى»نىڭ تامامەن يېڭى - كونا جاھانگىرلارنىڭ شىزاڭنى چاڭگىلىغا ئېلىۋېلىش قارا نىيىتى بىلەن قىلغان قۇتراتقۇلۇقى ئىكەنلىكىنى ئېنىق چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

ئاق تاشلىق كىتابتا شىزاڭنىڭ يۇقىرى قاتلام ھۆكۈمران گۇرۇھىدىكى بەزى كىشىلەرنىڭ كونا شىزاڭنىڭ فېئودال يانچىلىق تۈزۈمىنى مەڭگۈ ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، چەت ئەللەردىكى جۇڭگوغا قارشى كۈچلەرنىڭ

فېئودال يانچىلىق تۈزۈمىنىڭ جاھالەتلىكلىكى، رەھىمسىزلىكى پاش قىلىنغان ۋە كونا شىزاڭنىڭ دۇنيا بويىچە كىشىلىك ھوقۇققا دەخلى تەرۇز قىلىش ئەڭ ئېغىر رايونلارنىڭ بىرى بولغانلىقى كۆرسىتىپ بېرىلگەن. كونا شىزاڭ ئۇزاق ۋاقىت ھۆكۈمەت بىلەن دىن بىرلەشتۈرۈلگەن، راھىپلار بىلەن ئاق سۆڭەكلەر دىكتاتورا يۈرگۈزىدىغان فېئودال يانچىلىق تۈزۈمىدىكى جەمئىيەتتە تۇرۇپ كەلگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇنىڭ زۇلمەتلىكى، رەھىمسىزلىكى ئوتتۇرا ئەسىردىكى ياۋروپا يانچىلىق تۈزۈمىدىن ئېشىپ چۈشسە چۈشەتتىكى، ئۇنىڭدىن قېلىشمايتتى. % 95 تىن كۆپرەكنى تەشكىل قىلىدىغان يانچىلار بىلەن قۇللارنىڭ بىرى، ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى، جىسمانى ئەركىنلىكى يوق ئىدى. يانچى ئىگىلىرى يانچىلارغا جىسمانىي جەھەتتىن ئىگىدارچىلىق قىلاتتى، يانچىلارنى ئۆزىنىڭ شەخسىي مال - مۈلكى قاتارىدا كۆرۈپ، ئېلىپ ساتاتتى، ئۆتۈنۈپ بېرەتتى، ھەدىيە قىلاتتى، قەرزگە ھېسابلاپ بېرەتتى ۋە ئالماشتۇراتتى. يانچى ئىگىلىرى ئالۋاڭ - ياساق ۋە جازانىخورلۇق ئارقىلىق يانچىلارنى رەھىمسىز ئېكسپىلاتاتسىيە قىلاتتى،يانچىلار يىل بويى جاپالىق ئىشلىسىمۇ تاماق، كىيىم - كېچەك جەھەتتىن كاپالەتكە ئېرىشەلمەيتتى.

كونا شىزاڭنىڭ يەرلىك ھۆكۈمرانلىرى بىر قاتار قانۇن تۈزۈپ چىقىش ئارقىلىق يانچى ئىگىلىرىنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىغان. كونا شىزاڭدا بىر نەچچە 100 يىل يولغا قويۇلغان «13 قانۇن» ۋە «16 قانۇن»لاردا ئادەملەر ئۈچ تەبىقە، توققۇز دەرىجىگە ئايرىلغان، «تۆۋەن تەبىقە، تۆۋەن دەرىجىدىكىلەر، مەسىلەن: ئاياللار، قاسساپلار، ئوۋچىلار، ھۈنەرۋەنلەرنىڭ باھاسى بىر تال كۆلغا باراۋەر» بولىدۇ، دەپ ئېنىق بەلگىلەنگەن. يانچى ئىگىلىرى تۈرمە ۋە خۇسۇسىي قاماقخانىلارنى قۇرۇپ، يانچىلارنى كۆزىنى ئويۇش، قۇلىقىنى كېسىش، قولىنى سۇندۇرۇۋېتىش، پۇتىنى كېسىۋېتىش، پېيىنى سۇغۇرۇۋېلىش، سۇغا تاشلىۋېتىش قاتارلىق ۋەھشىيانە ئۇسۇللار بىلەن جازالايتتى.

ئاق تاشلىق كىتابتا 1959 - يىلدىكى توپىلاڭ تىنچىتىلغاندىن كېيىن، مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ شىزاڭ خەلقىنىڭ ئارزۇسى بويىچە دېموكراتىك ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، شىزاڭنىڭ كىشىلىك ھوقۇقى ئەھۋالىدا تارىخىي خاراكتېرلىك ئۆزگىرىشلەرنى بارلىققا كەلتۈرگەنلىكى، مىليونلىغان يانچىلار ۋە قۇللارنىڭ قەد كۆتۈرۈپ ئازادلىققا ئېرىشكەنلىكى، ئەڭ توپ كىشىلىك ھوقۇققا ئىگە بولغانلىقى شەرھلەندى.

دېموكراتىك ئىسلاھاتتا ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىگە بولغان يانچى ئىگىلىرى مۈلۈكچىلىكى تۈزۈمى بىكار قىلىندى، شىزاڭدىكى ئەمگەكچى خەلق يانچى ئىگىلىرىنىڭ ئېغىر ئالۋاڭ سېلىش ۋە جازانىخورلۇق قىلىپ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىشىغا ئۇچرىمايدىغان بولدى، ئەمگەك مېۋىسى پۈتۈنلەي ئۆزىگە تەئەللۇق بولۇپ، كىيىم - كېچىكى پۈتۈن، قورسىقى توق ھالەتتە ياشاش ھوقۇقىغا ئېرىشىشكە باشلىدى.

كونا شىزاڭنىڭ قانۇنلىرى بىكار قىلىنغاندىن كېيىن، ئادەملەر قايتا ئۈچ تەبىقە، توققۇز دەرىجىگە ئايرىلمايدىغان بولدى، ھەر خىل ۋەھشىيانە جازالاش ئۇسۇللىرى مەنئىي قىلىندى، شەخسىي تۈرمىلەر پۈتۈنلەي

ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىشىنى ئېغىر دەرىجىدە بوغۇپ قويغانلىقتىن، شىزاڭنىڭ ئىقتىسادىي ئۇزاق ۋاقىت ئىنتايىن قالاق ھالەتتە تۇرۇپ كەلگەنىدى. 40 نەچچە يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن ئون نەچچە يىلدىن بۇيان، شىزاڭ خەلقى مەركىزىي ھۆكۈمەت ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇپ، پۈتكۈل جەمئىيەتتە يەر - جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈرىدىغان ئۆزگىرىشلەرنى بارلىققا كەلتۈردى. شىزاڭنىڭ ئىقتىسادىي تۇرمۇشىدا ئەڭ مۇھىم ئورۇندا تۇرىدىغان دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق ئومۇميۈزلۈك راۋاجلاندى، زامانىۋى سانائەت، قاتناش - ترانسپورت، پەن - تېخنىكا ئىشلىرى يوقلۇقتىن بارلىققا كەلدى، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى ئومۇميۈزلۈك كۆرۈنەرلىك ئۆستى. مۇتلەق كۆپ قىسىم دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تاماق، كىيىم - كېچەك مەسىلىسى ئاساسىي جەھەتتىن ھەل بولدى، بىر قىسىم دېھقان، چارۋىچىلار بېيىدى.

ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دېيىلدۇ: شىزاڭ خەلقى دۆلەت ئاساسىي قانۇنى ۋە قانۇنلىرىنىڭ قوغدىشى ئاستىدا، نورمال دىنىي پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇش ئەركىنلىكىدىن تولۇق بەھرىمەن بولماقتا. ھۆكۈمەت ھەر قايسى دىن مەزھەپلىرىنىڭ ئەنئەنىۋى دىنىي پائالىيەتلىرى ۋە ئۆرپ - ئادەتلىرىگە ھۆرمەت قىلىدۇ ۋە ئۇنى قوغدايدۇ. ھازىر ئاپتونوم رايون بويىچە 34 مىڭدىن ئارتۇق راھىپ بار. دىنىي تەشكىلاتلار ھەر خىل دىنىي پائالىيەتلەرنى ئۆز ئالدىغا تەشكىللەيدۇ. ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دېيىلدۇ: دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنىدا ئېنىق قىلىپ مۇنداق بەلگىلەنگەن: ھەر قانداق كىشىنىڭ دىندىن پايدىلىنىپ جەمئىيەت تەرتىپىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىشىغا، پۇقرالارنىڭ تەن سالامەتلىكىگە زىيان يەتكۈزۈشكە، دۆلەتنىڭ مائارىپ تۈزۈمىگە توسقۇنلۇق قىلىدىغان ھەرىكەتلەرنى ئېلىپ بېرىشىغا يول قويۇلمايدۇ. دىندىن پايدىلىنىپ قانۇنغا خىلاپ جىنايى ھەرىكەتلەرنى سادىر قىلغانلار قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىنىدۇ. يېقىنقى يىللاردا شىزاڭدا بەزى راھىپ ۋە راھىبەلەر جىنايى ئىشلار قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلىقى، مەسىلەن: پاراكەندىچىلىك سېلىش، ئۇرۇش، چېقىش، بۇلاش، ئوت قويۇش، ئادەم ئۆلتۈرۈش قاتارلىق جىنايى ھەرىكەتلەرگە قاتناشقانلىقى ئۈچۈن، قانۇن بويىچە جازالاندى. بىرەر كىشىمۇ دىنغا ئېتىقاد قىلغانلىقى ئۈچۈن قولغا ئېلىنغىنى، جازالانغىنى يوق.

شىزاڭنىڭ مائارىپ ۋە مەدەنىيەت تەرەققىياتى توغرىسىدا ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدۇ: كونا شىزاڭنىڭ مائارىپى ئىنتايىن قالاق بولۇپ، يېڭى زامانغا لايىق بىرەرمۇ مەكتەپ يوق ئىدى. شىزاڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولغان 40 نەچچە يىلدىن بۇيان، دۆلەت شىزاڭنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن كۆپلەپ مەبلەغ سالدى ھەمدە بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويدى. شىزاڭدا باللار مائارىپى، باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى، ئوتتۇرا مەكتەپ مائارىپى، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكوم مائارىپى، ئالىي مائارىپ ۋە چوڭلار مائارىپى، تېلېۋىزىيە مائارىپى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان يەرلىك ۋە مىللىي ئالاھىدىلىككە ئىگە مائارىپ سىستېمىسى ئاساسىي

قالدى، دېگەن ئىغۋاغا رەددىيە بېرىلدى. ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدۇ: شىزاڭنىڭ تەبىئىي شارائىتى ئىنتايىن ناچار، ئوكسىگېن يېتىشمەيدۇ، ھاۋاسى سوغۇق، كۆپ قىسمى تاغلىق، چۆللۈك ۋە قار، مۇز قاپلاپ كەتكەن بەلباغ بولۇپ، ئىچكى جايلاردىن كەلگەنلەرنىڭ بۇ يەرگە كۆنەلىشى بەك تەس. شىزاڭ كۆپلەپ ئاھالە كۆچۈرۈپ كېلىپ ئېچىشقا بولىدىغان ئامېرىكىنىڭ ئىلگىرىكى غەربىي قىسمى ئەمەس. 1990 - يىلى مەملىكەت بويىچە ئومۇميۈزلۈك نوپۇس تەكشۈرۈشتە ئېلىنغان مەلۇماتتىن قارىغاندا، شىزاڭدىكى 2 مىليون 196 مىڭ نوپۇس ئىچىدە زاڭزۇلار نوپۇسى 2 مىليون 96 مىڭ بولۇپ، ئومۇمىي نوپۇسنىڭ 95.46 پىرسەنتىنى ئىگىلىگەن، شىزاڭدىكى خەنزۇلار ۋە باشقا مىللەتلەرنىڭ نوپۇسى 4.5 پىرسەنتىنىلا ئىگىلىگەن. بۇ، دالاي گۇرۇھىنىڭ ئىغۋالىرىنى تەلتۆكۈس ئېچىپ تاشلىدى.

ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدۇ: شىزاڭنىڭ قالاق قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، مەركىزىي ھۆكۈمەت ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقى شىزاڭنىڭ تەرەققىياتىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى، ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ، مالىيە كۈچى، تېخنىكا ۋە سىياسەت قاتارلىق جەھەتلەردىن زور كۈچ بىلەن يار - يۆلەكتە بولدى ۋە ئالاھىدە ئېتىبار بەردى، جۈملىدىن 20 مىليارد يۈەنگە يېقىن قوشۇمچە ياردەم ۋە مەبلەغ بەردى، ھەر يىلى شىزاڭغا نۇرغۇن ماددىي ئەشيا يۆتكەپ تۇردى، ھەر خىل ئاساس مۇئەسسەسەلەرنى ياسىدى، تېخنىكا خادىملىرىنى شىزاڭنىڭ قۇرۇلۇشىغا قاتنىشىشقا سەپەرۋەر قىلدى، شىزاڭ ئۈچۈن تېخنىكا، سەھىيە خادىملىرى، ئوقۇتقۇچى ۋە باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەربىيىلەپ بەردى، شىزاڭنىڭ ئىقتىسادىي ھاياتى كۈچىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ئېتىبار بېرىلىدىغان ئىقتىسادىي سىياسەت ۋە جانلىق تەدبىرلەرنى قوللاندى. ھازىر شىزاڭدا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىپ، ئىشىك ئېچىۋېتىلىپ، يەرلىك ئىقتىساد تېز راۋاجلاندۇرۇلۇپ، جۇڭگونىڭ باشقا رايونلىرى بىلەن بولغان ئىقتىسادىي تەرەققىيات پەرقى تېزدىن ئازايتىلىۋاتىدۇ. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن دۆلەت شىزاڭدا مەبلەغ سېلىپ بىر قانچە چوڭ قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى يولغا قويىدۇ.

ئاق تاشلىق كىتابتا يەنە پاكىتلار ئارقىلىق مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: شىزاڭنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىللە، خەلق ھۆكۈمىتى شىزاڭنىڭ مۇھىتىنى ئاسراشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. شىزاڭ ئاپتونوم رايونى ئېلىپ بارغان ئېكولوگىيىلىك مۇھىت قۇرۇلۇشىدا ناھايىتى زور نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى.

ئاق تاشلىق كىتابتا تەكىتلەپ مۇنداق دېيىلدۇ: شىزاڭنىڭ رېئال ئەھۋالى شۇنى تولۇق چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇكى، شىزاڭ خەلقى فېئودال يانچىلىق تۈزۈمىدىن قۇتۇلغاندىن كېيىن، مىسلى كۆرۈلمىگەن كەڭ دائىرىدىكى كىشىلىك ھوقۇققا ئېرىشتى. دەرۋەقە، شىزاڭنىڭ ئىقتىسادىي، مەدەنىيىتى يەنىلا بىر قەدەر ئارقىدا. ناچار تەبىئىي مۇھىت چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن، شىزاڭ خەلقىنىڭ كىشىلىك ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولۇشى تېخى تولۇق بولمايۋاتىدۇ، ئۈزلۈكسىز يۈسۈندا مۇشەققەتلىك تىرىشىش ئارقىلىق كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالىنى ياخشىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. بۇ دەل جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى پۈتۈن كۈچى بىلەن ئىشلەيدىغان ئىش، لېكىن كىشىلىك ھوقۇقنىڭ قارى...

ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، چەت ئەللەردىكى جۇڭگوغا قارشى كۈچلەرنىڭ قوللىشى بىلەن 1959 - يىلى قوراللىق توپىلاڭ قوزغىغانلىقى ھەم دالاي لامانى چەت ئەلگە قاچۇرۇپ ئېلىپ كەتكەنلىكىنىڭ تەپسىلىي جەريانى ئاشكارىلانغان.

ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلىدۇ: دالاي لاما چەت ئەلگە قېچىپ كەتكەندىن كېيىن، مەركىزىي ھۆكۈمەت ۋەتەننىڭ بىرلىكى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشتىن ئىبارەت ئومۇملۇقنى كۆزدە تۇتۇپ ئۇنىڭغا سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈپ تۇرۇش پوزىتسىيىسىنى قوللاندى. ئۇنىڭ مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىيۈەنجاڭلىق ۋەزىپىسىنى تاكى 1964 - يىلغىچە ساقلاپ قالدى. لېكىن دالاي لاما چەت ئەلدە جۇڭگوغا قارشى كۈچلەر ۋە شىزاڭلىق بۆلگۈنچىلەرنىڭ مۇھاسىرىسى ئاستىدا، ۋەتەنپەرۋەرلىك مەيدانىدىن تامامەن ۋاز كېچىپ، «شىزاڭ مۇستەقىل دۆلەت» دېگەننى ئاشكارا تەرغىپ قىلىپ، قانۇنسىز ھالدا «سەرگەردان ھۆكۈمەت» قۇرۇپ، پېشىۋاشتىن توپىلاڭچى قوراللىق كۈچ تەشكىللەپ، پىتنە - ئىغۋا توقۇپ، تۆھمەت قىلىپ، پاراكەندىچىلىك سېلىپ، ۋەتەننى پارچىلايدىغان ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللاندى. دالاينىڭ سۆز - ھەرىكىتى ئۇنىڭ ئاللىقاچان ئۆزى ئېيتقاندەك دىنىي داھىي ئەمەس، بەلكى چەت ئەللەردە ئۇزاق مەزگىل ۋەتەننى پارچىلاش ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان سىياسىي كاتتىۋاشقا ئايلىنىپ قالغانلىقىنى كۆرسەتتى.

ئاق تاشلىق كىتابتا تەكىتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسىتىلىدۇ: «شىزاڭ مۇستەقىللىكى» مۇزاكىرە قىلىدىغان مەسىلە ئەمەس. تارىخ ئالدىدا، جۇڭخۇا مىللەتلىرى ئالدىدا، شىزاڭ خەلقىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 1 مىليارد 100 مىليون جۇڭگو خەلقى ئالدىدا جاۋابكار بولۇش ئۈچۈن، مەركىزىي ھۆكۈمەت ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشتىن ئىبارەت بۇ تۈپ مەسىلىدە ھەرگىز قىلچە يول قويمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، مەركىزىي ھۆكۈمەتنىڭ دالاي لاما بىلەن ئۇچرىشىپ سۆھبەت ئۆتكۈزۈشنى خالاش دەرۋازىسى باشتىن ئاخىر ئوچۇق. دالاي لاما بۆلگۈنچىلىك تەشەببۇسىدىن ۋاز كېچىپ، شىزاڭنىڭ جۇڭگونىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسىلا، مەركىزىي ھۆكۈمەت دالاي لاما بىلەن ھەر ۋاقىت سۆھبەت ئۆتكۈزۈشنى خالايدۇ ھەمدە ئۇنىڭ بالدۇرراق ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى قارشى ئالىدۇ.

ئاق تاشلىق كىتابتا نۇرغۇنلىغان پاكىتلار ئارقىلىق، كونا شىزاڭنىڭ

جازالاش ئۇسۇللىرى مەنئىي قىلىندى، شەخسىي تۈرمىلەر پۈتۈنلەي چىقىۋېتىلدى. يېڭى جۇڭگونىڭ ئاساسىي قانۇنى ۋە قانۇنلىرى شىزاڭ خەلقىنىڭ ھاياتى ۋە جىسمانى بىخەتەرلىك ھوقۇقىدىن بەھرىمەن بولۇشىنى كاپالەتلەندۈردى.

دېموكراتىك ئىسلاھات ئارقىلىق كونا شىزاڭنىڭ «ھاكىمىيەت بىلەن دىن بىرلەشتۈرۈلگەن» سىياسىي تۈزۈمىگە خاتىمە بېرىلدى، خەلق دېموكراتىيىسى ئاساسىدىكى سىياسىي تۈزۈم يولغا قويۇلدى. شىزاڭ خەلقى پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىگە ئوخشاش دۆلەتنىڭ غوجىسىغا ئايلاندى، قانۇندا بەلگىلەنگەن بارلىق سىياسىي ھوقۇقلاردىن بەھرىمەن بولدى. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى ئارقىلىق شىزاڭ خەلقى دۆلەتنى باشقۇرۇش ۋە يەرلىك ئىشلارنى باشقۇرۇش ھوقۇقىنى يۈرگۈزدى. شىزاڭ سىياسىي كېڭىشى زاڭزۇ مىللىتى ۋە باشقا مىللەتلەرنىڭ ھەر ساھە ئەربابلىرىنى كەڭ دائىرىدە قوبۇل قىلدى. سابىق شىزاڭ يەرلىك ھۆكۈمىتىدىكى ۋەتەنپەرۋەر راھىپ ئەمەلدارلار ۋە دىنىي ساھەدىكى يۇقىرى قاتلام ئەربابلار ئىجتىمائىي سىياسىي تۇرمۇش جەريانىدا ئۆزىنىڭ پىكرىنى تولۇق بىلدۈرىدىغان ۋە ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرىدىغان بولدى.

جۇڭگونىڭ ئاساسىي قانۇنىغا ئاساسەن، شىزاڭدا مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە يولغا قويۇلدى. شىزاڭ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنىدا بېرىلگەن ھوقۇققا ئاساسەن، 1965 - يىلى ئاپتونوم رايون قۇرۇلۇپ تاكى ھازىرغىچە يەرلىك خاراكتېردىكى 60 نەچچە قائىدە - نىزام، نىزام، بەلگىلىمە ۋە قارار چىقاردى. ئۇنىڭ مەزمۇنى سىياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت، مائارىپ قاتارلىق جەھەتلەرگە چېتىلىدۇ. ئۇ شىزاڭ خەلقىنىڭ تولۇق دېموكراتىيە ھوقۇقلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە يەرلىك ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنى مۇھىم قانۇنىي كاپالەت بىلەن تەمىنلىدى. ھۆكۈمەت زاڭزۇ كادىرلىرىنى تەربىيىلەشكە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. ھازىر شىزاڭ ئاپتونوم رايونىدا 37 مىڭ زاڭزۇ كادىر بولۇپ، كادىرلار ئومۇمىي سانىنىڭ ئۈچتىن ئىككى قىسمىنى ئىگىلەيدۇ. شىزاڭدىكى ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى، ھۆكۈمەتلىرى، سىياسىي كېڭەشلىرىنىڭ ئاساسىي رەھبەرلىك ۋەزىپىسىنى زاڭزۇ كادىرلار ئۆتەۋاتىدۇ.

كونا شىزاڭنىڭ فېئودال يانچىلىق تۈزۈمى ئىجتىمائىي

ۋەرلىك ۋە مىللىي ئالاھىدىلىككە ئىگە مائارىپ سىستېمىسى ئاساسىي جەھەتتىن شەكىللىنىپ، شىزاڭنىڭ قۇرۇلۇش ئىشلىرى ئۈچۈن نۇرغۇن مۇتەخەسسىس ئىگىلىرى يېتىشتۈرۈپ بېرىلدى. ئاق تاشلىق كىتابتا مۇنداق دېيىلىدۇ: جۇڭگو ھۆكۈمىتى شىزاڭنىڭ ئېسىل مىللىي ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىنى قوغداش ۋە راۋاجلاندۇرۇشقا ئەزەلدىن ئەھمىيەت بېرىپ، مىللىي ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتكە ھۆرمەت قىلىدىغان، ئۇنى قوغدايدىغان ۋە گۈللەندۈرىدىغان بىر قاتار سىياسەت، تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، شىزاڭنىڭ مىللىي مەدەنىيىتىگە ۋارىسلىق قىلدى ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇردى.

كونا شىزاڭنىڭ سەھىيە شارائىتى ئىنتايىن قالاق بولۇپ، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى ئۇزاق مۇددەت توختاپ قېلىش ھالىتىدە تۇرۇپ كەلگەنىدى. دېموكراتىك ئىسلاھاتتىن كېيىن، شىزاڭ ئاپتونوم رايونى شەھەر - يېزىلاردا داۋالاش، سەھىيە تورلىرىنى ئومۇميۈزلۈك قۇردى. ھەر خىل يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر، يەرلىك كېسەللىكلەرنىڭ يۈز بېرىش نىسبىتى زور دەرىجىدە تۆۋەنلىدى. خەلقنىڭ سالامەتلىكىگە ئېغىر تەھدىت سالىدىغان قىسمەن كېسەللىكلەر يوقىتىلدى ياكى ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلەنگەنىدى. شىزاڭنىڭ ئەنئەنىۋى تىبابەتچىلىكى، دورىگەرلىككە ۋارىسلىق قىلىندى ۋە راۋاجلاندۇرۇلدى. ھۆكۈمەت زاڭزۇ سەھىيە مۇتەخەسسىس ئىگىلىرىنى زور كۈچ بىلەن تەربىيىلەپ يېتىشتۈردى، زاڭزۇ خەلقى ئارىسىدا ھەقسىز داۋالاشنى يولغا قويدى. ئاھالىنىڭ ئوتتۇرىچە ئۆمرى ئازادلىقتىن ئىلگىرىكى 36 ياشتىن ھازىرقى 65 ياشقا يەتتى.

40 يىلدا شىزاڭنىڭ نوپۇسى تېز كۆپەيدى. 1950 - يىلدىن 1990 - يىلغىچە شىزاڭدىكى زاڭزۇلارنىڭ نوپۇسى 1 مىليوندىن 2 مىليون 96 مىڭغا يېتىپ، بىر ھەسسىدىن كۆپرەك كۆپەيدى. پاكىتلار دالاي گۇرۇھىنىڭ شىزاڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولغاندىن كېيىن 1 مىليون 200 مىڭ كىشى ئۆلتۈرۈلدى، دېگەن كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان ئۇيدۇرمىسىغا رەددىيە بەردى.

ئاق تاشلىق كىتابتا يەنە دالاي گۇرۇھى تارقاتقان خەنزۇلار كۆپلەپ كۆچۈپ كەلگەنلىكتىن، شىزاڭدا زاڭزۇلار ئاز سانلىق مىللەت بولۇپ

تىش، بىكىن ئىشلىتىش ھوقۇقى قايسى تەرەپتىن ئېيتقاندا بولسۇن، ھازىرقى ئەھۋال فېئودال يانچىلىق تۈزۈمى شارائىتىدىكى كونا شىزاڭنىڭكىدىن ئاسمان - زېمىن پەرقلىنىدۇ. دالاي گۇرۇھى ۋە خەلقئارادىكى جۇڭگوغا قارشى كۈچلەر «كىشىلىك ھوقۇق مۇھاپىزەتچىسى» بايرىقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ، بۇرۇن فېئودال يانچى ئىگىلىرىنىڭ زاڭزۇ خەلقىنى بارلىق كىشىلىك ھوقۇقتىن مەھرۇم قىلغانلىقىدەك جاھالەتچىلىكى، ۋەھشىلىكىنى قىلچىمۇ ئەيىبلىمەي، ئەكسىچە، پىتنە - ئىغۋالىرىنىڭ تەكرار ئېچىپ تاشلانغانلىقىغا قارىماي، ھەممىلا يەردە قەد كۆتۈرۈپ دۆلەتنىڭ خوجايىنىغا ئايلانغان زاڭزۇ خەلقىنى كىشىلىك ھوقۇقتىن مەھرۇم بولدى، دەپ پىتنە - ئىغۋا تارقىتىپ يۈرمەكتە. ئۇلارنىڭ مەقسىتى كۆز بوياмчىلىق قىلىپ، قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلىپ، ئۆزلىرى تەشنا بولۇپ كەلگەن شىزاڭنى جاڭگىلىغا كىرگۈزۈۋېلىش، جۇڭگونى پارچىلاش قارا نىيىتىگە يېتىشتىن ئىبارەت. ئاتالمىش شىزاڭنىڭ كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىنىڭ ماھىيىتى دەل مۇشۇ يەردە.

ئاق تاشلىق كىتابنىڭ ئاخىرىدا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلگەن: شىزاڭ رايونىنىڭ جۇڭگونىڭ ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلىرى بىلەن بىللە بىر دۆلەت قوينىغا كىرگەنلىككە يەتتە ئەسىر بولدى، مۇشۇنداق ئۇزاق ۋاقىتتا باشتىن ئاخىر بۆلۈنۈپ چىقىپ كەتمىدى، بەلكى مۇناسىۋەتنى كۈندىن كۈنگە قويۇقلاشتى. بۇ ھەرگىزمۇ تاسادىپىي ئىش ئەمەس. بۇنىڭ تۈپ سەۋەبى بىرلىككە كېلىش بىلەن بۆلۈنۈشنىڭ زاڭزۇلار، خەنزۇلار ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى باشقا مىللەتلەرنىڭ گۈللىنىشى ياكى خارابلىشىشىغا مۇناسىۋەتلىك بولغانلىقى، بىرلەشكەندە ئورتاق گۈللەنگىلى بولىدىغانلىقى، بۆلۈنگەندە ھەر ئىككى تەرەپكە زىيان يېتىدىغانلىقىدا. شىزاڭنى جۇڭگودىن ئايرىپ چىقىپ كېتىشكە خەنزۇلارمۇ، باشقا مىللەتلەرمۇ ھەرگىز يول قويمايدۇ، زاڭزۇ خەلقىمۇ ھەرگىز يول قويمايدۇ.

«شىزاڭنىڭ ئىگىلىك ھوقۇق تەۋەلىكى ۋە كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالى»نى مىللەتلەر نەشرىياتى ئايرىم كىتابچە قىلىپ نەشر قىلىدۇ ۋە شىنخۇا كىتابخانىلىرى پۈتۈن مەملىكەتكە تارقىتىدۇ.

ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئېلانى

«ئۈرۈمچى مەدەنىيەت - مائارىپ تەربىيىلەش مەركىزى» ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىن 92 - يىلى ئالىي مەكتەپلەرگە ئىمتىھان بېرىپ، 200دىن يۇقىرى نومۇر ئالغان مىللىي ئوقۇغۇچىلاردىن تاللاپ پۈتۈن كۈنلۈك خەنزۇ تىلى تەرجىمانلىق كەسپى ئالىي تېخنىكومىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ. ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل. ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش جەريانىدا ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بېرىش ئىمتىھانىغا قاتنىشىدۇ. لاياقەتلىك بولغانلارغا دۆلەت بىردەك ئېتىراپ قىلىدىغان ئالىي تېخنىكومنى پۈتتۈرگەنلىك دىپلومى تارقىتىپ بېرىلىدۇ.

ئوقۇشنى تەلەپ قىلغۇچىلار مەكتىپىنىڭ تونۇشتۇرۇشى، تولۇق ئوتتۇرىنى پۈتتۈرۈش دىپلومى، ئالىي مەكتەپكە كىرىش ئىمتىھان نەتىجىسى قاتارلىقلارنى ئېلىپ كېلىپ تىزىملاتسا بولىدۇ. 10 - ئاينىڭ 19 - كۈنى ئوقۇش باشلىنىدۇ.

تىزىمغا ئېلىش ئورنى: ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىپاق مەكتىپىدە.

ئالاقىلەشكۈچى: غېنى سابىت، دىلبەر قادىر، ئىسكەندەر

ئۈرۈمچى مەدەنىيەت - مائارىپ تەربىيىلەش مەكزى.

شيې جىن رېژىسسورلۇق قىلغان، ئەقلى ئاجىز باللار باش رول ئالغان يېڭى فىلىم

چولپانلار مۇقەددىمىسى

ئۈنچى شيې جاڭگېڭ ئون ياشلىق ئەقلى ئاجىز ئوغلى بىلەن بىللە تۇرمۇش كەچۈرىدۇ. ئۇ ساقايماس كېسەللىكە گىرىپتار بولغانلىقىنى، ھاياتىنىڭ ئۇزۇنغا بارمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئوغلىنىڭ كېيىنكى تۇرمۇشىدىن ئەندىشە قىلىدۇ. بۇ ئائىلە ۋەيران بولۇش ئالدىدا تۇرغاندا، جەمئىيەتتىكى ھەر ساھەدىكىلەر ئۇلارغا ياردەم قولىنى سۇنىدۇ، شيې جاڭگېڭ ئوغلىنىڭ سوتسىيالىستىك چوڭ ئائىلىدە ساغلام ئۆسۈپ يېتىلگەنلىكىنى كۆرگىنىدە، چەكسىز خاتىرجەملىك ھېس قىلىدۇ.

تيەنجىن كىنو ستۇدىيىسى بىلەن بېيجىڭ كىنو شۆيۈەنى ياشلار كىنو ستۇدىيىسى بىرلىشىپ ئىشلىگەن.

جۇڭگو كىنو فىلىم تارقىتىش - قويۇش شىركىتى تارقاتتى.

10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ شىنجاڭنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدا قويۇلىدۇ